RAPORT O STANIE OŚWIATY W MIEŚCIE – PERSPEKTYWY NA NAJBLIŻSZE LATA

I. Warunki realizacji zadań oświatowych przez Miasto Bełchatów.

I.1. Zadania oświatowe Miasta i ich prawne aspekty.

Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) wśród zadań własnych gminy wskazanych w art. 7 ust. 1 wymienia zadania z zakresu edukacji publicznej. Zadania te doprecyzowuje ustawa z dnia 7 września o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 roku Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.), która w art. 5a ust. 2 pkt 1 (w związku z art. 5 ust. 5) stanowi, że do oświatowych zadań gminy należy zapewnienie kształcenia, wychowania i opieki w przedszkolach publicznych (w tym również z oddziałami integracyjnymi), przedszkolach specjalnych i innych formach wychowania przedszkolnego, w szkołach podstawowych i gimnazjach, przy czym w każdym z tych typów również z oddziałami integracyjnymi. Zadania oświatowe może gmina realizować samodzielnie, przez własne jednostki organizacyjne albo przez inne osoby prawne lub fizyczne prowadzące szkoły bądź przedszkola. Pamiętać jednak przy tym trzeba, że szkoły podstawowe lub gimnazja prowadzone przez inne podmioty muszą być szkołami publicznymi albo niepublicznymi o uprawnieniach szkół publicznych. Podmioty prowadzące szkoły publiczne otrzymują, w oparciu o zapisy art. 80 ustawy o systemie oświaty, dotacje w wysokości uzależnionej od typu prowadzonej jednostki. Podmioty prowadzące szkoły podstawowe lub gimnazja otrzymują z budżetu gminy dotację (w przeliczeniu na jednego ucznia) równą wydatkom bieżącym przewidzianym na jednego ucznia w szkołach tego samego typu, prowadzonych przez gminę. Zasady udzielania przez gminę dotacji podmiotom prowadzącym szkoły niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych określa art. 90 ustawy o systemie oświaty. Zgodnie z tym artykułem podmiotom prowadzącym niepubliczne szkoły podstawowe i gimnazja gmina przekazuje dotację nie niższą (w przeliczeniu na jednego ucznia) niż kwota przewidziana na jednego ucznia w części oświatowej subwencji ogólnej (art. 90 ust. 2a).

Podmioty prowadzące szkoły podstawowe lub gimnazja dla dorosłych, zgodnie z art. 90 ust. 3 ustawy o systemie oświaty, otrzymują z budżetu gminy dotację w wysokości nie mniejszej niż 50% wydatków bieżących ponoszonych w szkole tego samego typu, co dotowana jednostka, w przeliczeniu na jednego ucznia. Art. 90 ust. 2 b ustawy o systemie oświaty wskazuje, że dla przedszkoli niepublicznych gmina zobowiązana jest przekazywać dotacje w przeliczeniu na jednego wychowanka w wysokości nie niższej niż 75%wydatków

bieżących ponoszonych przez gminę (w przeliczeniu na jedno dziecko) w prowadzonych przez nią przedszkolach. Zgodnie z art. 90 ust. 2 d wspomnianej ustawy 40 % tych wydatków, w przeliczeniu na jednego wychowanka, stanowi dotacja dla niepublicznych punktów przedszkolnych. W świetle art. 5 ust. 5b ustawy o systemie oświaty gmina może zakładać i prowadzić szkoły, których prowadzenie nie należy do jej zadań własnych, po zawarciu porozumienia z jednostką samorządu terytorialnego, dla której prowadzenie tej szkoły jest zadaniem własnym. W obecnym stanie prawnym Miasto Bełchatów swe zadania edukacyjne realizuje poprzez prowadzenie, w formie jednostek budżetowych, ośmiu przedszkoli samorządowych, ośmiu szkół podstawowych, pięciu gimnazjów, wśród których jedno – Publiczne Gimnazjum nr 2 - wspólnie z III Liceum Ogólnokształcącym wchodzi w skład Samorządowego Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 2.

Szkoły i przedszkola rozmieszczone są dość równomiernie na terenie miasta. Poniżej podane zostały adresy poszczególnych jednostek oraz ich skrócone nazwy, którymi są one oznaczone w dalszej części tego opracowania.

Samorządowe Przedszkole Nr 1 “Pod Topolą”, ul. 1 Maja 4 A	PS 1
Samorządowe Przedszkole Nr 2“Akademia Bolka i Lolka”, ul. Paderewskiego 3	PS 2
Integracyjne Przedszkole Samorządowe Nr 3, os. Okrzei 15 A	IPS 3
Samorządowe Przedszkole Nr 4, os. 1 Maja 8	PS 4
Samorządowe Przedszkole Nr 5 im. Jana Brzechwy, os. Dolnośląskie 222 A	PS 5
Samorządowe Przedszkole Nr 6 im. Marii Kownackiej ,ul. W. Budryka 12	PS 6
Samorządowe Przedszkole Nr 7 im. Krasnala Hałabały, ul. Edwardów 31	PS 7
Samorządowe Przedszkole Nr 8, ul. Szkolna 10 a	PS 8

Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Stanisława Jachowicza, ul. Dąbrowskiego 11	SP 1
Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Żołnierzy POW, ul. Sienkiewicza 25	SP 3
Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Stefana Żeromskiego, ul. Lipowa 11	SP 4
Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Żołnierzy Wojska Polskiego, ul. Szkolna 10	SP 5
Szkoła Podstawowa Nr 8 im. Jana Brzechwy, os. Dolnośląskie 112 A	SP 8
Szkoła Podstawowa Nr 9 im. Aliny i Czesława Centkiewiczów, os. Dolnośląskie 204 A	SP 9
Szkoła Podstawowa Nr 12 im. Kornela Makuszyńskiego, ul. W. Budryka 7	SP 12
Szkoła Podstawowa Nr 13 im. UNICEF, ul. Słowackiego 8	SP 13

Publiczne Gimnazjum Nr 1 im. Szarych Szeregów, ul. Dąbrowskiego 11	PG 1
Publiczne Gimnazjum Nr 3 im. Włodzimierza Puchalskiego, ul. Edwardów 5	PG 3
Publiczne Gimnazjum Nr 4 im. K. K. Baczyńskiego, ul. W. Budryka 7	PG 4
Publiczne Gimnazjum Nr 5 im. Mikołaja Kopernika, ul. Słowackiego 8	PG 5
Samorządowy Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 2 (PG 2 oraz III LO) im. Adama Mickiewicza, ul. Czyżewskiego 7	SZSO 2

Prowadzenie szkoły ponadgimnazjalnej – III Liceum Ogólnokształcącego - Miasto Bełchatów przejęło od Powiatu Bełchatowskiego na mocy porozumienia z dnia 27 kwietnia 1999 roku. Na mocy zaś uchwały nr 30/IV/99 Rady Miejskiej w Bełchatowie z dnia 10 marca 1999 roku III LO weszło w skład Samorządowego Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Bełchatowie. W rezultacie porozumienia zawartego 23 lutego 1999 roku pomiędzy Prezydentem Miasta Bełchatowa a Wójtem Gminy Bełchatów oraz uchwały nr XXXV/339/05 Rady Miejskiej w Bełchatowie z dnia 23 czerwca 2005 roku w sprawie zawarcia porozumienia o przejęciu zadania publicznego polegającego na zapewnieniu kształcenia, wychowania i opieki uczniom zamieszkałym na terenie gminy Bełchatów w publicznych gimnazjach, dla których organem prowadzącym jest gmina Miasto Bełchatów, w miejskich gimnazjach pobierają naukę uczniowie z terenu Gminy Bełchatów. Porozumienie to ulega jednak rozwiązaniu z końcem sierpnia 2011roku. Gmina Bełchatów podjęła uchwały o utworzeniu swoich gimnazjów.

Coraz częściej na oświatowej mapie Bełchatowa pojawiają się szkoły, przedszkola prowadzone przez inne niż Miasto podmioty, które od Miasta otrzymują dotację na zasadach określonych w uchwale nr XLIII/313/09 Rady Miejskiej w Bełchatowie z dnia 29 października 2009 roku w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości wykorzystywania dotacji przez szkoły i przedszkola niepubliczne oraz publiczne prowadzone przez podmioty inne niż Miasto Bełchatów.

Do dotowanych jednostek należą:

1. Publiczne Gimnazjum nr 7 wchodzące w skład Zespołu Szkół i Placówek Oświatowych BSTO im. Zbigniewa Herberta położone przy ul. Fabrycznej 6.
2. Gimnazjum dla Dorosłych wchodzące w skład Zespołu Szkół dr Jerzego Piontka z siedzibą przy ul. Edwardów 3.

3. Przedszkole Niepubliczne Akademia Przedszkolaka „Jabłuszko” położone przy ul. Nehrebeckiego 25.
4. Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Akademia Rozwoju Malucha” mieszczący się przy ul. Nehrebeckiego 27.
5. Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Klub Malucha Baby Town” mieszczący się przy ul. Armii Krajowej 18.

Wobec istniejących uwarunkowań Miasto Bełchatów zapewnia warunki do kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci od trzeciego do szesnastego roku życia. W obecnym bowiem stanie prawnym wychowanie przedszkolne obejmuje dzieci w wieku 3-6 lat a obowiązek szkolny zaczyna się z początkiem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat i trwa do ukończenia gimnazjum. Pamiętać jednak należy, że ustawa z dnia 19 marca 2009 roku o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz zmianie niektórych innych ustaw wprowadziła zmiany dotyczące m.in. wychowania przedszkolnego i obowiązku szkolnego. W świetle tych zmian od 1.09.2012 roku wychowaniem przedszkolnym obejmuje się od początku roku szkolnego dziecko, które w danym roku ukończy trzy lata do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 6 lat. Również od 1.09.2012 roku obowiązek szkolny dziecka rozpoczyna się 1 września roku kalendarzowego, w którym dziecko kończy 6 lat. Począwszy od 2012 roku do klasy pierwszej szkoły podstawowej mogą też pójść, na wniosek rodziców, dzieci pięcioletnie, jeżeli wskazują dojrzałość szkolną.

Od 1 września 2011 roku wszystkie dzieci pięcioletnie zobowiązane są odbyć roczne przygotowanie przedszkolne. Przygotowanie to winny też odbyć te dzieci sześcioletnie, które jeszcze nie zostały uczniami w okresie przejściowym w latach 2009/2010 – 2010/2011. W tym bowiem okresie do klas I szkół podstawowych mogły uczęszczać dzieci sześcioletnie i siedmioletnie, a roczne przygotowanie przedszkolne mogły realizować pięcio- i sześciolatki.

I.2. Sytuacja demograficzna w Bełchatowie.

Obecnie w Bełchatowie zamieszkuje 11 182 dzieci w wieku 1-18 lat czyli o 83 dzieci mniej niż w tym samym okresie roku 2010. Liczbę dzieci urodzonych w rocznikach 1993 – 2010 obrazuje wykres nr I.1.

Wykres nr I.1 Liczba dzieci urodzonych w latach 1992 – 2010 zamieszkałych w Bełchatowie

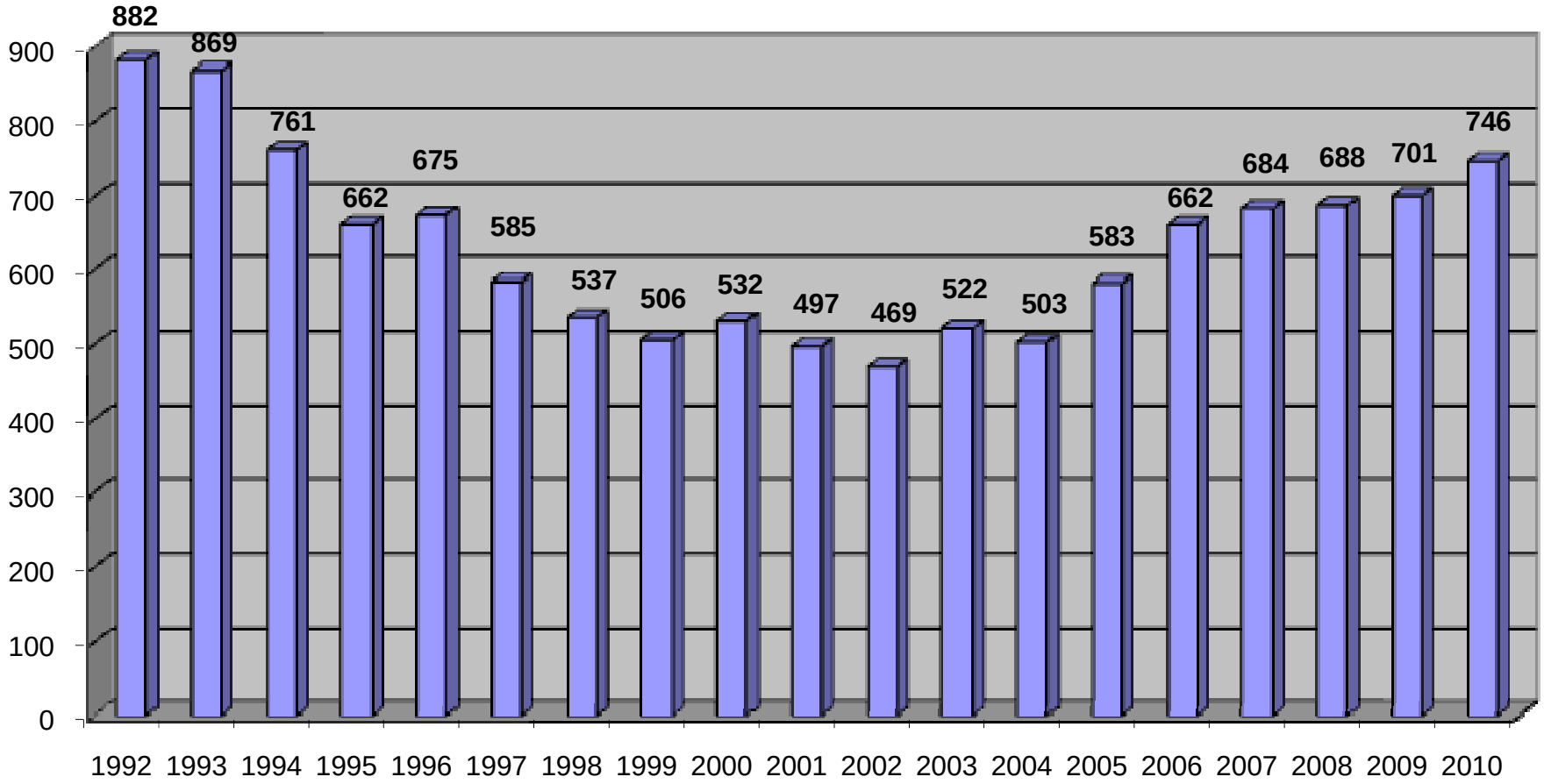

Z wykresu tego wynika, że na przestrzeni ostatnich osiemnastu lat najmniej dzieci urodziło się w Bełchatowie w latach 1999-2004. Dzieci urodzone w tym okresie są obecnie uczniami szkół podstawowych, a dzieci z rocznika 1998 od września bieżącego roku zostaną uczniami klas I gimnazjów. Od 2005 roku widoczny jest wzrost liczby najmłodszych mieszkańców Bełchatowa.

Dla realizowania przez gminę zadań z zakresu edukacji publicznej niezmiernie istotna jest liczebność populacji dzieci podlegających wychowaniu przedszkolnemu oraz dzieci realizujących obowiązek szkolny. Zmiany liczebności tej grupy pokazuje tabela I.1 oraz wykres I.2

Z obydwu zestawień wynika, że w ciągu siedmiu lat liczba dzieci podlegających wychowaniu przedszkolnemu i obowiązkowi szkolnemu zmniejszyła się o 3200 dzieci (z 11305 w roku 2004 do 8105 w roku 2011).

Należy jednak zauważyć, że od trzech lat, głównie za sprawą rosnącej liczby dzieci w wieku przedszkolnym, liczebność populacji najmłodszych mieszkańców Bełchatowa w wieku 3-16 lat pozostaje na tym samym poziomie około 8100 dzieci.

Wahania liczebności tej grupy wynikające ze zmiennej liczby urodzeń, migracji ludności mają bezpośredni wpływ na rozmiar zadań oświatowych realizowanych przez Miasto. Stabilność liczbowa całej tej grupy też nie oznacza braku problemów. Wystarczy bowiem spojrzeć na wykres I.1 by dostrzec zbliżający się do gimnazjów niż demograficzny oraz rosnące zapotrzebowanie na opiekę przedszkolną, szczególnie wobec obowiązku realizowania w roku szkolnym 2011/2012 rocznego przygotowania przedszkolnego przez wszystkie dzieci pięcioletnie i te sześcioletnie, które jeszcze nie realizowały tego obowiązku.

Tabela nr I.1 Liczba dzieci w wieku 3 – 16 lat zamieszkałych w Bełchatowie w roku 2004, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011

Lata / Rok urodzenia	**2004**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**
1988	1249	-	-	-	-	-
1989	1213	-	-	-	-	-
1990	1045	-	-	-	-	-
1991	997	948	-	-	-	-
1992	914	863	873	-	-	-
1993	838	809	814	787	-	-
1994	765	738	742	720	742	-
1995	727	694	701	669	675	662
1996	717	669	690	665	683	675
1997	634	592	603	578	601	585
1998	563	536	550	522	543	537
1999	545	511	524	499	512	506
2000	565	530	542	521	541	532
2001	533	504	506	491	513	497
2002	-	480	494	467	542	469
2003	-	536	547	510	520	522
2004	-	499	513	488	512	503
2005	-	-	594	570	569	583
2006	-	-	-	598	583	662
2007	-	-	-	-	642	684
2008	-	-	-	-	-	688
2009	-	-	-	-	-	-
2010	-	-	-	-	-	-

Wykres nr I.2 Liczba dzieci w wieku 3 – 16 lat zamieszkałych w Bełchatowie w roku 2004, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011

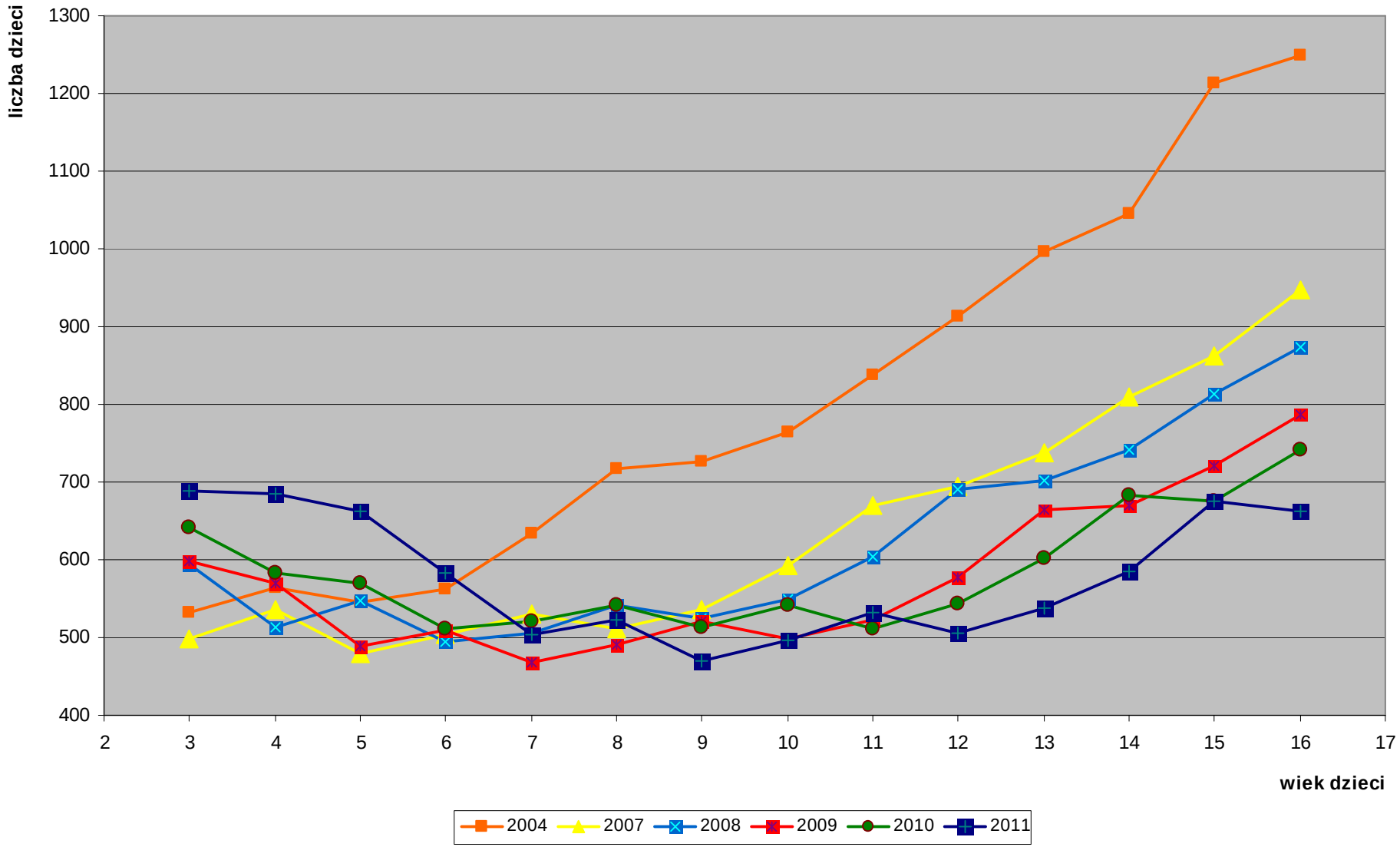

I.3. Warunki realizacji obowiązku szkolnego w latach minionych i obecnie.

W bieżącym roku szkolnym do szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto Bełchatów uczęszcza (wspólnie z klasami „0”) 3588 dzieci, do gimnazjów – 2206 uczniów, do III Liceum Ogólnokształcącego – 280 uczniów a opieką przedszkolną objętych jest 1125 wychowanków.

Zamieszczone poniżej tabele i wykresy pokazują zmiany w liczebności uczniów i liczbie oddziałów w szkołach prowadzonych przez Miasto Bełchatów, które nastąpiły od roku 2003/2004:

-tabela I.2 i wykresy I.3 i I.4 – zmiany w obrębie szkół podstawowych,

-tabela I.3 i wykresy I.5 i I.6 – zmiany w obrębie gimnazjów,

-tabela I.4 i wykresy I.7 i I.8 – zmiany w obrębie III LO.

W ciągu minionych siedmiu lat w szkołach podstawowych ubyło 2007 (czyli 36%) uczniów i 66 (czyli 29%) oddziałów. Najbardziej stabilne na przestrzeni tych lat okazały się SP1 i SP5, które utraciły zaledwie odpowiednio 14% i 12% uczniów i po trzy oddziały każda. Najbardziej od roku 2003/2004 zmalała SP12, w której liczba uczniów spadła o 63% a liczba oddziałów o 23%. Duży spadek odnotowała też SP4 (47% uczniów i 36% oddziałów), SP9 (39% uczniów i 25% oddziałów) i SP13 (35% uczniów i 23% oddziałów). SP3 i SP8 utraciły w omawianym okresie 28% uczniów oraz odpowiednio 21% i 19% oddziałów. Zauważyć trzeba, że obecny rok szkolny jest drugim rokiem stabilizacji stopnia organizacyjnego w szkołach podstawowych.

W analizowanym okresie siedmiu lat organizacja gimnazjów prowadzonych przez Miasto Bełchatów zmniejszyła się o 1539 (czyli 41%) uczniów i 41 (czyli 30%) oddziałów. Najbardziej stabilne okazały się przy tym PG1 (zmniejszenie o 32% uczniów i 24% oddziałów) i PG 2 (zmniejszenie o 26% uczniów i 6% oddziałów). Największy spadek liczby uczniów i oddziałów na przestrzeni minionych siedmiu lat dotknął PG 3. Wynosi on odpowiednio 50% uczniów i 34% oddziałów. PG 4 utraciło w omawianym okresie 49% uczniów i 41% oddziałów, zaś PG 5 – 37% uczniów i 32% oddziałów.

W III LO od roku szkolnego 2003/2004 ubyło 196 (czyli 41%) uczniów i 4 odziały (tj. 27% oddziałów). W sumie w szkołach prowadzonych przez Miasto Bełchatów ubyło 3742 uczniów i 111 oddziałów. Spadek liczby oddziałów był jednak mniejszy niż wskazywała na to sytuacja demograficzna w Bełchatowie. Gdybyśmy bowiem utrzymali przeciętną liczebność oddziałów z roku 2003/2004 to w szkołach podstawowych i gimnazjach ubyłoby jeszcze po 16 oddziałów, a w III LO – 2. Łącznie więc spadek ten wyniósłby 145 oddziałów. Mniejszy,

niż wynikało to z liczebności uczniów, spadek liczby oddziałów był możliwy dzięki zmniejszaniu liczebności oddziałów. Zmiany w zakresie przeciętnej liczebności oddziałów szkół podstawowych i gimnazjów oraz III LO obrazują tabele I.5 i I.6.

Tabela nr I.2 Liczba uczniów „U” i liczba oddziałów „O” w ostatnich latach szkolnych w szkołach podstawowych Miasta Bełchatowa

Lata szkolne		**SP1**	**SP3**	**SP4**	**SP5**	**SP8**	**SP9**	**SP10**	**SP12**	**SP13**	**Ogółem:**
2003/2004	**„U”**	860	774	638	233	688	695	73	938	696	**5 595**
	„O”	33	28	25	12	29	28	3	40	30	**228**
2004/2005	**„U”**	853	669	525	202	665	619	-	772	631	**4 936**
	„O”	32	26	23	10	29	28	-	34	28	**210**
2005/2006	**„U”**	815	651	486	193	615	556	-	642	597	**4 555**
	„O”	31	25	21	8	28	24	-	29	26	**192**
2006/2007	**„U”**	788	607	434	200	569	508	-	564	559	**4 229**
	„O”	30	24	20	9	27	22	-	26	25	**183**
2007/2008	**„U”**	776	598	389	190	511	449	-	484	509	**3 906**
	„O”	30	24	18	9	25	21	-	24	23	**174**
2008/2009	**„U”**	760	550	357	207	493	446	-	419	498	**3 730**
	„O”	29	23	17	9	25	21	-	20	23	**167**
2009/2010	**„U”**	747	538	333	206	480	432	-	381	478	**3 595**
	„O”	30	22	16	9	23	21	-	19	22	**162**
2010/2011	**„U”**	742	556	337	206	497	422	-	349	479	**3588**
	„O”	30	22	16	9	24	21	-	17	23	**162**

Wykres nr I.3 Liczba uczniów szkół podstawowych Miasta Bełchatowa w ostatnich latach szkolnych.

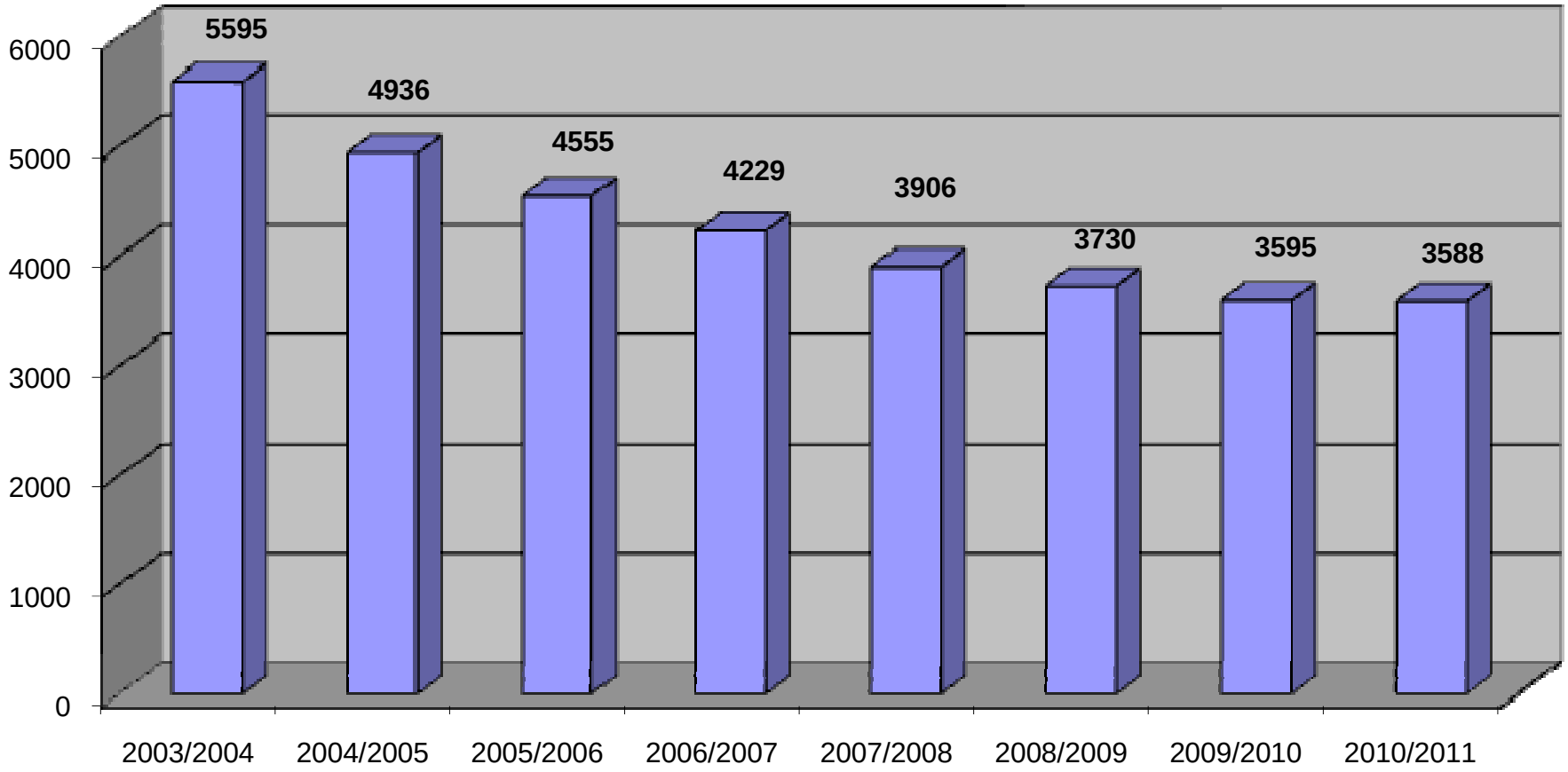

Wykres nr I.4 Liczba oddziałów w szkołach podstawowych Miasta Bełchatowa w ostatnich latach szkolnych.

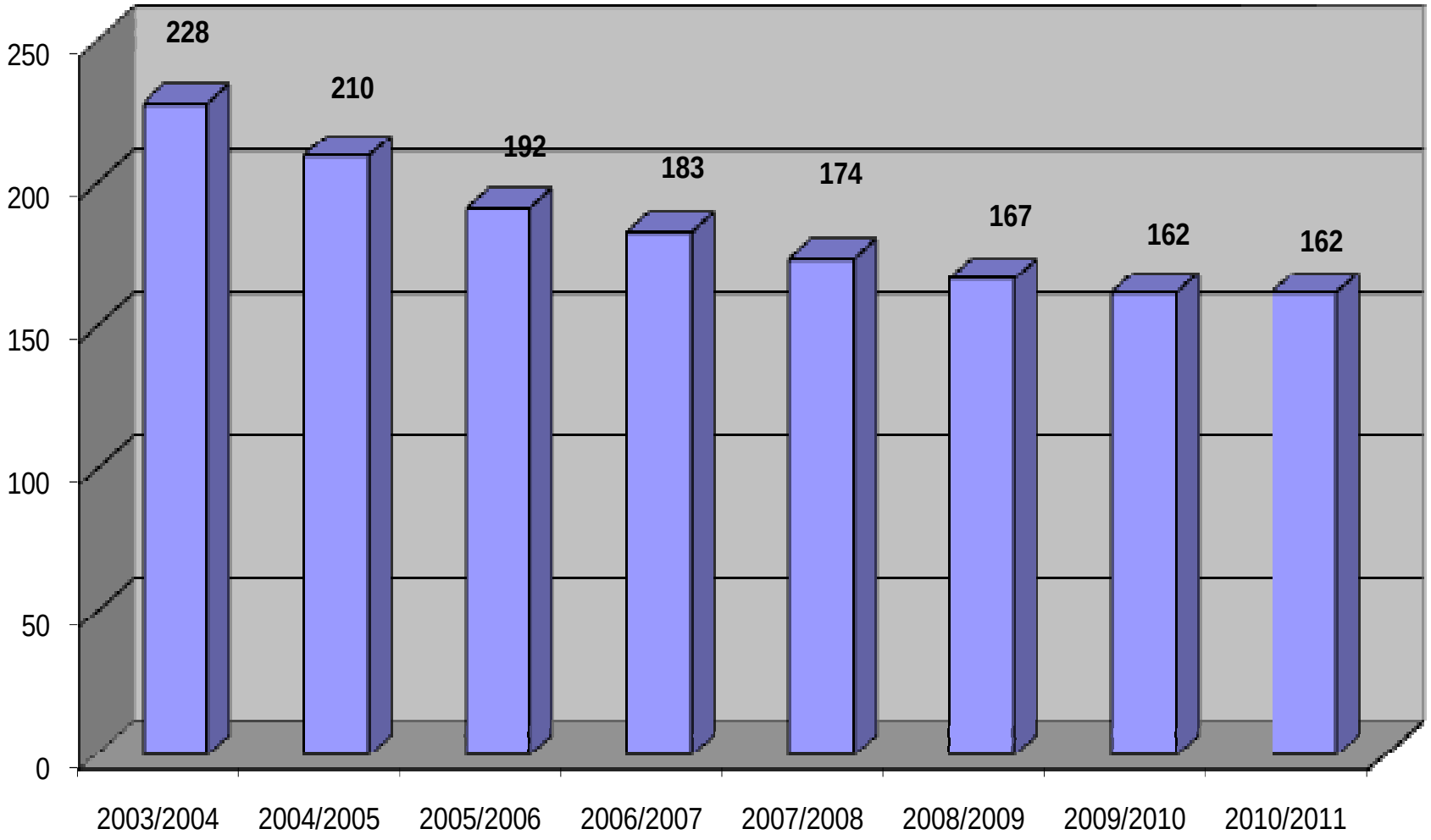

Tabela nr I.3 Liczba uczniów „U” i liczba oddziałów „O” w ostatnich latach szkolnych w gimnazjach Miasta Bełchatowa

Lata szkolne		**PG 1**	**PG 3**	**PG 4**	**PG 5**	**PG 2 (SZSO nr 2)**	**Ogółem:**
2003/2004	**„U”**	677	1 190	731	658	489	**3 745**
	„O”	25	44	27	25	17	**138**
2004/2005	**„U”**	664	1 038	685	611	491	**3 489**
	„O”	24	40	27	23	18	**132**
2005/2006	**„U”**	593	884	613	607	477	**3 174**
	„O”	22	36	24	22	18	**122**
2006/2007	**„U”**	588	812	563	567	433	**2 963**
	„O”	22	34	22	21	17	**116**
2007/2008	**„U”**	569	723	477	544	366	**2 679**
	„O”	22	31	19	21	15	**108**
2008/2009	**„U”**	551	689	429	494	335	**2 498**
	„O”	22	31	18	20	14	**105**
2009/2010	**„U”**	506	646	387	468	358	**2 365**
	„O”	20	29	17	19	15	**100**
2010/2011	**„U”**	461	599	371	414	361	**2206**
	„O”	19	29	16	17	16	**97**

Wykres nr I.5 Liczba uczniów gimnazjów Miasta Bełchatowa w ostatnich latach szkolnych.

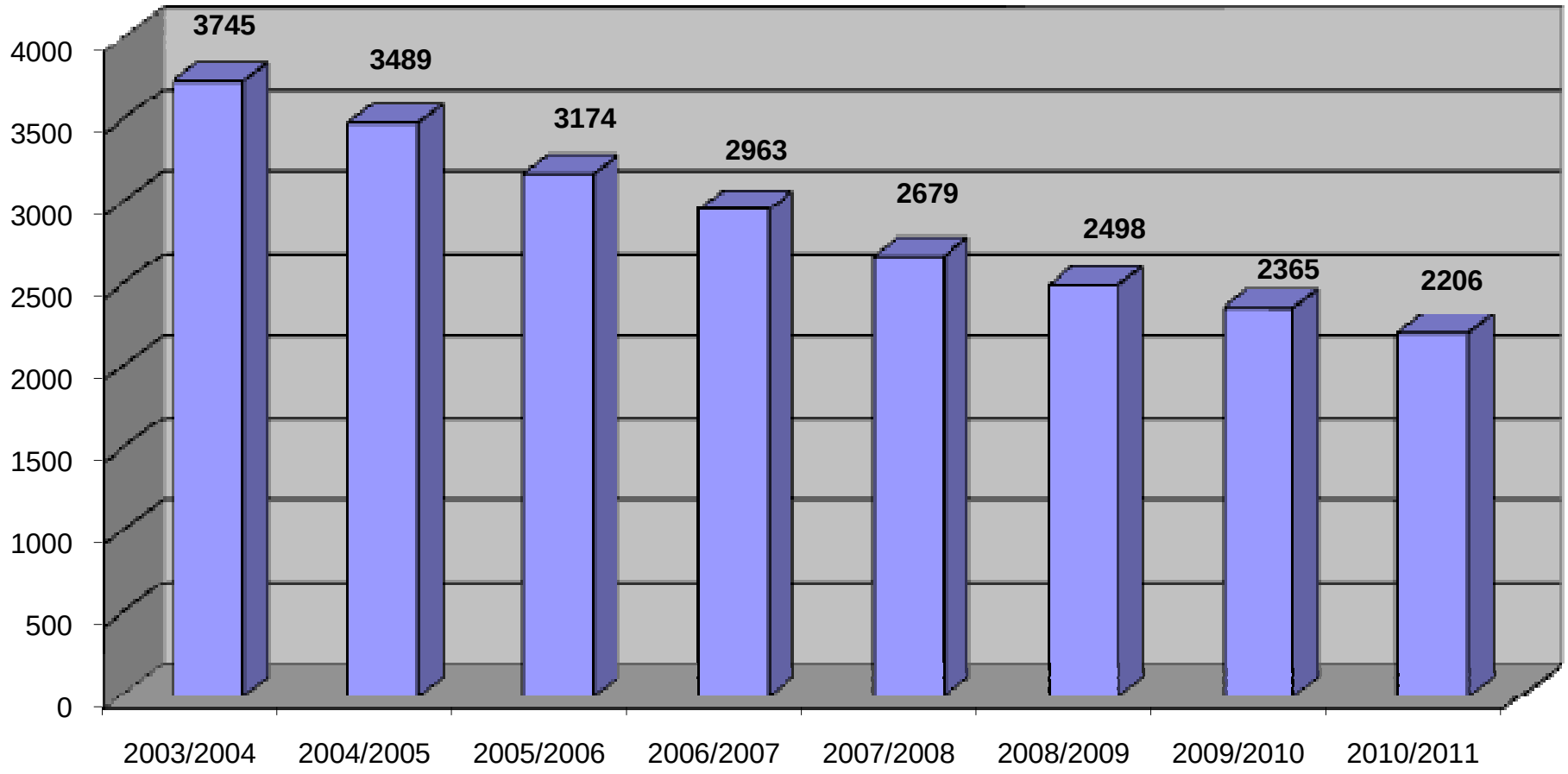

Wykres nr I.6 Liczba oddziałów w gimnazjach Miasta Bełchatowa w ostatnich latach szkolnych.

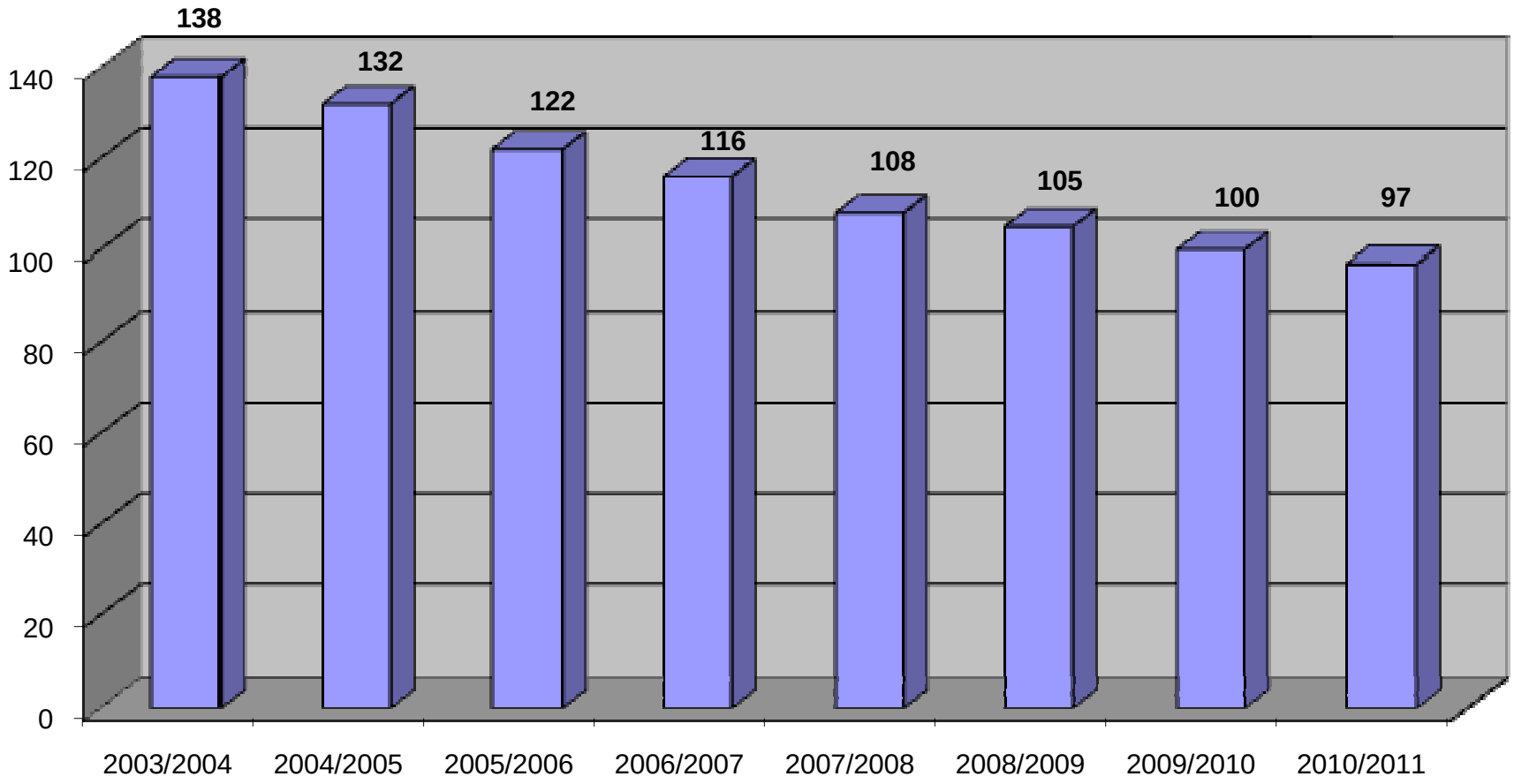

Tabela nr I.4 Liczba uczniów „U” i liczba oddziałów „O” w ostatnich latach szkolnych w III LO wchodzącym w skład SZSO nr 2

Lata szkolne	**2010/2011**		**2009/2010**		**2008/2009**		**2007/2008**		**2006/2007**		**2005/2006**		**2004/2005**		**2003/2004**	
III LO (SZSO nr 2)	**„U”**	**„O”**	**„U”**	**„O”**	**„U”**	**„O”**	**„U”**	**„O”**	**„U”**	**„O”**	**„U”**	**„O”**	**„U”**	**„O”**	**„U”**	**„O”**
	280	*11*	*284*	*11*	*274*	*11*	*344*	*12*	*377*	*12*	*411*	*12*	*419*	*14*	*476*	*15*

Wykres nr I.7 Liczba uczniów w III LO Samorządowego Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Bełchatowie w ostatnich latach szkolnych.

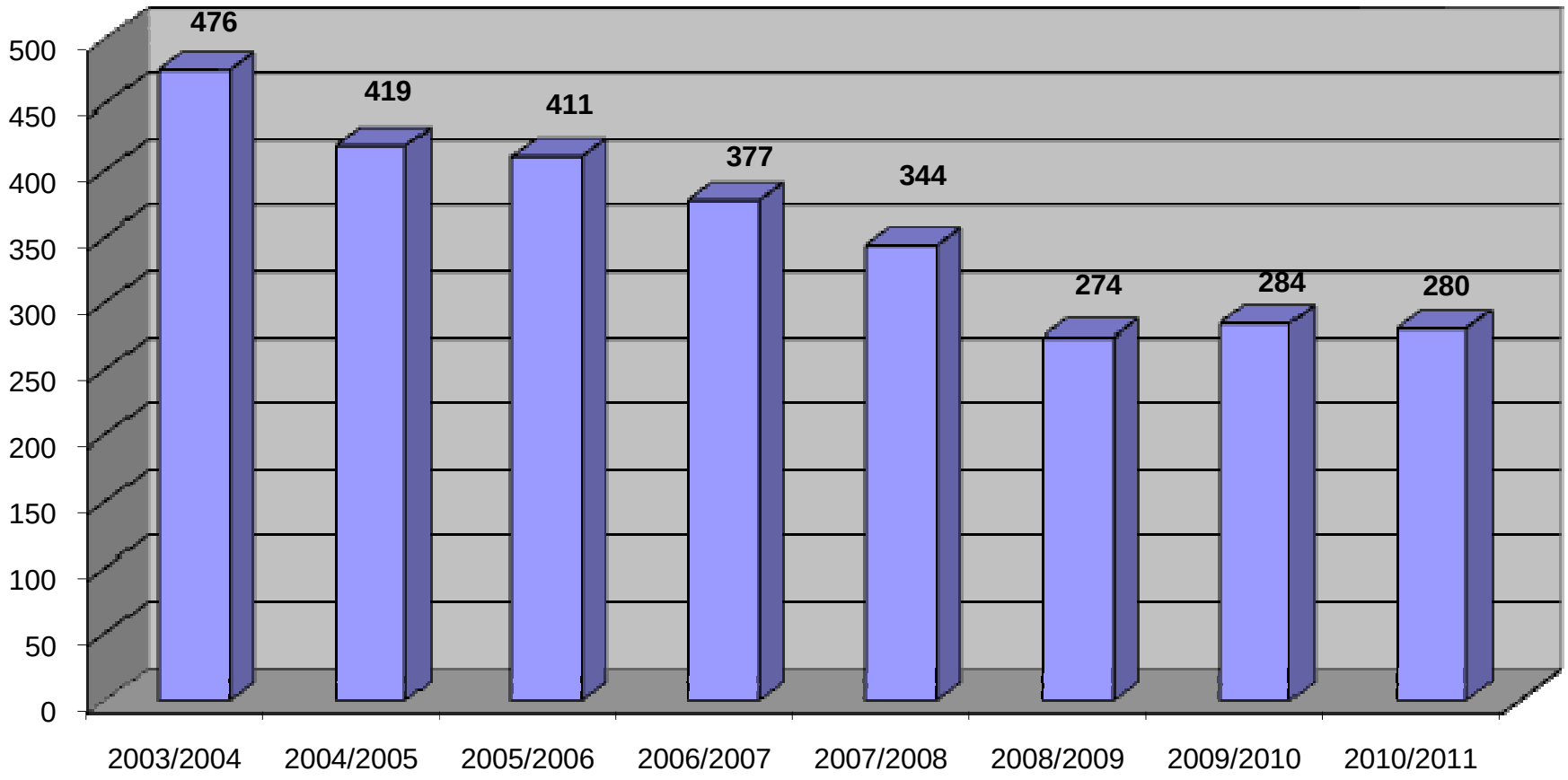

Wykres nr I.8 Liczba oddziałów w III LO Samorządowego Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Bełchatowie w ostatnich latach szkolnych.

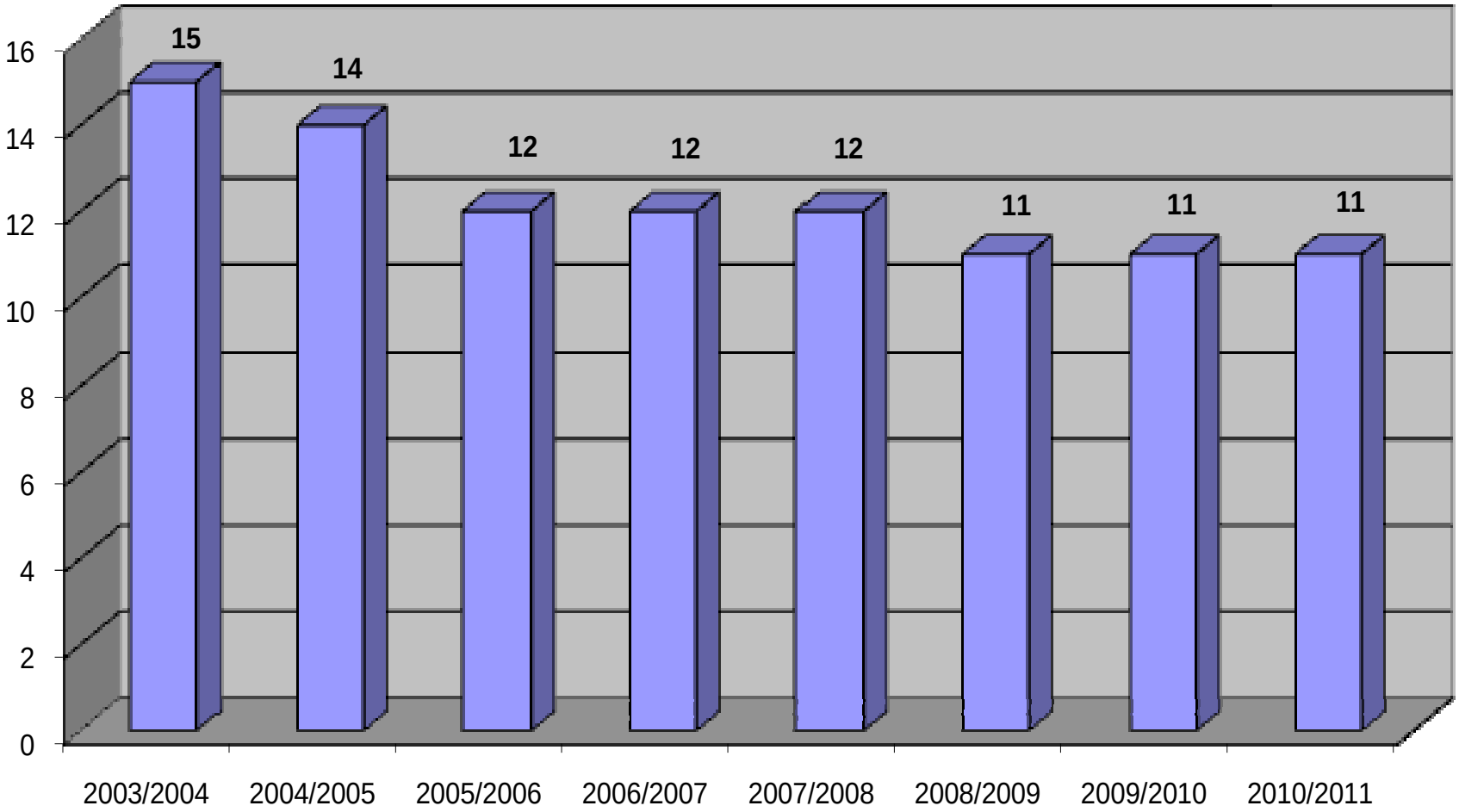

Tabela nr I.5 Przeciętna liczebność oddziałów w szkołach podstawowych Miasta Bełchatowa

	2010/2011	2009/2010	2008/2009	2007/2008	2006/2007	2005/2006	2004/2005	2003/2004
SP 1	24,7	24,9	26,1	25,9	26,3	26,3	26,7	26,1
SP 3	25,3	24,5	24,7	24,9	25,3	26,0	25,7	27,6
SP 4	21,1	20,8	20,6	21,6	21,7	23,1	22,8	25,5
SP 5	22,9	22,9	21,8	21,1	22,2	24,1	20,2	19,4
SP 8	20,7	20,9	19,5	20,4	21,1	22,0	22,9	23,7
SP 9	20,1	20,6	21,1	21,4	23,0	23,2	22,1	24,8
SP 12	20,5	20,1	20,7	20,2	21,7	22,1	22,7	23,5
SP 13	20,8	21,7	21,9	22,1	22,7	22,9	22,5	23,2
Średnia w Mieście:	22,0	22,2	22,3	22,4	23,1	23,7	23,5	24,5

Tabela nr I.6 Przeciętna liczebność oddziałów w gimnazjach i III LO Miasta Bełchatowa

	2010/2011	2009/2010	2008/2009	2007/2008	2006/2007	2005/2006	2004/2005	2003/2004
PG 1	24,3	25,3	25,0	25,9	26,7	27,0	27,7	27,1
PG 3	20,6	22,3	22,2	23,3	23,9	24,6	26,0	27,0
PG 4	23,2	22,8	24,0	25,1	25,6	25,5	25,4	27,0
PG 5	24,3	24,6	24,9	25,9	27,0	27,6	26,6	26,3
SZSO nr 2 w tym PG 2	24,0	23,9	24,1	24,4	25,5	26,5	27,3	28,8
Średnia w Mieście:	23,3	23,7	23,8	24,8	25,5	26,0	26,4	27,1
III LO	25,4	25,8	24,9	28,7	31,4	34,3	29,9	31,7

Z powyższych tabel wynika, że przeciętna liczebność oddziałów szkolnych stopniowo zmniejszała się, aż do roku szkolnego 2008/2009 od kiedy to pozostaje na podobnym poziomie. Spadek przeciętnej liczebności oddziałów potwierdza też wskaźnik liczby etatów nauczycielskich przypadających na jeden oddział, który w kolejnych latach kształtował się następująco:

2005/2006 - 2,08

2006/2007 - 2,18

2007/2008 - 2,22

2008/2009 - 2,20

2009/2010 - 2,24

2010/2011 - 2,28

Analizując przeciętną liczebność oddziałów pamiętać należy o funkcjonujących w naszych szkołach klasach integracyjnych i wyrównawczych, których liczebność jest zwykle mniejsza niż liczebność oddziałów typowych. Trzy oddziały wyrównawcze o liczebności 10-15 uczniów funkcjonują w PG 2 (SZSO nr 2) na poziomie klasy I, II, III.

Liczebność oddziałów integracyjnych wynosi 15-20 uczniów, wśród których 3-5 to uczniowie niepełnosprawni. Pierwszy oddział integracyjny powstał w SP 1 w roku 2004/2005. W roku 2005/2006 funkcjonowały dwa oddziały integracyjne. W kolejnych latach, stosownie do potrzeb, liczba oddziałów integracyjnych wzrastała następująco:

2006/2007 SP 1 – 4, SP 8 – 1, PG 1 – 1

2007/2008 SP 1 – 6, SP 8 – 2, SP 12 – 1, PG 1 – 2

2008/2009 SP 1 – 5, SP 8 – 2, SP 12 – 1, SP 13 – 1, PG 1 – 4, PG 3 – 1, PG 5 – 1

2009/2010 SP 1 – 7, SP 8 – 2, SP 12 – 1, SP 13 – 2, PG 1 – 4, PG 3 – 1, PG 5 – 2

Obecnie mamy również 19 oddziałów integracyjnych, w tym w SP 1 – 7, SP 8 – 2, SP 13 – 2, PG 1 – 4, PG 3 – 1, PG 4 – 1, PG 5 – 2. Po uwzględnieniu oddziałów integracyjnych i wyrównawczych przeciętna liczebność oddziałów typowych w tych szkołach kształtuje się następująco: SP 1 – 26,26; SP 8 – 21,69; SP 13 – 21,69; PG 1 – 26,40; PG 3 – 21,18; PG 4 – 23,52; PG 5 – 25,40; PG 2 – 24,38.

Tworzenie oddziałów integracyjnych i wyrównawczych powoduje, że większość uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych nauczana jest w tych oddziałach. W szkołach podstawowych w bieżącym roku szkolnym w oddziałach integracyjnych nauczanych jest 76,19% uczniów niepełnosprawnych. W poprzednich latach szkolnych wielkość ta przybierała wartości jak poniżej:

2009/2010 – 77%

2008/2009 – 60%

2007/2008 – 53%

2006/2007 – 33%.

W gimnazjalnych oddziałach integracyjnych i wyrównawczych nauczanych jest 72% uczniów niepełnosprawnych, podczas gdy w roku szkolnym 2009/2010 było to 50%, w roku 2008/2009 – 40%, 2007/2008 – 25% a 2006/2007 – 20%.

Nauczanie indywidualne realizowane jest wyłącznie w sytuacji jednoznacznych zaleceń poradni psychologiczno – pedagogicznej wynikających z doraźnych sytuacji losowych lub specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów. Na dzień pisania tego raportu nauczaniem indywidualnym objętych jest 28 uczniów w łącznym wymiarze 282,5 godzin tygodniowo. Miasto pokrywa też koszty 90 godzin zajęć rewalidacyjno – wychowawczych realizowanych z dziećmi upośledzonymi w stopniu głębokim. Uczniowie niepełnosprawni zamieszkali w Bełchatowie mają zapewnione bezpłatne dowożenie do szkół na terenie miasta, a rodzice czwórki dzieci autystycznych mają refundowane koszty dowozu swych dzieci do specjalistycznego ośrodka „Navicula" w Łodzi. Wszyscy uczniowie szkół prowadzonych przez Miasto Bełchatów mają zapewniony dostęp do pedagogów, psychologów, (czy logopedów w przypadku szkól podstawowych), bibliotek i świetlic szkolnych (wyjątek stanowi tu PG 5). Wymiar czasu pracy tej grupy nauczycieli pokazuje tabela nr I.7.

Tabela nr I.7 Wymiar czasu pracy nauczycieli świetlic, bibliotek, pedagogów, psychologów i logopedów zatrudnionych w szkołach Miasta Bełchatowa (w godzinach)

Szkoła	Czas pracy nauczycieli bibliotek				Czas pracy pedagogów				Czas pracy psychologów logopedów				Czas pracy nauczycieli świetlic			
	2010/2011	2009/2010	2008/2009	2007/2008	2010/2011	2009/2010	2008/2009	2007/2008	2010/2011	2009/2010	2008/2009	2007/2008	2010/2011	2009/2010	2008/2009	2007/2008
SP1	64	60	90	30	22	21	40	40	22	21	20	20	114	108	78	78
SP3	44	43	41	30	33	31	30	30	0	0	4,5	4,5	70	68	65	78
SP4	32	31	30	30	22	21	20	20	0	0	0	0	57,5	55	62	50
SP5	15	16	15	15	10	11	10	10	0	0	0	0	47,5	47,5	46,5	39
SP8	62	62	60	60	28	28	29	27	16	16	15	15	78	84	78	78
SP9	32	31	30	30	22	21	20	20	0	0	0	0	70	70	52	55
SP12	64	61,6	60	60	42	41	44	40	2	1	0	0	69	69	65	62
SP13	74	72,6	70	70	22	21	20	20	22	18,5	18	18	84	54	65	65
PG1	47	45	45	45	30	32	30	30	8	6	8	8	49	40	35	35
SZSO2	82,6	81,6	79,6	79,6	32	31	30	30	0	0	0	0	42	41	39	39
PG3	77	75	75	75	44	42	40	40	12	22	20	20	56	54	52	52
PG4	62	60	60	60	22	20	20	20	11	10	10	10	39	39	39	39
PG5	64	62	60	60	22	21	20	20	22	21	20	20	0	0	0	0
Ogółem:	**719,6**	**700,8**	**715,6**	**644,6**	**351**	**341**	**353**	**347**	**115**	**115,5**	**115,5**	**115,5**	**776**	**729,5**	**676,5**	**670**

W większości szkół świetlice czynne są od godziny 6.30 do godziny 16.30 i cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem szczególnie rodziców uczniów szkół podstawowych, co ma związek z coraz częstszą obecnością w tych szkołach dzieci 5- i 6- letnich. Prawidłowość tę potwierdza wzrost czasu pracy nauczycieli świetlic w Szkole Podstawowej nr 8 i Szkole Podstawowej nr 13. Uczniowie korzystający z opieki świetlicowej w roku bieżącym stanowią grupę 1347 osób czyli 22,18 % ogółu uczniów. W roku szkolnym 2009/2010 ze świetlic korzystało 1126 uczniów tj. 19,5% ogółu, w roku 2008/2009 – 1390 uczniów (21,4%), w roku 2007/2008 – 1029 uczniów (15,5%), a w roku 2006/2007 – 1128 uczniów (14,9%).

Wprowadzenie od 1.09.2009 roku, na mocy art. 42 ust. 2 pkt 2a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela, obowiązku tygodniowego realizowania 2 godzin poza pensum powoduje wydłużenie czasu pracy pedagogów, psychologów, logopedów, bibliotek, świetlic oraz daje możliwość organizowania różnorodnych zajęć pozalekcyjnych. W celu wspomagania prawidłowego rozwoju dzieci w każdej ze szkół Miasta Bełchatowa prowadzone są stołówki szkolne. W obecnym roku ze stołówek tych korzysta 1773 uczniów czyli 29,2% ogółu.

W latach poprzednich liczba uczniów korzystających ze stołówek szkolnych kształtowała się następująco:

2009/2010 – 1721 uczniów tj. 27,7%

2008/2009 – 1535 uczniów tj. 23,6%

2007/2008 – 1569 uczniów tj. 23,0%

2006/2007 – 1629 uczniów tj. 21,5%.

Uczniowie wszystkich szkół Miasta Bełchatowa mają zapewniony dostęp do gabinetów pielęgniarskich. Dla wzmocnienia poczucia bezpieczeństwa w szkołach zamontowano kamery do monitoringu wizyjnego. We wszystkich szkołach podstawowych, dzięki zakupom w ramach programu rządowego „Radosna szkoła”, dla dzieci realizujących roczne przygotowanie przedszkolne i uczniów klas I – III utworzono kąciki aktywności ruchowej „na deszcz”. W roku bieżącym Miasto Bełchatów otrzymało też 409.116,47 zł na budowę placów zabaw przy SP1, SP3, SP8 i SP13. Zapewnieniu bezpieczeństwa, ale też jak najlepszym efektom pracy dydaktycznej służy podział na grupy na zajęciach z języków obcych, wychowania fizycznego i informatyki oraz zatrudnianie wysoko wykwalifikowanych nauczycieli zgodnie z ich wykształceniem. Wzmocnieniu efektów pracy dydaktycznej służy indywidualizacja procesu nauczania, z myślą o której Miasto przygotowuje wniosek o dofinansowanie projektu „Indywidualizacja procesu nauczania dla uczniów klas I – III szkół

podstawowych” a w gimnazjach i przedszkolach wprowadza nowe zasady sprawowania pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

Zwiększeniu atrakcyjności i efektywności kształcenia służą wprowadzane w szkołach innowacje pedagogiczne oraz projekty realizowane w ramach środków pozyskanych z innych niż budżet Miasta źródeł. Planuje się, że od 1 września 2011 roku w SP9 rozpocznie się realizacja trzech nowych innowacji dla uczniów klas I: „Jestem sprawny – zajęcia karate tradycyjnego z elementami ćwiczeń ogólnorozwojowych”, „W krainie języka angielskiego – elementy wiedzy o krajach anglojęzycznych z doskonaleniem podstaw języka mówionego” i „Okno na świat” – autorski program edukacji informatycznej dla młodszych klas szkoły podstawowej a w SP8 innowacja pedagogiczna w zakresie edukacji matematyczno – rekreacyjnej „Rozszerzony program edukacji matematyczno – rekreacyjnej dla uczniów klas IV-VI”. Kolejny już rok w PG4 i PG5 chóry szkolne będą pracowały dzięki wsparciu dotacją z Narodowego Centrum Kultury w ramach programu „Śpiewająca Polska”. W SP1, SP5, SP4, PG1 trwa kontynuacja programów dofinansowanych w ramach POKL takich jak:

1. „Chcę wiedzieć więcej – kompleksowy projekt rozwijania i kształcenia kompetencji kluczowych w SP nr 1 i SP nr 5 w Bełchatowie”;
2. „Program zajęć pozalekcyjnych dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 4 w Bełchatowie – Czwórka na medal”;
3. „Jestem dobry – chcę być lepszy – kompleksowy program wyrównywania szans edukacyjnych i interaktywnej edukacji młodzieży poprzez udział w dodatkowych zajęciach specjalistycznych i kółkach zainteresowań”.

SP 9 wystąpiła z kolei o dofinansowanie z WFOŚiGW działań objętych programem edukacji ekologicznej w oddziałach przedszkolnych SP 9 „Jak widzimy przyrodę”. Mała liczebność oddziałów, rozbudowana opieka psychologiczno – pedagogiczna, wysoko wykwalifikowana kadra pedagogiczna nie zawsze pozostają w bezpośrednim związku z wynikami osiąganymi przez uczniów na sprawdzianach i egzaminach zewnętrznych o czym informują tabele I.8, I.9, I.10 i I.11.

Tabela nr I.8 Przeciętne wyniki sprawdzianów uzyskane przez uczniów szkół podstawowych Miasta Bełchatowa w kolejnych latach szkolnych

Rok szkolny / **Szkoła**	**2009/2010**	**2008/2009**	**2007/2008**	**2006/2007**	**2005/2006**	**2004/2005**
SP1	29,51	22,96	27,70	28,54	26,16	29,31
SP3	25,13	24,68	28,40	27,04	25,56	31,20
SP4	23,29	22,15	25,60	24,40	24,80	30,75
SP5	23,41	18,31	26,70	27,90	26,61	30,20
SP8	23,09	23,30	26,10	25,53	24,94	30,26
SP9	24,27	23,51	25,30	25,27	24,40	28,70
SP12	24,45	24,87	27,10	27,08	24,90	32,50
SP13	25,08	23,39	27,10	25,86	25,36	28,80
OKE	24,33	22,52	25,78	26,40	24,90	29,34
kraj	24,56	22,64	25,80	26,60	25,32	28,97

Tabela nr I.9 Przeciętne wyniki egzaminów uzyskane przez uczniów gimnazjów Miasta Bełchatowa w kolejnych latach szkolnych (w rozbiciu na część humanistyczną „H” i część matematyczno – przyrodniczą „M”)

Rok szkolny	**2009/2010**		**2008/2009**		**2007/2008**		**2006/2007**		**2005/2006**		**2004/2005**		**2003/2004**	
Szkoła	**„H”**	**„M”**	**„H”**	**„M”**	**„H”**	**„M”**	**„H”**	**„M”**	**„H”**	**„M”**	**„H”**	**„M”**	**„H”**	**„M”**
PG1	33,68	28,24	36,38	32,35	34,50	32,90	36,00	31,00	36,20	29,50	35,00	29,20	29,20	31,00
PG3	28,43	23,62	28,00	24,00	27,30	23,80	30,00	26,00	31,00	23,37	31,34	23,05	23,80	23,10
PG4	31,65	22,49	30,28	25,44	31,70	28,10	31,15	26,16	33,50	25,70	35,00	26,00	25,20	24,40
PG5	30,49	24,09	29,38	25,03	32,90	29,30	33,71	29,84	31,78	25,22	33,41	24,64	28,30	33,25
PG2 (SZSO2)	27,26	20,69	28,06	20,50	28,90	24,10	27,20	21,70	29,66	19,58	29,96	20,53	27,33	22,33
OKE	29,91	23,61	31,31	25,94	30,39	27,18	31,25	25,51	30,96	23,97	32,63	24,84	26,07	25,58
kraj	30,34	23,90	31,67	26,03	30,75	27,07	31,48	25,31	31,39	23,90	33,18	24,26	26,60	24,49

Tabela nr I.10. Przeciętne wyniki egzaminów uzyskane przez uczniów gimnazjów Miasta Bełchatowa w roku szkolnym 2009/2010 i 2008/2009 w części sprawdzającej znajomość języków nowożytnych (max ilość - 50 pkt.)

Gimnazja	**Średnie wyniki osiągane przez uczniów gimnazjów klas III w części językowej**			
	j. angielski		**j. niemiecki**	
	2008/2009	**2009/2010**	**2008/2009**	**2009/2010**
PG 1	38,66	41,97	40,81	34,40
PG 2	28,30	26,17	30,64	26,22
PG 3	28,71	28,71	27,80	27,83
PG 4	29,51	28,40	33,71	31,05
PG 5	33,43	36,53	31,24	30,40
OKE	30,33	29,34	33,61	29,64
kraj	30,63	29,88	33,03	29,36

Tabela nr I.11. Wartość dodana dla części humanistycznej („H”) i matematyczno – przyrodniczej („M”) egzaminu gimnazjalnego gimnazjów Miasta Bełchatowa

Egzamin gimnazjalny	Rok szkolny	PG1	PG2	PG3	PG4	PG5
Część humanistyczna	2004/2005	-1,24	-2,27	-1,98	1,58	-0,16
	2005/2006	2,65	-2,10	-0,91	0,74	-0,06
	2006/2007	0,84	-0,91	-1,26	-0,64	0,66
	2007/2008	1,32	-1,47	-2,74	-0,29	1,85
	2008/2009	1,23	-1,25	-2,14	-0,93	-2,59
	2009/2010	0,14	-1,69	-0,75	1,12	0,18
Część matematyczno - przyrodnicza	2004/2005	2,17	-2,04	-0,47	2,04	-0,06
	2005/2006	2,55	-3,79	-1,26	0,14	1,11
	2006/2007	1,85	-0,26	0,72	0,78	1,55
	2007/2008	2,80	-2,19	-2,46	-0,66	2,24
	2008/2009	1,98	-1,46	-0,94	0,63	-0,75
	2009/2010	0,54	-1,49	-0,41	-1,38	0,38

Wśród szkół, których uczniowie osiągali najwyższe wyniki wymienić należy SP1, SP3, PG1, PG4 i PG5. Edukacyjna wartość dodana jako przyrost wiedzy i umiejętności uczniów w czasie nauki w gimnazjum w roku szkolnym 2009/2010 w części humanistycznej była najwyższa w PG4 i PG5, w części matematyczno – przyrodniczej w PG1 i PG5.
Zauważyć należy, że edukacyjna wartość dodana (EWD) na poziomie 0 oznacza, że przyrost wiedzy uczniów danego gimnazjum jest przeciętny w stosunku do osiągnięć gimnazjalistów w kraju. Dodatnia wartość edukacyjnej wartości dodanej świadczy o ponadprzeciętnym przyroście wiedzy i umiejętności uczniów w danym gimnazjum zaś wartość ujemna EWD wskazuje na brak przyrostu wiedzy i umiejętności uczniów, na małą efektywność kształcenia. Podkreślić trzeba, że ujemna wartość EWD w Publicznym Gimnazjum nr 3 od trzech lat wskazuje systematycznie tendencję wzrostową, co dowodzi korzystnych zmian w pracy szkoły.

I.4 Warunki realizacji wychowania przedszkolnego.

Jak wspomniano na wstępie wychowanie przedszkolne obejmuje dzieci w wieku 3-6 lat. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dyrektor przedszkola może przyjąć do przedszkola dziecko, które ukończyło 2,5 roku. Dzieci posiadające orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego mogą być obecnie objęte wychowaniem przedszkolnym do końca roku kalendarzowego, w którym dziecko kończy 10 lat. Wychowanie przedszkolne może być realizowane w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych formach wychowania przedszkolnego tj. w punktach lub zespołach. Miasto Bełchatów zapewnia warunki do wychowania przedszkolnego w ośmiu przedszkolach samorządowych, oddziałach przedszkolnych prowadzonych we wszystkich szkołach podstawowych oraz w trzech jednostkach niepublicznych, dotowanych przez Miasto.
W sumie więc zapewnia Miasto opiekę przedszkolną dla 1750 małych mieszkańców Bełchatowa, wśród których 1125 korzysta z opieki w przedszkolach samorządowych, 523 w klasach „0” w szkołach podstawowych, 66 w przedszkolu niepublicznym Akademia Przedszkolaka „Jabłuszko” a 36 w niepublicznych punktach przedszkolnych.
Łącznie 74,28% dzieci w wieku przedszkolnym objętych jest wychowaniem przedszkolnym.
Analizując liczbę dzieci w wieku przedszkolnym, zamieszkałych w Bełchatowie i objętych wychowaniem przedszkolnym stwierdzić należy, że w ciągu ostatnich czterech lat szkolnych bardzo wzrosło zainteresowanie opieką przedszkolną. Do roku szkolnego 2007/2008 z opieki

przedszkolnej korzystało 44% maluchów w wieku 3-5 lat, zaś w grupie dzieci sześcioletnich 69% ogółu uczęszczało do klas „0” w szkołach podstawowych, a 31% - do przedszkoli.
W ostatnich latach szkolnych wielkości te kształtowały się następująco.

Tabela nr I.12 Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym w latach 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010, 2010/2011

Rok szkolny	**Dzieci w wieku 3-5 lat (w %)**	**Dzieci sześcioletnie (w %)**	
		w szkołach	**w przedszkolach**
2007/2008	54%	67%	33%
2008/2009	62%	83%	17%
2009/2010	61% *	76%	24%
2010/2011	63% **	79%	21%

* 6,6% tej grupy realizuje wychowanie przedszkolne w klasach „0” w szkołach podstawowych
** 9,6% tej grupy realizuje wychowanie przedszkolne w klasach „0” w szkołach podstawowych

Tabela powyższa potwierdza liczbowo wzrost zapotrzebowania na opiekę przedszkolną w Bełchatowie oraz słuszność działań podjętych w tym zakresie przez Miasto w celu utworzenia nowych miejsc opieki przedszkolnej. Zwiększenie miejsc opieki przedszkolnej w roku 2007/2008 wiązało się z utworzeniem 3 nowych oddziałów w PS2, PS7, PS8. W roku szkolnym 2008/2009 utworzono 1 oddział w PS1 i 3 oddziały w PS5 w pomieszczeniach wynajmowanych w SP9. W roku szkolnym 2009/2010 w pomieszczeniach wynajmowanych w SP 9 powstały dalsze 3 oddziały PS 5. Ta liczba oddziałów utrzymana została w przedszkolach miejskich również w bieżącym roku czego dowodzi tabela nr I.13

Tabela nr I.13 Liczba wychowanków „W” i liczba oddziałów „O” w przedszkolach prowadzonych przez Miasto Bełchatów

PS	**2010/2011**		**2009/2010**		**2008/2009**		**2007/2008**		**2006/2007**		**2005/2004**		**2004/2003**		**2003/2004**	
	„W”	**„0”**	**„W”**	**„0”**	**„W”**	**„0”**	**„W”**	**„0”**	**„W”**	**„0”**	**„W”**	**„0”**	**„W”**	**„0”**	**„W”**	**„0”**
1	158	6	160	6	155	6	138	5	134	5	117	5	134	5	133	5
2	127	5	128	5	127	5	142	5	104	4	116	4	105	4	95	4
3	111	5	110	5	106	5	112	5	106	5	105	5	97	5	102	5
4	106	4	113	4	110	4	110	4	106	4	101	4	94	4	96	4
5	249	11	256	11	193	8	137	5	129	5	132	5	130	5	123	5
6	122	5	124	5	130	5	131	5	119	5	102	4	123	5	122	5
7	158	6	149	6	131	5	134	5	113	4	107	4	96	4	91	4
8	94	4	106	4	102	4	96	4	73	3	62	3	59	2	55	2
	1.125	**46**	**1.146**	**46**	**1.055**	**42**	**1.000**	**38**	**884**	**35**	**842**	**34**	**838**	**34**	**817**	**34**

Przypomnieć należy, że w związku z podjęciem 24 marca 2011 roku przez Radę Miejską w Bełchatowie uchwały nr VI/44/11 w sprawie utworzenia Przedszkola Samorządowego nr 9 w przyszłym roku szkolnym w Bełchatowie funkcjonować będzie 9 przedszkoli samorządowych, ale liczba oddziałów pozostanie raczej na niezmienionym poziomie.
Przedszkola prowadzone przez Miasto czynne są od 6.00 do 17.00 (PS4 do 16.30). Z wychowankami realizowana jest podstawa programowa wychowania przedszkolnego wprowadzona rozporządzeniem MEN z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.
Czas pobytu dziecka w przedszkolu publicznym związany z realizacją podstawy programowej jest bezpłatny. Dłuższy pobyt wiąże się z ponoszeniem przez rodziców dzieci opłat w wysokości 0,2% minimalnego wynagrodzenia za pracę za każdą godzinę. Dla wychowanków przedszkoli organizowane są zajęcia plastyczne, teatralne, sportowe, logopedyczne, taneczne, muzyczne, a za dodatkową opłatą rodziców – lekcje języka angielskiego, rytmika, gimnastyka korekcyjna, poranki muzyczne. Bardzo cenne dla edukacji przedszkolnej są projekty ekologiczne realizowane w przedszkolach miejskich przy finansowym wsparciu WFOŚiGW. W pozyskiwaniu tych dotacji przoduje Przedszkole Samorządowe nr 5 ale w obecnym roku dołączyły do niego również PS2, PS4 i PS8.

I.5. Prognozy na lata 2011/2012 – 2016/2017

Uwzględniając liczbę dzieci w wieku obowiązku szkolnego zamieszkałych w Bełchatowie, fakt obniżenia realizacji obowiązku szkolnego od 1.09.2012 roku oraz rozwiązania, z końcem sierpnia bieżącego roku, porozumienia Miasta z Gminą Bełchatów w sprawie nauczania w miejskich gimnazjach gimnazjalistów z terenu Gminy oszacowano liczbę uczniów i liczbę oddziałów w kolejnych, przyszłych sześciu latach szkolnych. Liczbę oddziałów szacowano przy założeniu przeciętnej liczebności oddziałów na poziomie 24 uczniów. Wyniki prac pokazują poniższe tabele i wykresy.

Tabela nr I.14 Przewidywana liczba uczniów szkół podstawowych (klas I-VI) i publicznych gimnazjów Miasta Bełchatowa w następnych latach szkolnych

Rok szkolny / Szkoła	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Szkoły podstawowe	3 302	3 595	3 920	4 111	4 343	4567
Publiczne gimnazja	2 021	1 728	1 575	1 535	1 498	1 488

Tabela nr I.15. Przewidywana liczba oddziałów szkół podstawowych (klas I-VI) i publicznych gimnazjów Miasta Bełchatowa w następnych latach szkolnych

Rok szkolny / Szkoła	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Szkoły podstawowe	138	150	163	171	181	190
Publiczne gimnazja	84	72	66	64	62	62

Wykres nr I.9 Przewidywana liczba uczniów szkół podstawowych (klas I-VI) i publicznych gimnazjów Miasta Bełchatowa w następnych latach szkolnych

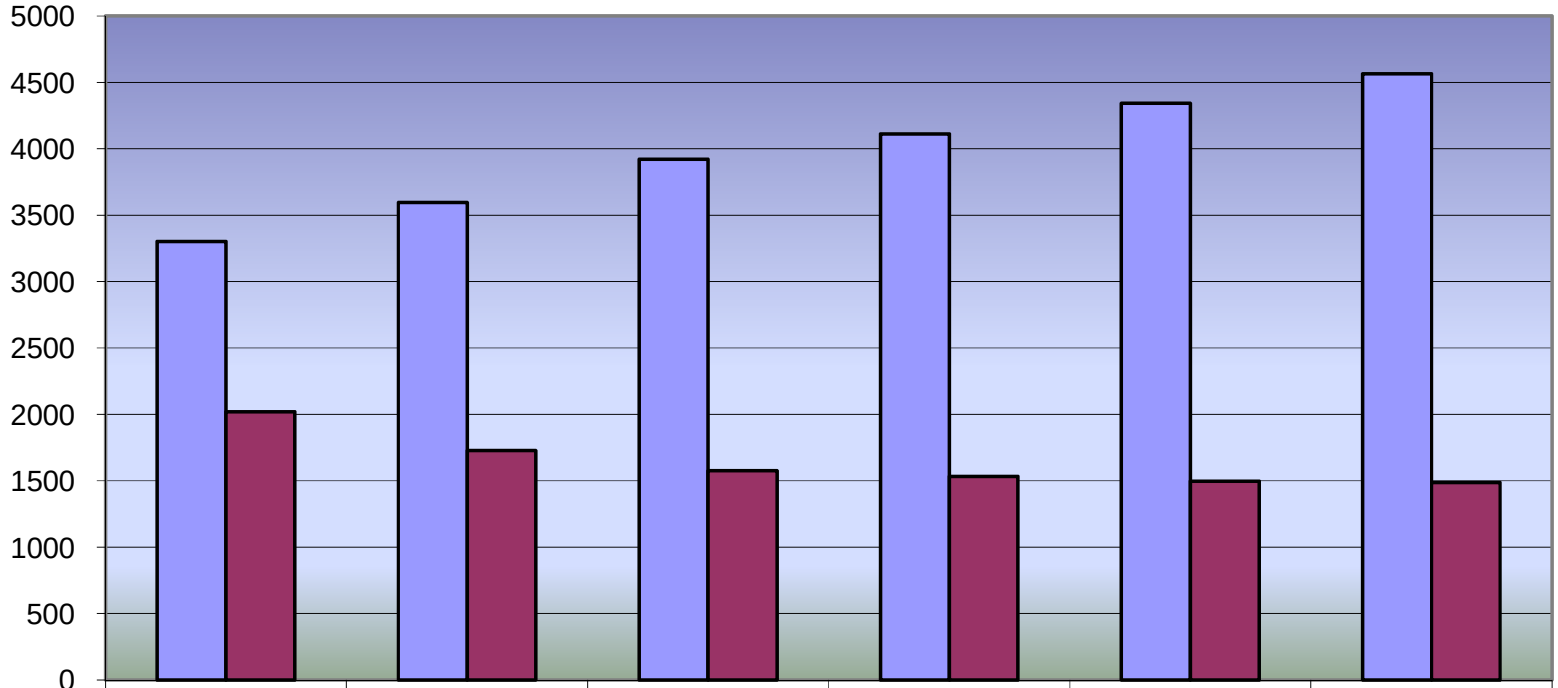

	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Szkoły podstawowe	3302	3595	3920	4111	4343	4567
Publiczne gmnazja	2021	1728	1575	1535	1498	1488

Wykres nr I.10 Przewidywana liczba oddziałów szkół podstawowych (klas I-VI) i publicznych gimnazjów Miasta Bełchatowa w następnych latach szkolnych

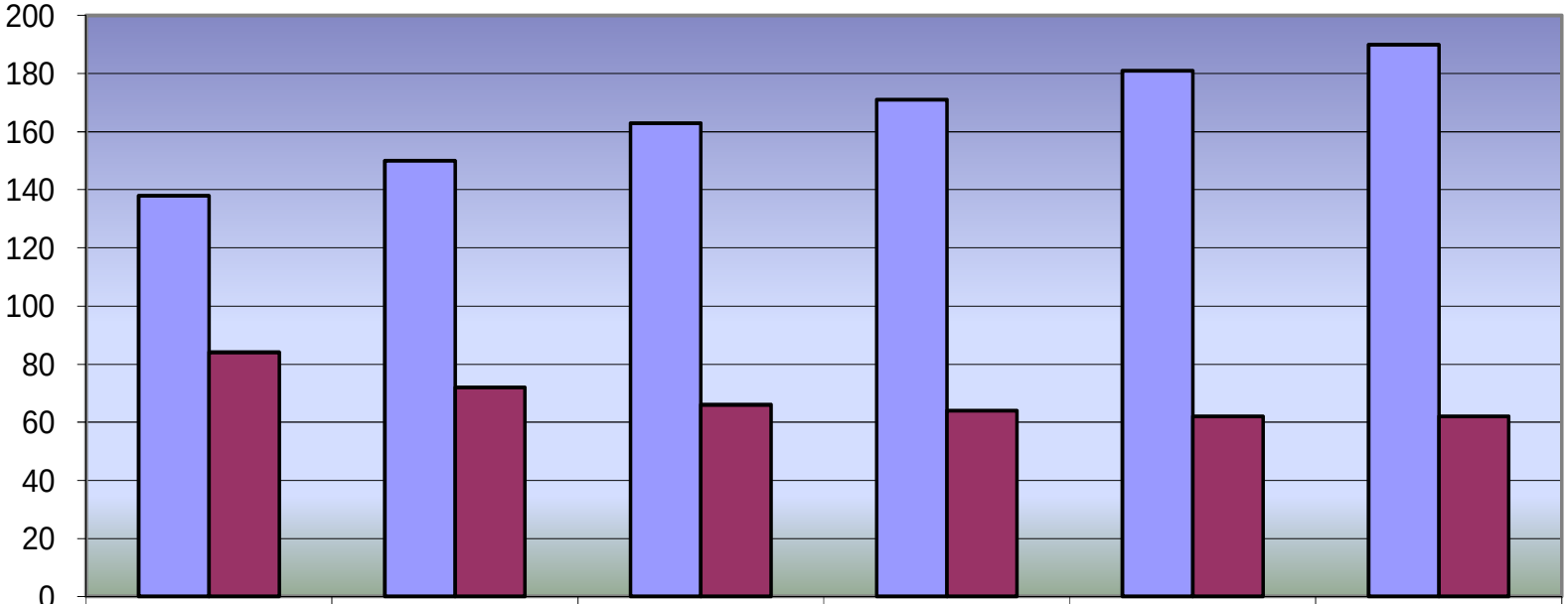

	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Szkoły podstawowe	138	150	163	171	181	190
Publiczne gmnazja	84	72	66	64	62	62

Zestawienia powyższe potwierdzają wnioski, które nasuwały się przy analizowaniu wykresu I.1, w świetle których najbliższe lata oznaczają spadek liczby uczniów i oddziałów w publicznych gimnazjach. W porównaniu z bieżącym rokiem szkolnym ubędzie 718 uczniów i 35 oddziałów. Obecny stan liczbowy uczniów i oddziałów gimnazja osiągną dopiero w roku szkolnym 2018/2019, gdy dotrą do nich dzieci urodzone w roku 2005 i 2006 realizujące w roku szkolnym 2011/2012 obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego. Bardzo korzystnie, w świetle powyższych danych, kształtuje się przyszłość szkół podstawowych, w których liczba uczniów i oddziałów klas I – VI wzrośnie, w porównaniu z rokiem obecnym, odpowiednio o 1501 uczniów i 52 oddziały.

Pamiętać jeszcze należy, że rodzice dzieci realizujących roczne przygotowanie przedszkolne mają możliwość kierowania dzieci do tzw. kl. 0 w szkołach podstawowych albo w przedszkolach. Od 1 września 2011 roku obowiązkiem tym objętych będzie około 980 dzieci. Mamy bowiem nadzieję, że 173 dzieci, które jako pięciolatki realizowały roczne przygotowanie przedszkolne w bieżącym roku szkolnym w zerówkach szkolnych z dniem 1 września 2011 roku, stanie się uczniami klas pierwszych szkół podstawowych. Najprawdopodobniej więc liczba oddziałów szkół podstawowych w roku 2011/2012 wzrośnie o dodatkowe 32 oddziały klas zerowych, a w latach następnych o 19 oddziałów. Na wykresach I.11 i I.12 zaprezentowane zostały prognozowane liczby uczniów i oddziałów szkół podstawowych wraz z klasami „0” oraz liczby uczniów i oddziałów gimnazjów wraz z III LO, dla którego zakładamy stały stopień organizacyjny 250 uczniów i 10 oddziałów.

Wykres nr I.11 Przewidywana liczba uczniów szkół podstawowych (klas 0-VI) i publicznych gimnazjów Miasta Bełchatowa w następnych latach szkolnych

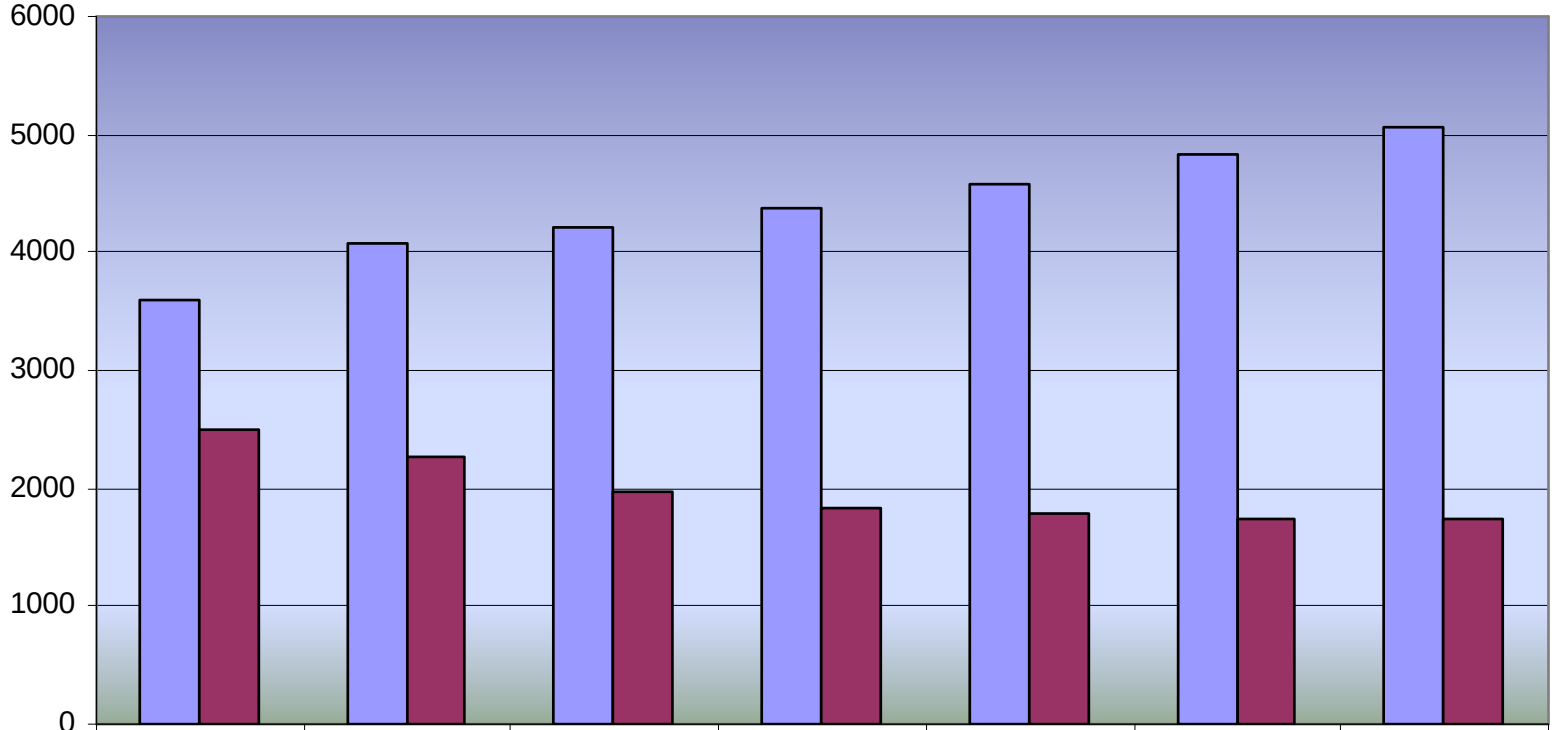

	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017*
Szkoły podstawowe	3588	4070	4224	4379	4578	4840	5064
Publiczne gmnazja i III LO	2486	2271	1978	1825	1785	1748	1738

** Przy założeniu tej samej co w roku 2010 liczby urodzeń dzieci*

Wykres nr I.12 Przewidywana liczba oddziałów szkół podstawowych (klas 0-VI) i publicznych gimnazjów Miasta Bełchatowa w następnych latach szkolnych

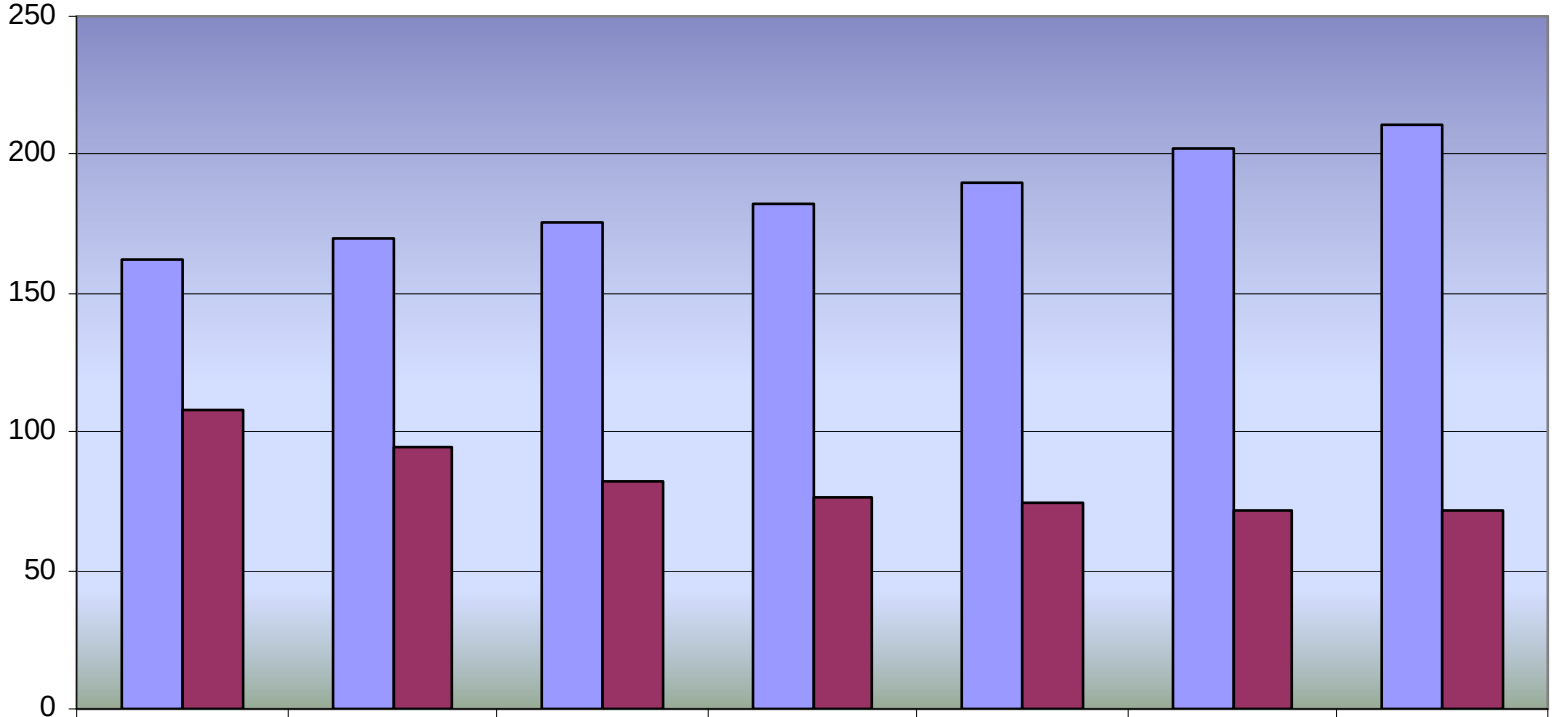

	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017*
Szkoły podstawowe	162	170	176	182	190	202	211
Publiczne gmnazja i III LO	108	94	82	76	74	72	72

** Przy założeniu tej samej co w roku 2010 liczby urodzeń dzieci*

Tak jak wspomniano na wstępie rok szkolny 2011/2012 to czas gdy roczne przygotowanie przedszkolne muszą realizować wszystkie dzieci pięcioletnie, a wśród dzieci sześcioletnich te, które nie zostały jeszcze uczniami szkół podstawowych. Przebieg naboru do klas „0” w szkołach wskazuje na bardzo duże zainteresowanie realizowaniem tego obowiązku w klasach zerowych szkół podstawowych. Dokładniejsze informacje o preferencjach w zakresie opieki przedszkolnej będą znane na początku maja po zakończeniu rekrutacji do przedszkoli. Należy jednak mieć nadzieję, że dzięki większej liczbie klas „0” w szkołach podstawowych, w 46 oddziałach w publicznych przedszkolach oraz funkcjonujących jednostkach niepublicznych, Miasto zapewni opiekę przedszkolną wszystkim potrzebującym jej dzieciom.

Większa liczba urodzeń wśród najmłodszych, rosnące zainteresowanie wychowaniem przedszkolnym oraz odgórne tendencje dotyczące upowszechnienia opieki przedszkolnej pozwalają na przypuszczenie, że w latach przyszłych, mimo obniżenia granicy wieku szkolnego, miejsca w przedszkolach będą zajęte.

Powyższe dane wskazują na pełne wykorzystanie w nadchodzącej przyszłości powierzchni budynków przedszkoli, szkół podstawowych oraz budynków położonych przy ul. Dąbrowskiego, ul. Budryka i ul. Słowackiego, w których mieszczą się szkoły podstawowe i gimnazja (SP1 i PG1, SP12 i PG4, SP13 i PG5). Podobnie jak w latach minionych wskazane będzie zagospodarowanie, od roku 2012/2013, wolnych pomieszczeń w PG3.

Pamiętać jednak należy, że szkoły i przedszkola mieszczą się w większości w budynkach 20–, 30- letnich. Znacznie młodsze są budynki, w których mieszczą się Przedszkole Samorządowe nr 8 oraz Szkoła Podstawowa nr 1 i Publiczne Gimnazjum nr 1. Dzięki zaangażowaniu Władz Miasta termomodernizacją zostały objęte wszystkie budynki szkół oraz budynki PS 1, PS 4, PS 6. Na obecny rok zaplanowana jest termomodernizacja budynków PS 2, IPS 3, PS 5 PS 7. Wokół SP 13 i PG 5, SP 12 i PG 4, SP 3 pojawiły się nowe boiska. W bieżącym roku „Orliki” powstaną przy SP 8 i SP 5. Wymienione powyżej przedsięwzięcia stanowią bardzo poważne obciążenie budżetu Miasta, ale stają się też źródłem oszczędności energii cieplnej. Zauważyć jednak trzeba, że w przypadku tak wieloletnich, jak budynki większości naszych szkół, budowli istnieje potrzeba systematycznego przeprowadzenia remontów.

I.6. Kadry.

Właściwą realizację zadań dydaktycznych, opiekuńczych i wychowawczych szkół i przedszkoli zapewniają wysoko wykwalifikowani, doświadczeni pedagodzy, wśród których dominują nauczyciele dyplomowani. W grupie 615 nauczycieli szkół dyplomowani stanowią 67% ogółu, mianowani 17%, kontraktowi 13% a stażyści tylko 3% ogólnej liczby nauczycieli zatrudnionych w szkołach. Strukturę zatrudnienia nauczycieli szkół ze względu na stopień awansu zawodowego pokazuje wykres I.13

Wykres nr I.13 Zatrudnienie nauczycieli w szkołach Miasta Bełchatowa ogółem według stopnia awansu zawodowego

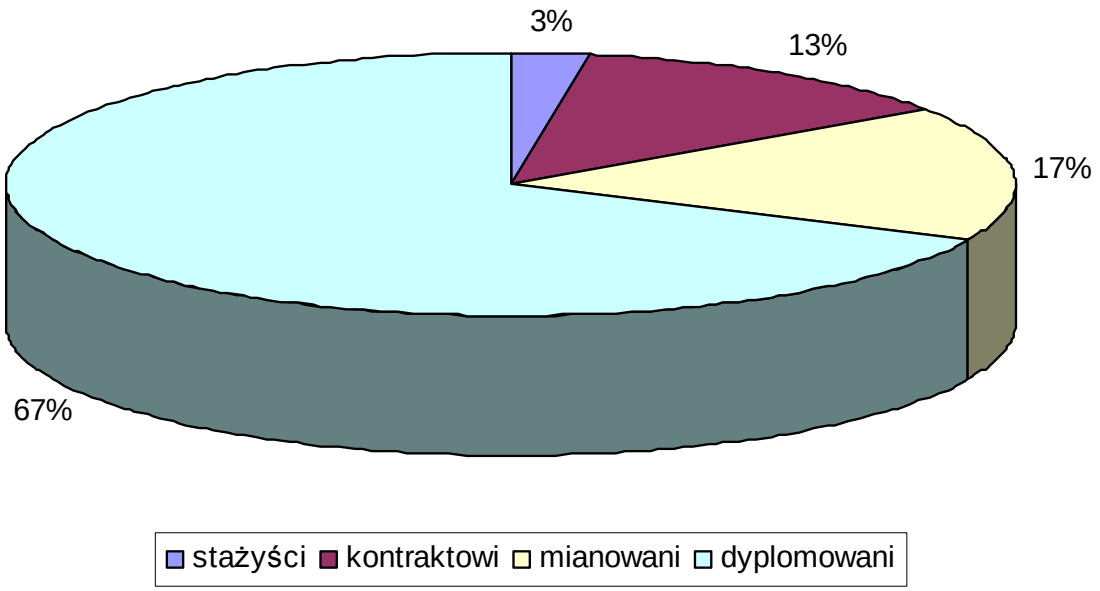

Zatrudnienie w poszczególnych szkołach Miasta Bełchatowa opisują tabela I.16 i wykres nr I.14

Tabela nr I.16 Liczba nauczycieli w szkołach prowadzonych przez Miasto Bełchatów

Szkoły	Stopień awansu				**Ogółem**
	stażyści	kontraktowi	mianowani	dyplomowani	
SP1	1	11	15	37	**64**
SP3	1	4	3	34	**42**
SP4	1	4	3	25	**33**
SP5	0	4	5	7	**16**
SP8	2	8	8	31	**49**
SP9	3	7	7	29	**46**
SP12	0	1	6	32	**39**
SP13	2	1	12	36	**51**
PG1	4	8	11	35	**58**
SZSO nr 2	0	7	8	41	**56**
PG3	0	14	5	45	**64**
PG4	1	4	7	38	**50**
PG5	1	5	12	29	**47**
Ogółem	**16**	**78**	**102**	**419**	**615**

Wykres nr I.14 Zatrudnienie nauczycieli Miasta Bełchatowa według stopnia awansu zawodowego

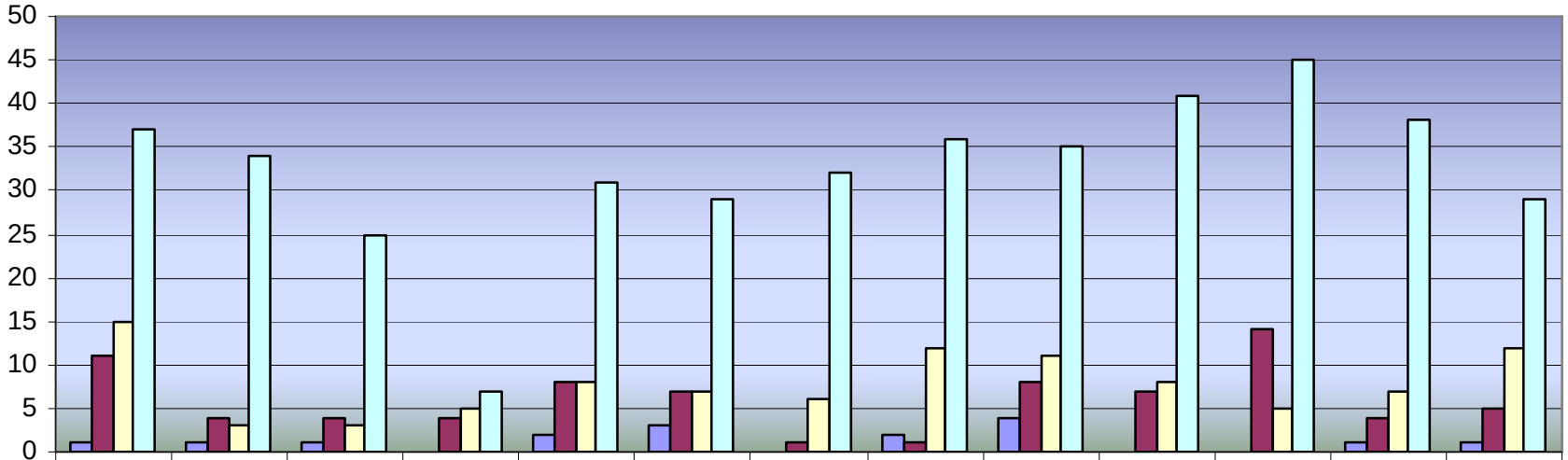

	SP1	SP3	SP4	SP5	SP8	SP9	SP12	SP13	PG1	SZSO nr 2	PG3	PG4	PG5
stażyści	1	1	1	0	2	3	0	2	4	0	0	1	1
kontraktowi	11	4	4	4	8	7	1	1	8	7	14	4	5
mianowani	15	3	3	5	8	7	6	12	11	8	5	7	12
dyplomowani	37	34	25	7	31	29	32	36	35	41	45	38	29

stażyści kontraktowi mianowani dyplomowani

Wśród szkół podstawowych nauczyciele dyplomowani dominują w SP12 (82%), SP3 (81%) i SP4 (76%). W gimnazjach dyplomowani stanowią dominującą grupę w PG4 (76%), SZSO nr2(73%) i PG3 (70%).

Analiza zmian w strukturze zatrudnienia nauczycieli szkół (ze względu na stopień awansu zawodowego) zaprezentowana w tabeli nr I.17 dowodzi nieustannej, od siedmiu lat, troski nauczycieli o doskonalenie swych umiejętności zawodowych.

Tabela nr I.17 Struktura zatrudnienia nauczycieli szkół Miasta Bełchatowa wg stopni awansu zawodowego w kolejnych latach szkolnych

Stopień awansu zawodowego	**Rok szkolny**							
	2003/2004	**2004/2005**	**2005/2006**	**2006/2007**	**2007/2008**	**2008/2009**	**2009/2010**	**2010/2011**
Stażyści	49	39	23	35	26	26	12	16
Kontraktowi	98	106	96	77	80	89	83	78
Mianowani	484	441	316	227	186	135	118	102
Dyplomowani	97	125	243	350	367	395	399	419
Ogółem:	**728**	**711**	**678**	**679**	**659**	**645**	**612**	**615**

W przedszkolach zatrudnionych jest w roku bieżącym 112 nauczycieli. 43% wśród nich stanowią nauczyciele dyplomowani, 20% - mianowani, 25% - kontraktowi i 12% - stażyści. Obrazuje to wykres nr I.15.

Wykres nr I.15 Zatrudnienie nauczycieli w przedszkolach Miasta Bełchatowa ogółem według stopnia awansu zawodowego.

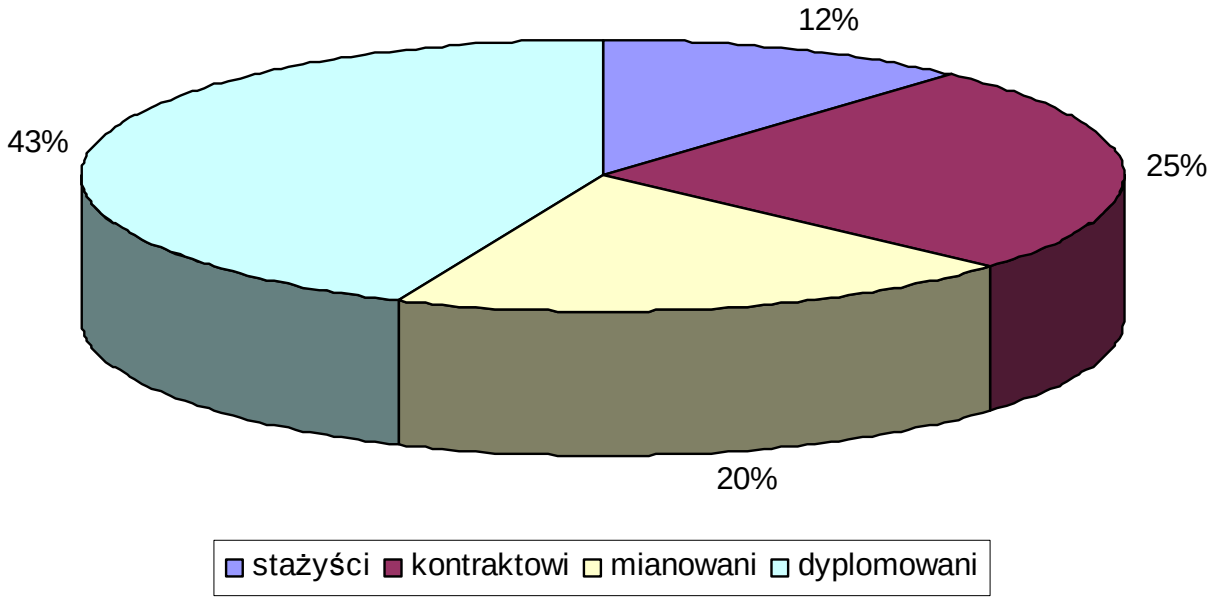

Zatrudnienie nauczycieli (według stopni awansu zawodowego) w przedszkolach Miasta Bełchatowa obrazują tabela nr I.18 i wykres nr I.16

Tabela nr I.18 Liczba nauczycieli zatrudnionych w przedszkolach prowadzonych przez Miasto Bełchatów

Przedszkola	Stopień awansu				**Ogółem**
	stażyści	kontraktowi	mianowani	dyplomowani	
PS1	3	4	2	4	**13**
PS2	1	3	0	7	**11**
IPS3	2	5	3	11	**21**
PS4	2	1	3	5	**11**
PS5	1	10	4	9	**24**
PS6	0	1	5	4	**10**
PS7	1	2	4	6	**13**
PS8	3	2	1	3	**9**
Ogółem	**13**	**28**	**22**	**49**	**112**

Wykres nr I.16 Zatrudnienie nauczycieli w przedszkolach Miasta Bełchatowa według stopnia awansu zawodowego

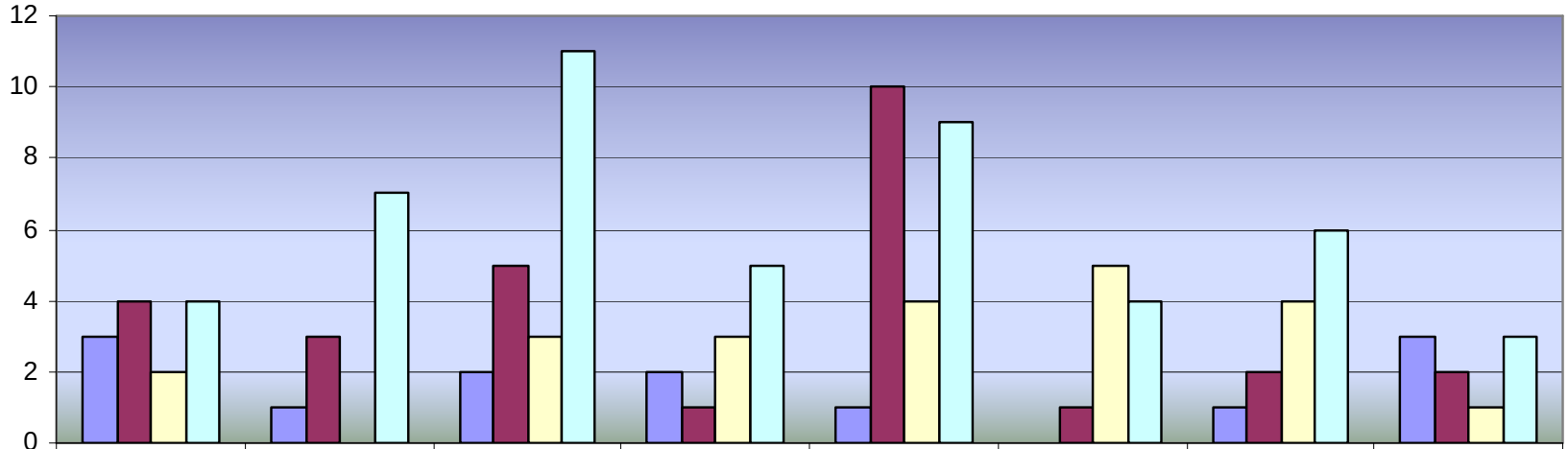

	PS1	PS2	IPS3	PS4	PS5	PS6	PS7	PS8
stażyści	3	1	2	2	1	0	1	3
kontraktowi	4	3	5	1	10	1	2	2
mianowani	2	0	3	3	4	5	4	1
dyplomowani	4	7	11	5	9	4	6	3

stażyści kontraktowi mianowani dyplomowani

Z powyższych zestawień wynika, że najwięcej w stosunku do ogółu zatrudnionych, nauczycieli dyplomowanych zatrudnia PS2 (64%), IPS3 (52%) i PS7 (46%)

Zmiany w strukturze zatrudnienia nauczycieli przedszkoli obrazuje tabela nr I.19

Tabela nr I.19. Struktura zatrudnienia nauczycieli przedszkoli Miasta Bełchatowa wg stopni awansu zawodowego w kolejnych latach szkolnych

Stopień awansu zawodowego	**Rok szkolny**							
	2003/2004	**2004/2005**	**2005/2006**	**2006/2007**	**2007/2008**	**2008/2009**	**2008/2009**	**2009/2010**
Stażyści	3	3	2	4	10	18	17	13
Kontraktowi	2	2	4	5	5	13	21	28
Mianowani	59	55	52	39	32	32	25	22
Dyplomowani	12	16	19	29	36	40	46	49
Ogółem	**76**	**76**	**77**	**77**	**83**	**103**	**109**	**112**

Tabela ta potwierdza wyraźny wzrost liczby nauczycieli dyplomowanych w ogóle zatrudnionych w ciągu ostatnich czterech lat.

Duży udział w ogóle zatrudnionych nauczycieli osób posiadających stopień awansu zawodowego nauczyciela dyplomowanego i mianowanego wskazuje na wysokie kwalifikacje zawodowe ale też determinuje strukturę wiekową tej grupy pracowników szkół i przedszkoli.

Zatrudnienie według stażu pracy nauczycieli bełchatowskich szkół obrazuje tabela nr I.20 zaś bełchatowskich przedszkoli tabela nr I.21 oraz wykresy nr I.17 i I.18.

Tabela nr I.20 Zatrudnienie nauczycieli bełchatowskich szkół według stażu pracy

Staż pracy	**Ogółem**	SP 1	SP 3	SP 4	SP 5	SP 8	SP 9	SP 12	SP 13	PG 1	PG 3	PG 4	PG 5	SZSO nr 2
0-1 lat pracy	**18**	0	1	1	0	2	2	0	3	2	0	3	4	0
2-5 lat pracy	**54**	9	0	2	1	6	7	0	2	6	11	3	2	5
6-10 lat pracy	**71**	7	4	3	5	5	3	0	2	7	6	12	8	9
11-15 lat pracy	**61**	4	7	2	3	6	1	3	2	8	5	4	2	14
16-20 lat pracy	**105**	14	4	5	2	10	5	9	9	12	10	12	4	9
21-25 lat pracy	**111**	5	6	8	0	9	12	4	14	6	15	11	11	10
26-30 lat pracy	**151**	18	12	11	3	10	12	20	14	15	14	5	12	5
powyżej 30	**44**	7	8	1	2	1	4	3	5	2	3	0	4	4

Wykres nr I.17 Zatrudnienie nauczycieli bełchatowskich szkół, według stażu pracy (%)

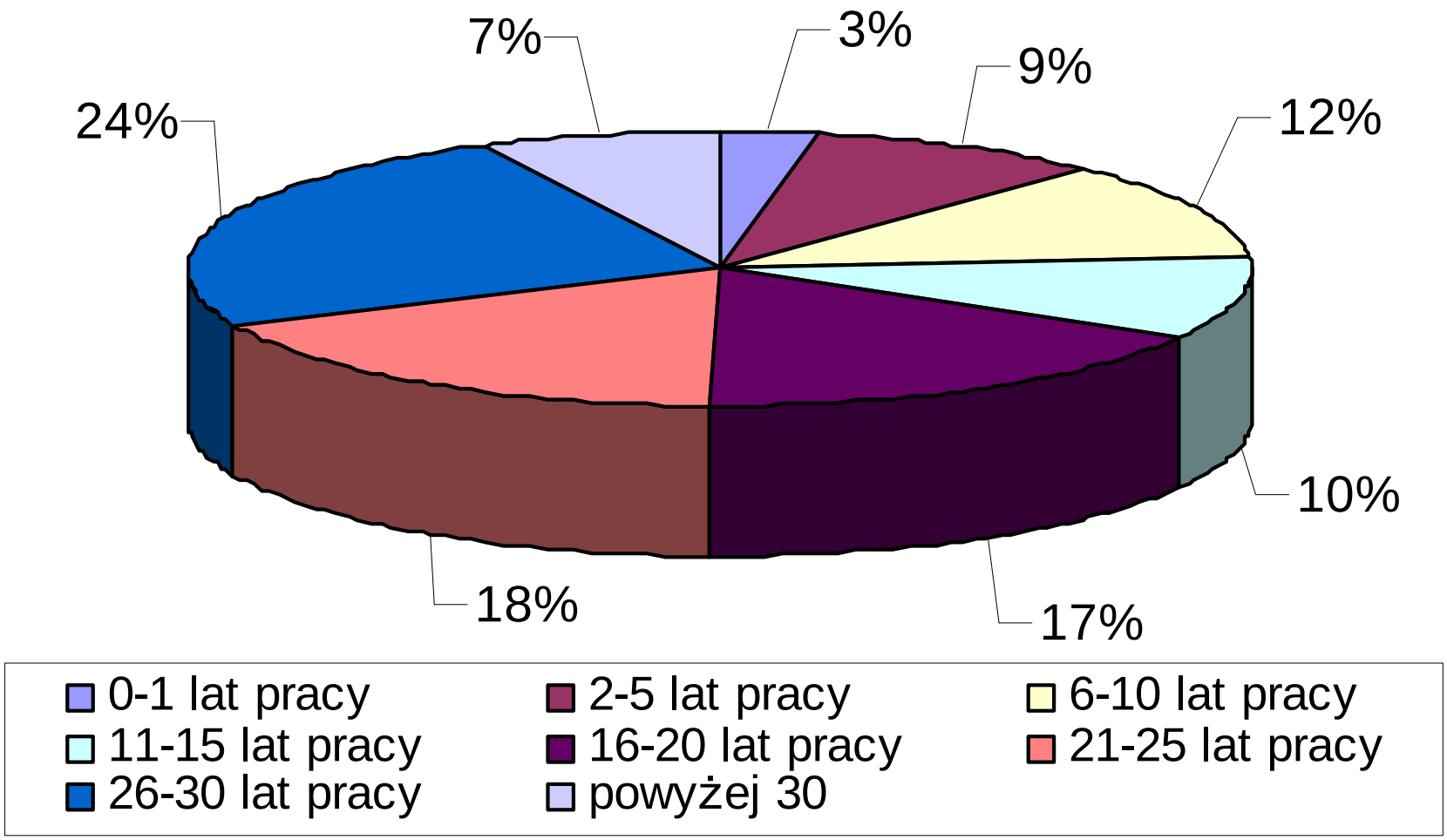

Tabela nr I.21 Zatrudnienie nauczycieli bełchatowskich przedszkoli według stażu pracy.

Staż pracy	**Ogółem**	PS 1	PS 2	PS 3	PS 4	PS 5	PS 6	PS 7	PS 8
0-1 lat pracy	**11**	3	1	2	2	2	0	1	0
2-5 lat pracy	**24**	2	2	4	0	9	1	2	4
6-10 lat pracy	**4**	1	0	2	1	0	0	0	0
11-15 lat pracy	**5**	1	1	1	0	0	0	0	2
16-20 lat pracy	**5**	0	0	2	0	1	1	1	0
21-25 lat pracy	**24**	1	5	3	5	3	4	1	2
26-30 lat pracy	**28**	4	2	5	2	6	1	7	1
powyżej 30	**11**	1	0	2	1	3	3	1	0

Wykres nr I.18 Zatrudnienie nauczycieli bełchatowskich przedszkoli według stażu pracy (%)

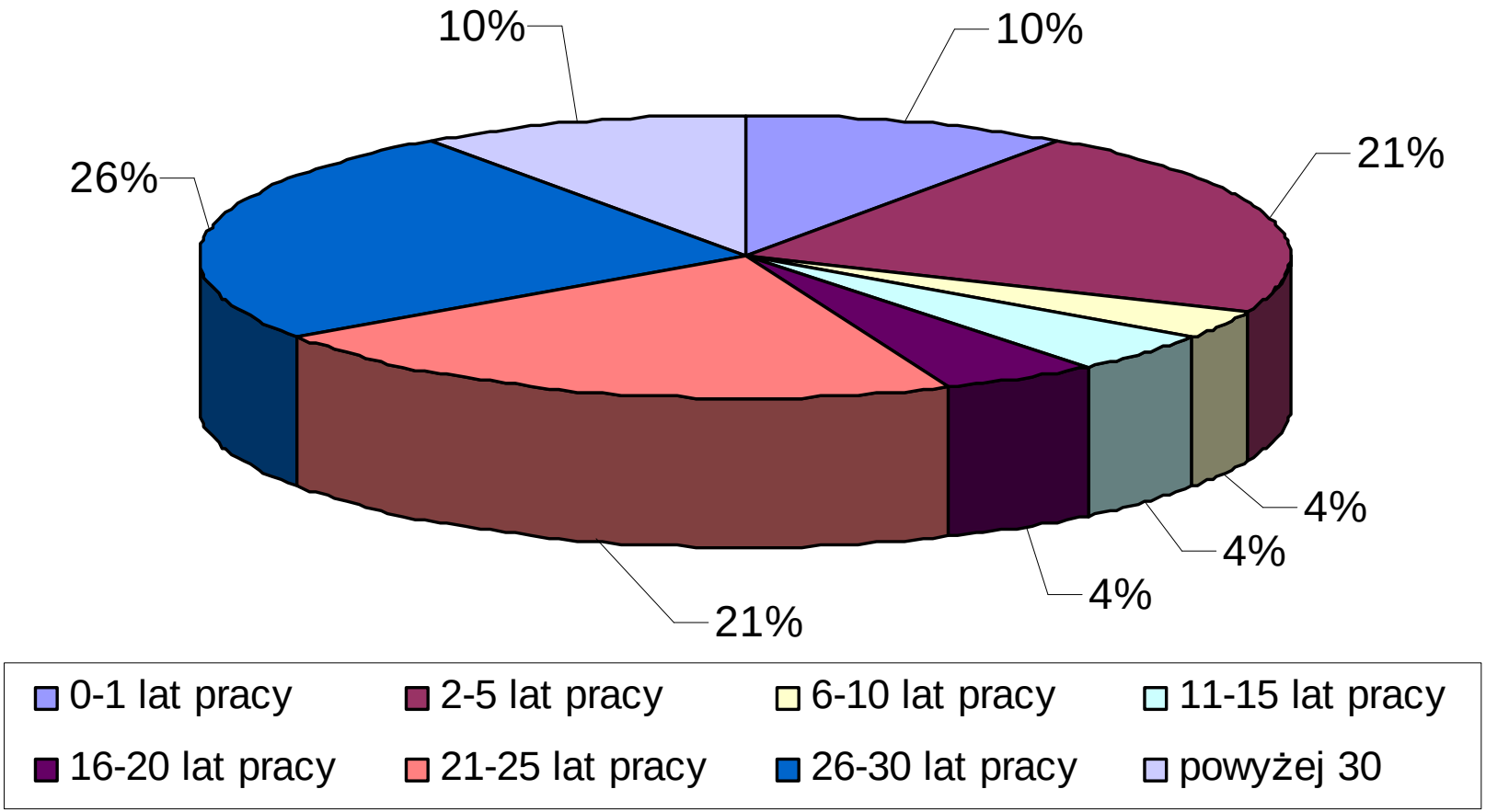

Powyższe zestawienia potwierdzają fakt zatrudniania w szkołach i przedszkolach Miasta Bełchatowa nauczycieli z bardzo dużym doświadczeniem zawodowym. Zauważyć należy, że wśród ogółu zatrudnionych są nauczyciele za stażem powyżej 30 lat pracy i stanową oni w szkołach 7% a w przedszkolach około 10 %. Staż pracy pozostaje w bezpośrednim związku z indywidualnymi świadczeniami wynikającymi ze stosunku pracy. Wśród nauczycieli szkół 3,4% korzysta z urlopu dla poratowania zdrowia, 1% - z urlopu macierzyńskiego, 0,5% - z urlopu bezpłatnego. Wśród nauczycieli przedszkoli na urlopie dla poratowania zdrowia przebywa 4,5% a 1,8% - na urlopie macierzyńskim

Odpowiedzialnie, systematycznie i konsekwentnie realizuje wobec nauczycieli Miasto Bełchatów obowiązki organu prowadzącego, wynikające z ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela. Corocznie są więc w budżecie miasta zabezpieczone środki m. in. na doskonalenie zawodowe nauczycieli, pomoc zdrowotną dla nauczycieli, zasiłki na zagospodarowanie, fundusz socjalny dla nauczycieli emerytów lub rencistów, nagrody z okazji Dnia Edukacji Narodowej, finansowanie urlopów dla poratowania zdrowia, odpraw z tytułu art. 20 czy art. 88 Karty Nauczyciela.

Właściwe funkcjonowanie szkól i przedszkoli – samodzielnych jednostek budżetowych – nie jest możliwe bez pracowników administracji i obsługi. Pracownicy ci, na mocy art. 5d ustawy o systemie oświaty, mają status pracowników samorządowych, a ich uprawnienia określa ustawa z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2008 r. Nr 223, poz. 1458 z późn.) i przepisy wykonawcze. Zatrudnienie pracowników administracji i obsługi w szkołach i przedszkolach w ostatnich czterech latach szkolnych pokazują tabele I.22 i I.23.

Grupę pracowników administracji w szkołach tworzą zwykle główna księgowa, sekretarz szkoły, kierownik gospodarczy, pracownik ds. kadr, ds. płac. W każdym przedszkolu zatrudniona jest intendentka, a poza tym w PS5 funkcjonuje komórka finansowo- księgowa (główna księgowa, kasjer, referent ds. płac, referenci księgowi) zapewniająca obsługę wszystkich przedszkoli. Zatrudnienie to pozostaje na pewnym stałym poziomie gwarantującym prawidłowe dysponowanie środkami publicznymi, wypełnianie zadań zarządcy nieruchomości, utrzymanie ładu i porządku oraz zapewnienie posiłków dla wszystkich zainteresowanych uczniów czy wychowanków. Niewielki wzrost zatrudnienia w przedszkolach (PS1,PS5, PS7, PS8) oraz wśród pracowników kuchni w SP9 wiąże się z utworzeniem w tych jednostkach dodatkowych oddziałów przedszkolnych.

Tabela nr I.22 Zatrudnienie pracowników administracji i obsługi w szkołach Miasta Bełchatowa w kolejnych latach szkolnych (w etatach)

Szkoła	Zatrudnienie administracji				Zatrudnienie obsługi								Zatrudnienie pracowników kuchni			
					Sprzątaczka woźna				konserwator							
	2010/2011	2009/2010	2008/2009	2007/2008	2010/2011	2009/2010	2008/2009	2007/2008	2010/2011	2009/2010	2008/2009	2007/2008	2010/2011	2009/2010	2008/2009	2007/2008
SP1	4	4	4	4,5	10	10	10	9	3	3	3	2	-	-	-	-
SP3	6	6	6	5	7,5	7,5	7	6	2	1	1	2	2,5	2,5	2	3
SP4	5	5	5	5	6	6	6	6	1	1	1	1	3	3	3	3
SP5	4,25	3,75	3,75	3,25	2,5	2,5	2,5	2,5	1	1	1	1	2	2	2	2
SP8	6	6	6	6	8	8	8	8	2	3	2	2	3	3	3	3
SP9	6	5	6	5	9	10	9	11	1	0,75	0,75	0,75	6	6	5	3
SP12	5	5	5	6	10	10	13	13	2	1	1	2	-	-	5	3
SP13	7	7	6	6	12	12	14	14	2	2	2	2	4	4	5	4
PG1	4	4	4	4	9	9	8	8	2	2	2	1	-	-	-	-
PG3	5	5	6	6	21	21	22	22	2	2	2	2	4	4	3	3
PG4	5	6	4	4	9	11	8	8	2	3	1	2	4	4	-	1
PG5	4	4	4	4	8	8	8	8	1	1	1	1	-	-	-	-
SZSO2	5	4	5	5	8	7	8	9	1	1	1	1	2	3	2	2
Ogółem:	**66,25**	**64,75**	**64,75**	**63,75**	**120**	**122**	**123,5**	**124,5**	**22**	**21,75**	**18,75**	**19,75**	**30,5**	**31,5**	**30**	**27**

Tabela nr I.23 Zatrudnienie pracowników administracji i obsługi w przedszkolach Miasta Bełchatowa (w etatach)

Stanowisko	**Zatrudnienie administracji**				**Zatrudnienie obsługi**			
Przedszkole	**2010/2011**	**2009/2010**	**2008/2009**	**2007/2008**	**2010/2011**	**2009/2010**	**2008/2009**	**2007/2008**
PS1	1	1	1	1	11	11	11	9
PS2	1	1	1	1	9	9	9	9
IPS3	1	1	1	1	10	9,75	10	10
PS4	1	1	1	1	9	8	8	8
PS5	7	7	7	5	16	15	12	9
PS6	1	1	1	1	9	9	9	9
PS7	1	1	1	1	11	11	9	9
PS8	1	1	1	1	8	8	8	6,8
Razem:	**14**	**14**	**14**	**12**	**83**	**80,75**	**76**	**69,8**

II. Finansowanie edukacji publicznej przez Miasto Bełchatów

Szkoły i przedszkola prowadzone przez Samorząd Miasta Bełchatowa, w myśl art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) są jednostkami budżetowymi.
Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) jednostki budżetowe, jako jednostki sektora finansów publicznych, nie posiadają osobowości prawnej. Działając w oparciu o zasadę budżetowania brutto, swoje wydatki pokrywają bezpośrednio z budżetu, a pobrane dochody odprowadzają na rachunek jednostki samorządu terytorialnego. Podstawą gospodarki finansowej jednostki budżetowej jest plan dochodów i wydatków zwany planem finansowym jednostki budżetowej, w którym wyszczególnia się, w układzie działów i rozdziałów klasyfikacji budżetowej, planowane kwoty wydatków bieżących i wydatków majątkowych (art. 236 ust. 1 ustawy o finansach publicznych).
Szczegółowy sposób klasyfikacji dochodów i wydatków publicznych ujętych w planie finansowym jednostki budżetowej prowadzi się w oparciu o *rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych* (Dz.U. z 2010 r. Nr 38, poz. 207 z późn. zm.) według działów, rozdziałów oraz paragrafów.
Zgodnie z przyjętym kryterium dochody i wydatki ujęte w planie finansowym bełchatowskiej oświaty w roku 2010 klasyfikowano w następujących działach i rozdziałach:

Dział 801 Oświata i wychowanie
80101 Szkoły podstawowe
80103 Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych
80104 Przedszkola
80106 Inne formy wychowania przedszkolnego
80110 Gimnazja
80120 Licea ogólnokształcące
80146 Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli
80148 Stołówki szkolne
80195 Pozostała działalność
Dział 851 Ochrona zdrowia
85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi
Dział 854 Edukacyjna opieka wychowawcza
85401 Świetlice szkolne
85415 Pomoc materialna dla uczniów
85446 Dokształcanie nauczycieli

Wyjątkiem od zasady budżetowania brutto, w myśl art. 223 ust. 1 przywołanej na wstępie ustawy o finansach publicznych, jest przysługująca samorządowym jednostkom budżetowym prowadzącym działalność określoną w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, możliwość gromadzenia na wydzielonym rachunku dochodów pochodzących w szczególności ze spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej na rzecz jednostki budżetowej oraz odszkodowań i wpłat za utracone lub uszkodzone mienie będące w zarządzie albo użytkowaniu jednostki budżetowej. Powyższe dla Miasta Bełchatowa reguluje *uchwała Nr IV/21/10 Rady Miejskiej w Bełchatowie z dnia 30 grudnia 2010 roku w sprawie ustalenia źródeł dochodów gromadzonych w wydzielonym rachunku oraz ich przeznaczenia w jednostkach budżetowych szkołach i przedszkolach Miasta Bełchatowa.*

Organ prowadzący szkoły będący jednostką samorządu terytorialnego zobowiązany jest na mocy art. 5 ust. 7 pkt 2 ustawy o systemie oświaty do wykonywania zadań oświatowych, generujących określone wydatki samorządu. Do takich zadań ustawodawca zalicza wykonywanie remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych w tym zakresie. W pkt 3 cytowanego art. 5 ust. 7 ustawodawca nakłada na organ prowadzący obowiązek zapewnienia obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej szkoły lub placówki, a w pkt. 4 obowiązek wyposażenia szkoły lub placówki w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczych, przeprowadzenia sprawdzianów i egzaminów oraz wykonywania innych zadań statutowych.

Zadania oświatowe rodzące dla samorządów określone skutki finansowe formułuje, obok ustawy o systemie oświaty, ustawa z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2006r. Nr 97, poz. 674 z późn. zm.), która przyznaje w art. 30 ust. 6 organowi prowadzącemu szkoły kompetencje do stanowienia o wysokości niektórych składników wynagrodzenia nauczycieli. Ponadto w art. 29 ust. 1 i 2 tejże ustawy organ prowadzący zobowiązany zostaje do wspierania nauczycieli w procesie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych. Jednocześnie organ prowadzący szkoły ma za zadanie tak kształtować wynagrodzenia nauczycieli, aby możliwe było spełnienie art. 30 ust. 3 przywołanej ustawy Karta Nauczyciela, który określa średnie wynagrodzenie nauczycieli biorąc za podstawę kwotę bazową określoną na dany rok dla nauczycieli w ustawie budżetowej.

Ze względu na konstrukcję budżetu oświaty, która odbywa się w cyklu roku budżetowego (styczeń-grudzień), na który składają się dwa lata szkolne, poniżej przedstawiono zadania oświatowe Miasta Bełchatowa w zakresie finansów w układzie rocznym tj. od stycznia do grudnia 2010 roku.

II.1. Nakłady poniesione w 2010 roku na wynagrodzenia nauczycieli i składki od nich naliczane

Ustawa z 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela w art. 30, rozdzieliła kompetencję dotyczącą określania poszczególnych składników wynagrodzenia nauczycieli między ministra edukacji narodowej i organy prowadzące szkoły. Minister właściwy do spraw oświaty określa wysokość minimalnych stawek wynagrodzeń zasadniczych nauczycieli poszczególnych stopni awansu zawodowego, wykaz stanowisk oraz dodatkowych zadań i zajęć uprawniających nauczyciela do dodatku funkcyjnego oraz ogólne warunki przyznawania nauczycielom dodatku motywacyjnego (art. 30 ust 5 ustawy Karta Nauczyciela).
Wysokość stawek dodatków (za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego oraz za warunki pracy), a także szczegółowy sposób obliczania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe oraz za godziny doraźnych zastępstw określa w drodze regulaminu organ prowadzący, będący jednostką samorządu terytorialnego (art. 30 ust 6 ustawy Karta Nauczyciela).

Wykonując kompetencje w zakresie kształtowania wynagrodzeń nauczycieli Minister Edukacji Narodowej wydał *rozporządzenie z dnia 31 stycznia 2005 roku w sprawie minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagrodzenia za pracę w dniu wolnym od pracy* (Dz.U. z 2005 r. Nr 22, poz. 181 z późn. zm.).
Przedmiotowe rozporządzenie jest corocznie nowelizowane poprzez zmianę załącznika.
Obowiązujące w 2010 roku kwoty minimalnych stawek regulowały *rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 marca 2009 roku* (Dz.U. z 2009 r. Nr 52, poz. 422) oraz z dnia *18 grudnia 2009 roku* (Dz.U. z 2009 r. Nr 222, poz. 1755), które wprowadziły dwie tabele wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego: obowiązującą od 1 stycznia 2009 roku do 31 sierpnia 2009 roku oraz obowiązującą od 1 września 2009 roku do 31 sierpnia 2010 roku.

Poniżej w *Tabeli Nr II.1. przedstawione zostały* minimalne stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli obowiązujące w okresie 01.09.2009 r. - 31.08.2010 r.

WYSOKOŚĆ MINIMALNYCH STAWEK WYNAGRODZENIA ZASADNICZEGO obowiązujących od dnia 1 września 2009 roku do dnia 31 sierpnia 2010 roku

Tabela nr II. 1.

Poziom wykształcenia	**Stopnie awansu zawodowego**			
	nauczyciel stażysta	**nauczyciel kontraktowy**	**nauczyciel mianowany**	**nauczyciel dyplomowany**
Tytuł zawodowy magistra z przygotowaniem pedagogicznym	1.906	1.962	2.227	2.616
Tytuł zawodowy magistra bez przygotowania pedagogicznego, tytuł zawodowy licencjata (inżyniera) z przygotowaniem pedagogicznym	1.677	1.718	1.941	2.278
Tytuł zawodowy licencjata (inżyniera) bez przygotowania pedagogicznego, dyplom ukończenia kolegium nauczycielskiego lub nauczycielskiego kolegium języków obcych	1.480	1.516	1.703	1.991
Pozostałe wykształcenie	1.274	1.302	1.450	1.689

Od 1 września 2010 roku do 31 sierpnia 2011 roku obowiązują natomiast kwoty minimalnych stawek wynagrodzeń zasadniczych wprowadzone *rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lipca 2010 roku* (Dz.U. z 2010 r. Nr 131, poz. 885).
Powyższe obrazuje *Tabeli Nr II.2.*

WYSOKOŚĆ MINIMALNYCH STAWEK WYNAGRODZENIA ZASADNICZEGO obowiązujących od dnia 1 września 2010 roku do dnia 31 sierpnia 2011 roku

Tabela nr II. 2.

Poziom wykształcenia	**Stopnie awansu zawodowego**			
	nauczyciel stażysta	**nauczyciel kontraktowy**	**nauczyciel mianowany**	**nauczyciel dyplomowany**
Tytuł zawodowy magistra z przygotowaniem pedagogicznym	2.039	2.099	2.383	2.799
Tytuł zawodowy magistra bez przygotowania pedagogicznego, tytuł zawodowy licencjata (inżyniera) z przygotowaniem pedagogicznym	1.794	1.838	2.077	2.437
Tytuł zawodowy licencjata (inżyniera) bez przygotowania pedagogicznego, dyplom ukończenia kolegium nauczycielskiego lub nauczycielskiego kolegium języków obcych	1.584	1.622	1.822	2.130
Pozostałe wykształcenie	1.363	1.393	1.552	1.807

Aktem prawa miejscowego, który jest wypełnieniem delegacji zawartej w art. 30 ust. 6 ustawy Karta Nauczyciela jest *uchwala Nr XXXVII/264/09 Rady Miejskiej w Bełchatowie z dnia 1 kwietnia 2009 r. w sprawie przyjęcia regulaminu określającego wysokość stawek dodatków do wynagrodzenia zasadniczego, sposobu obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny zastępstw doraźnych oraz wysokość i warunki wypłacania innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy dla nauczycieli zatrudnionych w szkołach i przedszkolach, dla których organem prowadzącym jest gmina Miasto Bełchatów* (Dz.Urz. Województwa Łódzkiego z 2009 r. Nr 94).
Na mocy przedmiotowej uchwały przyjęto określone zasady wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w szkołach i przedszkolach, dla których organem prowadzącym jest Miasto Bełchatów w odniesieniu do składników kształtowanych przez organ prowadzący szkoły takich jak dodatek motywacyjny oraz dodatek funkcyjny.

Ustalono, iż dodatek motywacyjny przyznaje się nauczycielowi w wysokości nie przekraczającej 480,00 zł miesięcznie, a wysokość dodatku motywacyjnego dyrektora nie może przekroczyć kwoty 720,00 zł miesięcznie. Przy czym „pula" środków na dodatek motywacyjny stanowi 5% sumy wynagrodzeń zasadniczych nauczycieli pomniejszonej o sumę wynagrodzeń zasadniczych dyrektorów szkół i przedszkoli.
Dodatek motywacyjny nauczycieli oddziałów integracyjnych szkół i przedszkoli stanowi 10% sumy ich wynagrodzeń zasadniczych. Natomiast nauczyciele prowadzący zajęcia edukacyjne w oddziałach integracyjnych otrzymują dodatek motywacyjny nie mniejszy niż 8% wynagrodzeń zasadniczych, proporcjonalnie do liczby realizowanych godzin.
Dodatek motywacyjny dyrektorów szkół i przedszkoli stanowi pulę 130.000,00 zł.
Dodatek funkcyjny dla dyrektora szkoły wynosi od 260,00 zł do 1.000,00 zł.
Dodatek funkcyjny dla wicedyrektora szkoły wynosi od 200,00 zł do 500,00 zł.
Dodatek funkcyjny dla dyrektora przedszkola wynosi od 200,00 zł do 700,00 zł.
Dodatek funkcyjny dla doradcy metodycznego wynosi od 150,00 do 350,00 zł.
Dodatek funkcyjny dla kierownika świetlicy wynosi od 80,00 do 150,00 zł.
Dodatek funkcyjny dla wychowawcy klasy wynosi 100,00 zł.
Dodatek funkcyjny dla opiekuna stażu wynosi 50,00 zł.

Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego ma obowiązek tak konstruować regulamin wynagradzania nauczycieli, aby średnie wynagrodzenie nauczycieli na każdym stopniu awansu zawodowego na obszarze jednostki samorządu terytorialnego osiągnęło kwotę co najmniej taką, jaka wynika z art. 30 ust. 3 ustawy Karta Nauczyciela. Środki na ten cel są zagwarantowane są przez państwo w dochodach jednostek samorządu terytorialnego (art. 30 ust. 8 ustawy Karta Nauczyciela)
Średnie wynagrodzenie nauczyciela w 2010 roku stanowiło określony procent kwot bazowych wskazanych w *Tabeli nr II 3.*

Średnie wynagrodzenie nauczycieli w 2010 roku

Tabela nr II. 3.

Rok 2010	**Kwota bazowa**	**Wzrost kwoty bazowej w stosunku do okresu poprzedniego**	**Wynagrodzenie nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego**			
			stażysta	**kontraktowy**	**mianowany**	**dyplomowany**
			100% kwoty bazowej	**111%** kwoty bazowej	**144%** kwoty bazowej	**184%** kwoty bazowej
1.01.-31.08	**2.286,75**	**0%**	2.286,75	2.538,29	3.292,92	4.207,62
1.09.-31.12.	**2.446,82**	**7%**	2.446,82	2.715,97	3.523,42	4.502,15

Zgodnie z ustawą budżetową na 2010 rok (Dz.U. z 2010 r. Nr 19, poz. 102) przyjęto dwie kwoty bazowe dla nauczycieli obowiązujące w 2010 roku:
-od 1.01.2010 r. do 31.08.2010 r. - 2.286,75 zł.
-od 1.09.2010 r. do 31.12.2010 r. - 2.446,82 zł.

Poniżej w *Tabeli nr II. 4.* przedstawiono średnie wynagrodzenie nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w 2011 roku biorąc za podstawę przyjęte ustawą budżetową na rok bieżący kwoty bazowe (Dz.U. z 2011 r. Nr 29, poz. 150).

Średnie wynagrodzenie nauczycieli w 2011 roku

Tabela nr II. 4.

Rok 2011	Kwota bazowa	Wzrost kwoty bazowej w stosunku do okresu poprzedniego	Wynagrodzenie nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego			
			stażysta	kontraktowy	mianowany	dyplomowany
			100% kwoty bazowej	111% kwoty bazowej	144% kwoty bazowej	184% kwoty bazowej
1.01.-31.08	2.446,82	0%	2.446,82	2.715,97	3.523,42	4.502,15
1.09.-31.12.	2.618,10	7%	2.618,10	2.906,09	3.770,06	4.817,30

Zgodnie z art. 30a ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela, organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego, ma obowiązek przeprowadzenia w terminie do 20 stycznia każdego roku analizy poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3.

W przypadku nie osiągnięcia w roku podlegającym analizie wysokości średnich wynagrodzeń organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego ustala kwotę różnicy między wydatkami poniesionymi na wynagrodzenia nauczycieli w danym roku a iloczynem średniorocznej liczby etatów nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego oraz średnich wynagrodzeń nauczycieli ustalonych w danym roku, która dzielona jest między nauczycieli zatrudnionych w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego i pobierających wynagrodzenie w roku, dla którego ustalono kwotę różnicy i wypłacana w terminie do 31 stycznia roku kalendarzowego następującego po roku, dla którego wyliczono kwotę różnicy, w formie jednorazowego dodatku uzupełniającego.

Dodatek uzupełniający ustalany jest dla nauczyciela proporcjonalnie do okresu zatrudnienia oraz osobistej stawki wynagrodzenia zasadniczego.

W terminie do 10 lutego roku kalendarzowego następującego po roku, który podlegał analizie organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego sporządza sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach i placówkach prowadzonych przez tę jednostkę z uwzględnieniem wysokości kwoty różnicy między wydatkami poniesionymi na wynagrodzenia nauczycieli w danym roku a iloczynem średniorocznej liczby etatów nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego oraz średnich wynagrodzeń nauczycieli ustalonych w danym roku. Przedmiotowe sprawozdanie, sporządzone w oparciu o *rozporządzenie z dnia 13 stycznia 2010 roku Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego* (Dz.U. z 2010 r. Nr 6, poz. 35), w terminie 7 dni od jego sporządzenia należy przedłożyć regionalnej izbie obrachunkowej, a także organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego, dyrektorom szkół prowadzonych przez jednostkę oraz związkom zawodowym zrzeszającym nauczycieli.

Zgodnie z analizą poniesionych w 2010 roku wydatków na wynagrodzenia nauczycieli zatrudnionych w szkołach i przedszkolach, dla których organem prowadzącym jest Miasto Bełchatów, przeprowadzoną w oparciu o przywołane przepisy prawa, ustalono iż nauczyciele stażyści i nauczyciele kontraktowi osiągnęli średnie wynagrodzenie o którym mowa w art. 30 ust. 3. Przy czym średnie wynagrodzenie nauczyciela stażysty było wyższe o 10,37 zł (średnio miesięcznie) a średnie wynagrodzenie nauczyciela kontraktowego było wyższe o 129,59 zł (średnio miesięcznie) od średniego wynagrodzenia wskazanego ustawą.

Natomiast nauczyciele mianowani uzyskali wynagrodzenie niższe o 166.573,56 zł w skali roku, (tj. o 111,53 zł średnio miesięcznie), a nauczyciele dyplomowani o 867.646,71 zł w skali roku (tj. 167,39 zł średnio miesięcznie) od średniego wynagrodzenia określonego w ustawie na 2010 rok. Wobec powyższego wypłacony został jednorazowy dodatek uzupełniający dla nauczycieli mianowanych i dyplomowanych w kwocie 1.034.220,27 zł w terminie wskazanym w ustawie, tak aby możliwe było spełnienie wymogów art. 30 ust. 3 ustawy KN. Jednocześnie przedłożono uprawnionym podmiotom sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli szkół i przedszkoli prowadzonych przez Samorząd Miasta Bełchatowa.

Na nieosiągnięcie ustawowej średniej w przypadku nauczycieli mianowanych i dyplomowanych znaczący wpływ mają zasady przyjęte przez ustawodawcę we wspomnianym powyżej rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 roku w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń. Przyjęto w nim bowiem zasadę, iż uprawnieni do uzyskania średniego wynagrodzenia są wszyscy nauczyciele w okresach w których wypłacono im wynagrodzenie ze środków ujętych w planie finansowym szkoły, zgodnie z wymiarem zatrudnienia określonym w umowie o pracę lub w akcie mianowania. W tej sytuacji uprawnionymi stają się m.in. nauczyciele, którzy w roku podlegającym analizie przebywali na urlopach dla poratowania zdrowia (21 nauczycieli w roku 2010), nauczyciele którzy otrzymywali wynagrodzenie za czas choroby (czyli wynagrodzenie liczone jako 80% od podstawy wynagrodzenia), nauczyciele, którzy nie posiadają pełnych kwalifikacji. Ponadto zgodnie z katalogiem wynagrodzeń wymienionym w art. 30 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela, do wynagrodzeń nauczycieli nie zalicza się świadczeń z tytułu zakładowego funduszy świadczeń socjalnych czyli kwot wypłaconych nauczycielom w okresie wakacyjnym formie tzw. „świadczenia urlopowego". Wynagrodzeniem nie są również świadczenia jakie nauczyciele otrzymują ze środków przeznaczonych na dokształcanie i doskonalenie zawodowe nauczycieli oraz inne wynagrodzenia otrzymywane na podstawie umów zleceń (wynagrodzenia za realizowane zajęcia w ramach projektów „unijnych", wynagrodzenia z funduszu przeciwdziałania alkoholizmowi).

W roku ubiegłym Samorząd Miasta Bełchatowa przeznaczył na wynagrodzenia nauczycieli szkół i przedszkoli oraz składki od nich naliczane (Dział: 801, 851 i 854, Paragraf: 401, 404, 411, 412, 417) kwotę 35.337.096,39 zł w tym:

-rozdział 80101- Szkoły podstawowe	- 14.753.781,14
-rozdział 80103 - Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	- 1.272.251,21
-rozdział 80104 - Przedszkola	- 4.692.704,63
-rozdział 80110 - Gimnazja	- 11.999.113,89
-rozdział 80120 - Licea	- 1.363.585,98
-rozdział 80146 - Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli	- 17.383,66
-rozdział 85401 - Świetlice szkolne	- 1.238.275,88

Wynagrodzenia nauczycieli i składki od nich naliczane, oprócz wynagrodzenia zasadniczego, dodatków za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego, wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw, obejmują m.in. takie składniki jak: nagrody jubileuszowe, nagrody dyrektora szkoły z okazji Dnia Edukacji Narodowej, nagrody Prezydenta Miasta przyznawane z okazji DEN, odprawy emerytalne i rentowe, zasiłki na zagospodarowanie oraz wspomniane już urlopy dla poratowania zdrowia. W grupie wynagrodzeń znalazły się również wynagrodzenia pracowników oświatowych związków zawodowych oraz wynagrodzenie doradcy metodycznego z zakresu nauczania początkowego.

Poniżej przedstawiono *Wykres nr II. 1.* obrazujący strukturę wydatków poniesionych w 2010 roku na wynagrodzenia nauczycieli i składki od nich naliczanych ze wskazaniem poszczególnych rozdziałów klasyfikacji budżetowej.

Wykres nr II. 1.

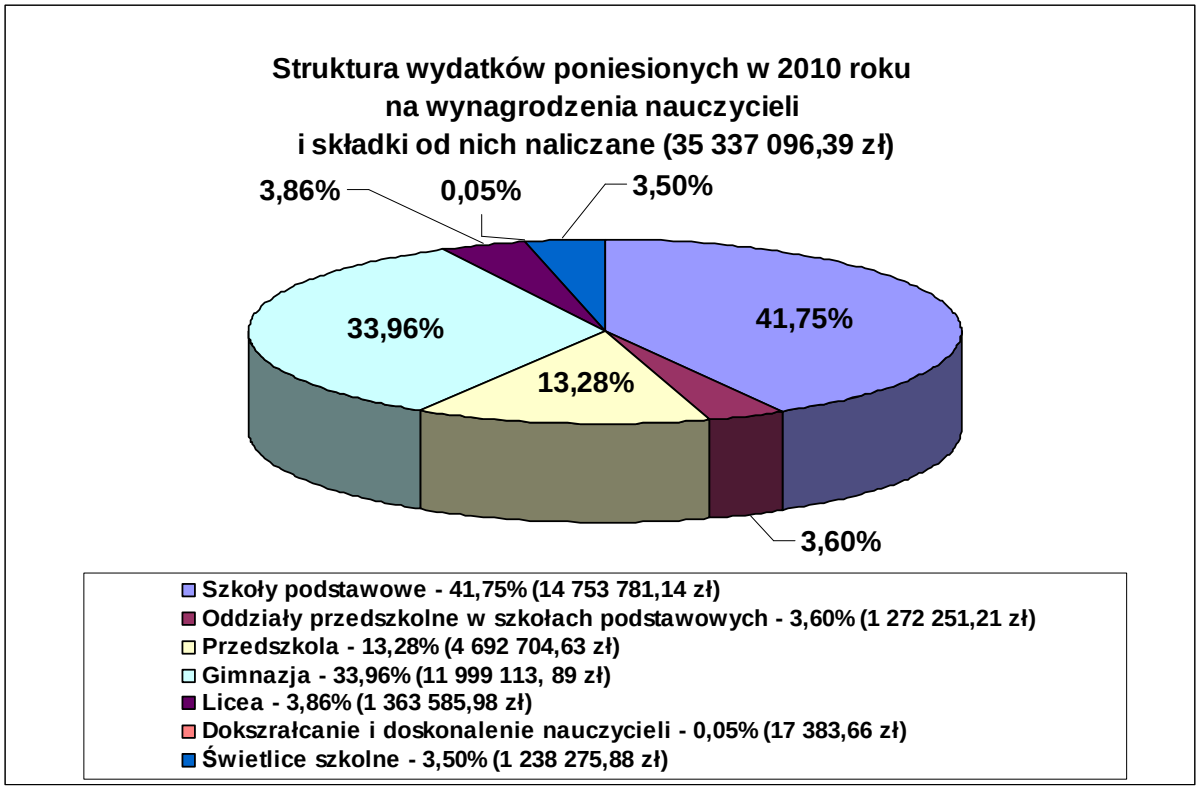

II.2. Nakłady poniesione w 2010 roku na wynagrodzenia administracji i obsługi i składki od nich naliczane

Obsługa administracyjno-ekonomiczna szkół, dla których organem prowadzącym jest Miasto Bełchatów ma zdecentralizowany charakter. Oznacza to, iż dyrektor szkoły, jako kierownik jednostki sektora finansów publicznych, odpowiada za całość jej gospodarki. Zatrudnia głównego księgowego, któremu powierza obowiązki z zakresu między innymi: prowadzenia rachunkowości szkoły, wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi i wstępnej kontroli zgodności dokonywanych operacji z planem finansowym jednostki.

Oprócz głównych księgowych w szkołach zatrudnieni są inni pracownicy administracji: sekretarz szkoły, pracownik ds. kadr, płac, kierownik gospodarczy, intendent, kasjer, oraz pracownicy obsługi: sprzątaczka, woźna, kucharka, pomoc kuchenna, konserwator, w zależności od potrzeb jednostki. W tym ujęciu dyrektor szkoły jest bezpośrednim przełożonym całego personelu administracyjno-obsługowego szkoły. Odpowiada on wraz z głównym księgowym za prawidłowość wydatkowania środków finansowych zatwierdzonych w planie finansowym.

Taki sposób zapewnienia obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej szkoły daje dyrektorowi uprawnienia do samodzielnego realizowania przysługującego mu prawa dysponowania środkami pieniężnymi, a co się z tym wiąże, większą samodzielność w zarządzaniu szkołą.

Obsługa administracyjno-ekonomiczna przedszkoli ma zcentralizowany charakter. Jest to związane ze stosunkowo małą, w porównaniu ze szkołami, liczbą pracowników zatrudnionych w poszczególnych przedszkolach. Podobnie jak dyrektor szkoły, dyrektor przedszkola, jako kierownik jednostki sektora finansów publicznych, odpowiada za całość jej gospodarki. Przy czym sprawy finansowo-kadrowe przedszkoli prowadzą pracownicy administracyjni Komórki Finansowo-Księgowej zlokalizowanej w Przedszkolu Samorządowym Nr 5: główny księgowy, dwóch referentów księgowych, referent płacowy oraz kasjer, a ich pracodawcą jest Dyrektor tegoż przedszkola. Natomiast wszyscy dyrektorzy przedszkoli są pracodawcami dla pracowników obsługi. W zależności od potrzeb przedszkola zatrudnieni są w nich: intendenci, woźne oddziałowe, kucharki, pomoce kucharek oraz pracownicy gospodarczy.

Problematykę wynagrodzeń pracowników administracyjno-obsługowych szkół i przedszkoli reguluje *rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych* (Dz.U. Nr 50, poz. 398), które zawiera zasady wynagradzania zarówno pracowników urzędów gmin, starostw i urzędów marszałkowskich, jak i jednostek organizacyjnych.

Rozporządzenie wykonując delegację zawartą w ustawie z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (Dz.U. z 2008 r. Nr 223, poz. 1458 z późn. zm.) w załączniku nr 1 część B określa minimalną kwotę miesięcznego poziomu wynagrodzenia zasadniczego dla pracowników samorządowych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w wysokości 1.100,00 zł w I kategorii zaszeregowania. Zgodnie natomiast z art. 39 ust. 1 pkt 2 przywołanej ustawy o pracownikach samorządowych maksymalne stawki wynagrodzenia regulowane są przez pracodawcę samorządowego w regulaminie wynagradzania pracowników administracyjno-obsługowych.

Takie regulaminy, dostosowane do przywołanych przepisów prawa obowiązują we wszystkich szkołach i przedszkolach, dla których organem prowadzącym jest Samorząd Miasta Bełchatowa.

Jak wynika z przeprowadzonej z analizy wynagrodzeń pracowników administracyjno-obsługowych zatrudnionych w szkołach i przedszkolach, w roku 2010 ich średnie wynagrodzenie w szkołach stanowiło kwotę 1.840,00 zł. Natomiast średnie wynagrodzenie pracowników administracyjno-obsługowych zatrudnionych w przedszkolach stanowiło kwotę 1.731,00 zł.

Należy przy tym podkreślić, iż w 2010 r. minimalne wynagrodzenie za pracę ogłoszone w *obwieszczeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2010 r.* wynosiło 1.317,00 zł. (M.P. z 2009 r. Nr 48, poz. 709). Natomiast w roku 2011, zgodnie z *rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 5 października 2010 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2011 r.* (Dz.U. z 2010 r. Nr 194, poz. 1288) stanowi ono kwotę 1.386,00 zł.

W roku ubiegłym Samorząd Miasta Bełchatowa przeznaczył na wynagrodzenia pracowników administracyjno-obsługowych szkół i przedszkoli oraz składki od nich naliczane (Dział: 801 i 854, Paragraf: 401, 404, 411, 412, 417) kwotę 8.593.138,15 zł w tym:

-rozdział 80101 - Szkoły podstawowe	-	3.194.624,01
-rozdział 80104 - Przedszkola	-	1.496.701,79
-rozdział 80110 - Gimnazja	-	2.216.947,92
-rozdział 80148 - Stołówki szkolne i przedszkolne	-	1.684.864,43

Poniżej przedstawiono *Wykres nr II. 2.* obrazujący strukturę wydatków poniesionych w 2010 roku na wynagrodzenia administracji i obsługi i składki od nich naliczanych ze wskazaniem poszczególnych rozdziałów klasyfikacji budżetowej.

Wykres nr II. 2.

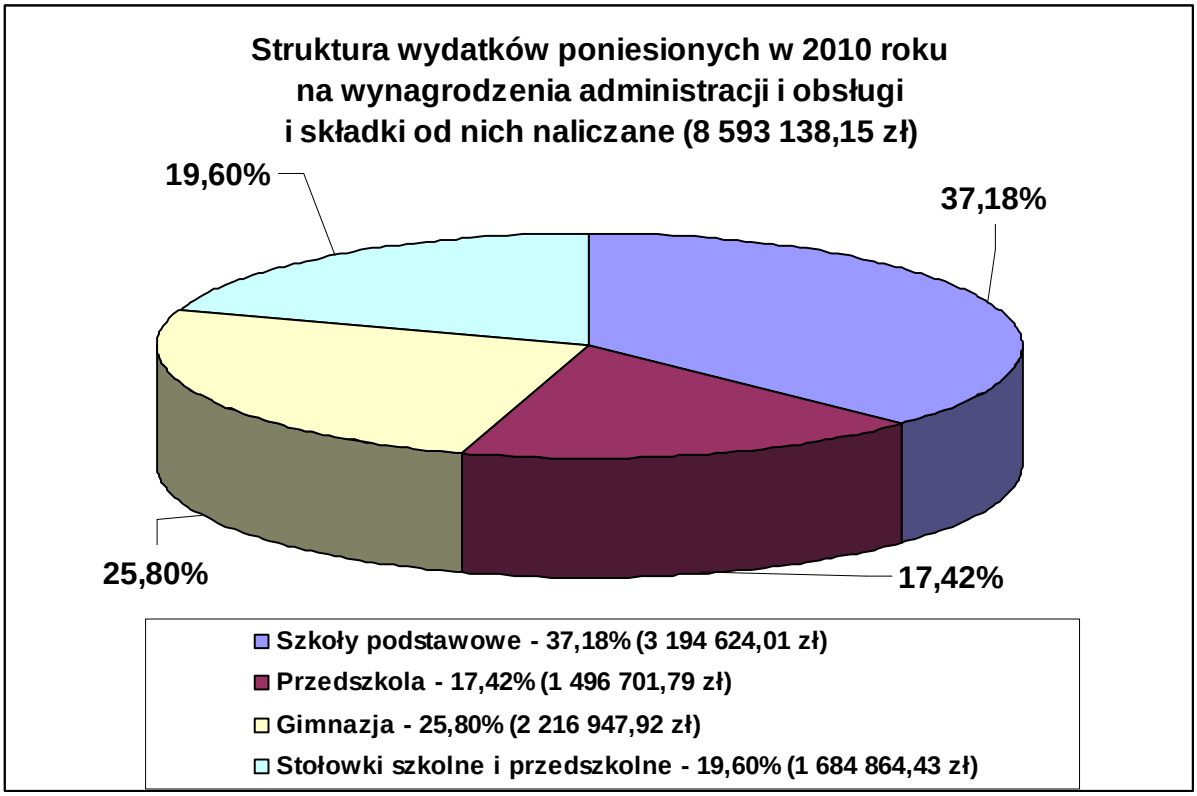

II.3. Nakłady poniesione w 2010 roku na pozostałe wynagrodzenia i składki od nich naliczane

Obok wynagrodzeń nauczycieli i pracowników administracyjno-obsługowych zatrudnionych w szkołach i przedszkolach, w roku ubiegłym Samorząd Miasta Bełchatowa przeznaczył na wynagrodzenia i składki od nich naliczane (Dział: 801, 854, Paragraf: 401, 404, 411, 412, 417) kwotę 340.021,99 zł w tym:

-rozdział 80101- Szkoły podstawowe	-	85.318,19
-rozdział 80104 - Przedszkola	-	3.600,00
-rozdział 80110 - Gimnazja	-	60.399,41
-rozdział 80195 - Pozostała działalność	-	33.437,96
-rozdział 85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	-	157.266,43

W tej grupie realizowane były wydatki w paragrafie 4170 (wynagrodzenia bezosobowe) z przeznaczeniem na wynagrodzenie trenerów środowiskowych prowadzących zajęcia na kompleksie boisk ORLIK 2012 przy Szkole Podstawowej Nr 3 i Publicznym Gimnazjum Nr 4 na kwotę 68.010,55 zł stanowiące 20% tej grupy wydatków (w tym: 34.189,19 zł - SP Nr 3, 33.821,36 zł - PG Nr 4), oraz inne wynagrodzenia tytułem umów z osobami fizycznymi na prowadzenie wykładów autorskich oraz obsługę Dziecięcego Uniwersytetu Ekonomicznego na kwotę 13.380,00 zł (3,94%), wynagrodzenie osób prowadzących chóry szkolne w ramach programu „Śpiewająca Polska" na kwotę 7.586,70 zł (2,23%) (na to zadanie otrzymano dofinansowanie z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie w wysokości 3.792,70 zł, przy wkładzie własnym Miasta w wysokości 3.794,00 zł.

Jednak najliczniejszą część tej grupy wydatków stanowiły wydatki na zajęcia z uczniami w ramach środków płatnych z funduszu przeciwdziałania alkoholizmowi, na które przeznaczono kwotę 157.266,43 zł, co stanowi 46,25% wszystkich wydatków w tej grupie.

Ponadto finansowano tutaj również przeglądy budynków, wykonanie dokumentacji projektowej, konserwację urządzeń, usługi informatyczne, dozór budynków itp.

Pozostałe wynagrodzenia obejmują również dotację celową na wynagrodzenie ekspertów za pracę w komisjach egzaminacyjnych na stopień nauczyciela mianowanego w wysokości 1.012,00 zł.

Poniżej przedstawiono *Wykres nr II. 3.* obrazujący strukturę wydatków poniesionych w 2010 roku na finansowanie pozostałych wynagrodzeń i składek od nich naliczanych ze wskazaniem poszczególnych rozdziałów klasyfikacji budżetowej.

Wykres nr II. 3.

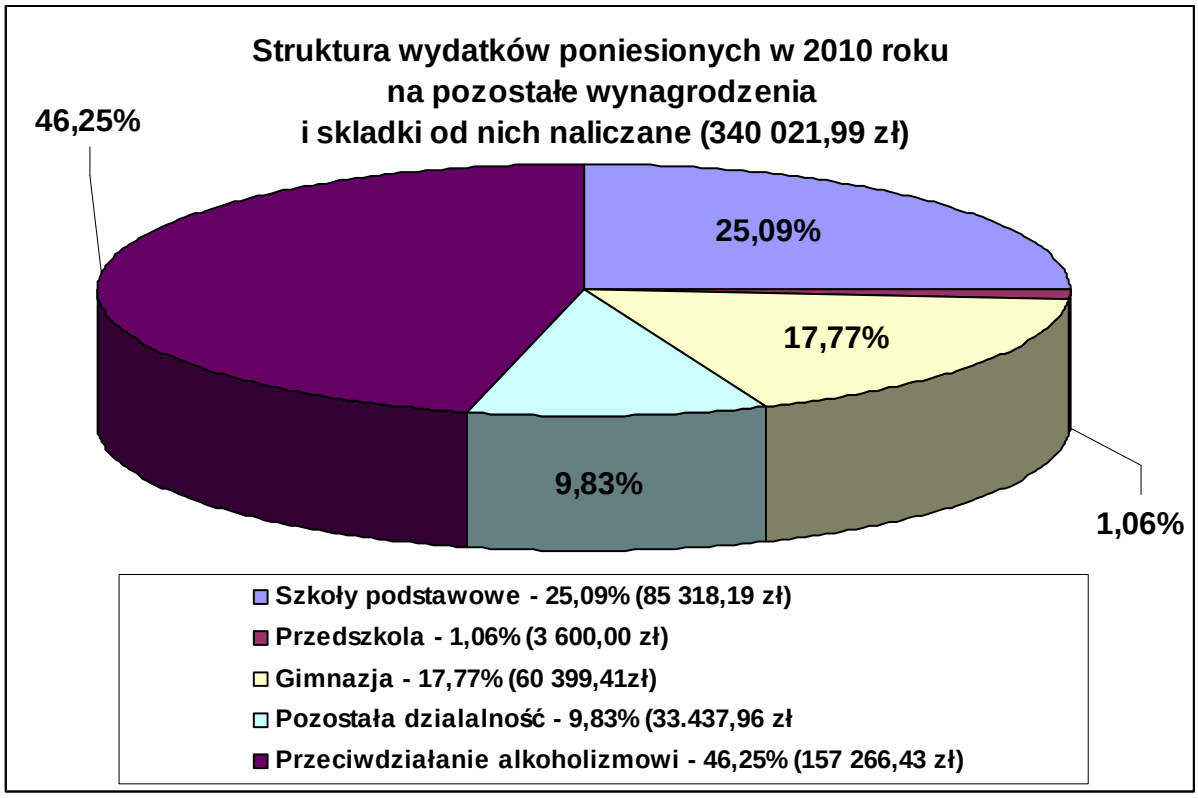

Podsumowując powyższe dane dotyczące wynagrodzeń wskazać należy, iż ogółem na wynagrodzenia i składki od nich naliczane w zakresie zadań oświatowych przeznaczono w roku ubiegłym kwotę 44.270.256,53 zł. W ramach tejże kwoty finansowano: wynagrodzenia nauczycieli w wysokości 35.337.096,39 zł, to jest 79,82% „puli" wszystkich środków przeznaczonych na wynagrodzenia, wynagrodzenia administracji i obsługi w wysokości 8.593.138,15 zł, co stanowi 19,41% wynagrodzeń ogółem oraz inne wynagrodzenia w wysokości 340.021,99 zł, obejmujące 0,77% wynagrodzeń realizowanych w oświacie.

Przedstawiony poniżej *Wykres nr II. 4. zawiera* strukturę wynagrodzeń w zakresie zadań oświatowych realizowanych w 2010 roku.

Wykres nr II. 4.

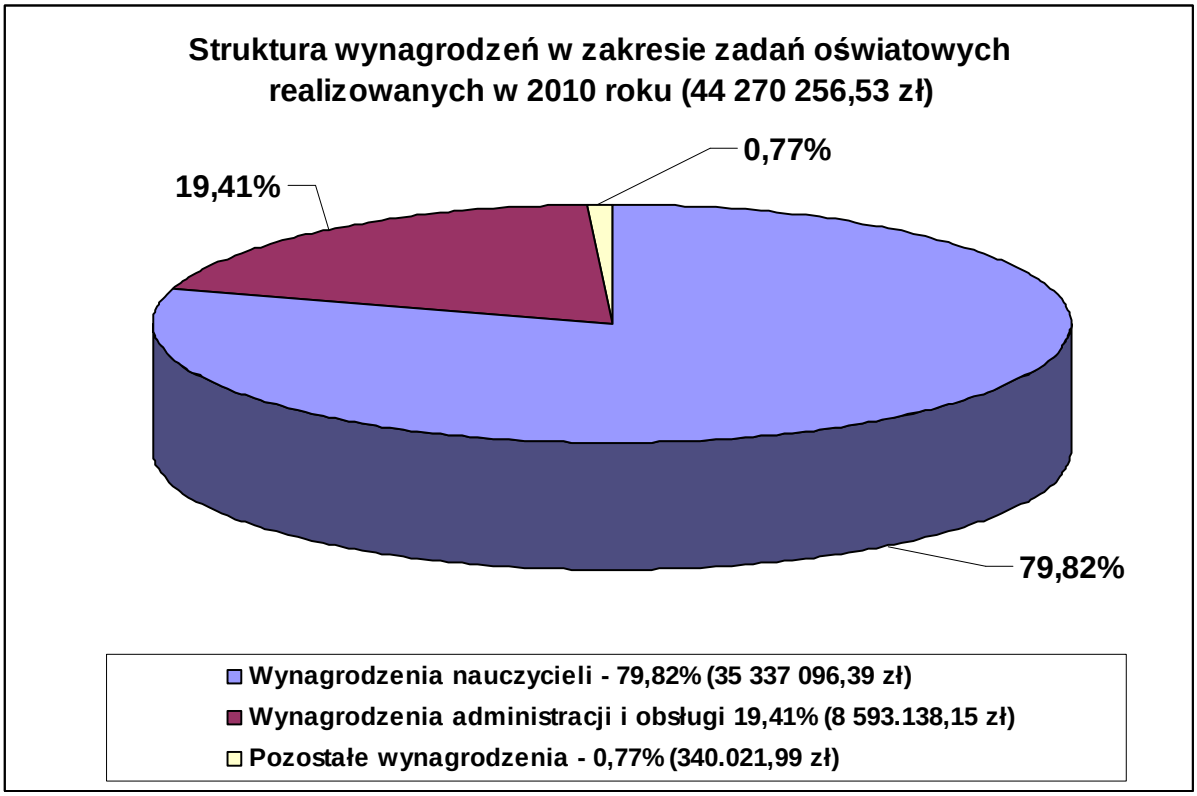

II.4. Wydatki poniesione w 2010 roku na realizację zadań statutowych

W rozumieniu art. 236 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, do wydatków bieżących, obok wynagrodzeń i składek od nich naliczanych zalicza się wydatki na realizację zadań statutowych. Jest to grupa wydatków związana bezpośrednio z funkcjonowaniem jednostki. Obejmuje m.in. zakupy materiałów, pomocy dydaktycznych, energii, usług remontowych, usług zdrowotnych, usług pozostałych, wydatki związane z finansowaniem podróży służbowych, różne opłaty i składki, a ponadto odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych.

W roku ubiegłym Samorząd Miasta Bełchatowa przeznaczył na wydatki związane z realizacją zadań statutowych kwotę 7.253.380,14 zł w tym:

-rozdział 80101- Szkoły podstawowe	-	2.925.204,99
-rozdział 80103 - Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	-	64.542,00
-rozdział 80104 - Przedszkola	-	1.086.496,47
-rozdział 80110 - Gimnazja	-	2.123.769,65
-rozdział 80120 - Licea	-	59.660,00
-rozdział 80146 - Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli	-	222.209,42
-rozdział 80148 - Stołówki szkolne	-	277.680,32
-rozdział 80195 - Pozostała działalność	-	337.840,91
-rozdział 85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	-	85.745,38
-rozdział 85401 - Świetlice szkolne	-	67.536,00
-rozdział 85446 - Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli	-	2.695,00

Do najliczniejszych wśród wydatków na realizację zadań statutowych w szkołach i przedszkolach, zaliczyć należy wydatki na: fundusz świadczeń socjalnych poniesione w roku ubiegłym w kwocie 2.381.119,93 zł tj. 32,83% wszystkich wydatków w tej grupie, wydatki na zakup energii w wysokości 2.200.319,84 zł (30,34%), inne usługi (w tym: pocztowe, RTV, bhp, informatyczne, kominiarskie, ochrona budynku, dozór techniczny, organizacja imprez itp.) w wysokości 773.952,87 zł (10,67%), wydatki na zakupy materiałów w wysokości 654.258,34 zł (9,02%), usługi remontowe w wysokości 506.732,96 zł (6,99%). Przy czym w ramach środków na usługi remontowe dokonano wymiany instalacji elektrycznej, podłóg i stolarki drzwiowej na parterze budynku Szkoły Podstawowej Nr 3 (201.729,86 zł). W grupie wydatków na realizację zadań statutowych znalazły się ponadto: dokształcanie nauczycieli w wysokości 225.375,32 zł (3,11%) oraz działania podejmowane w ramach środków przeznaczonych na przeciwdziałanie alkoholizmowi, z których finansowano zakupy materiałów biurowych, papierniczych, dekoracyjno-plastycznych, nagród dla uczniów uczestniczących w konkursach oraz innych materiałów do zajęć, akcesoriów komputerowych i środków żywności, zakupy pomocy naukowych, dydaktycznych i książek, biletów wstępu na basen, do kina, obsługę wycieczek, przewóz uczniów, spektakle teatralne na kwotę 85.745,38 zł (1,18%).

Wydatki na realizację zadań statutowych obejmują również dotację celową na sfinansowanie zakupu pomocy dydaktycznych do miejsc zabaw w szkołach w ramach programu „Radosna szkoła" na kwotę 59.891,00 zł co stanowi 0,83% wszystkich wydatków w tej grupie.

Pozostałe wydatki realizowane w grupie zadań związanych z działalnością statutową, takie jak badania lekarskie pracowników, usługi internetowe, telekomunikacyjne, delegacje służbowe, szkolenia pracowników administracji, zakup materiałów i sprzętu drukarskiego, stanowiły kwotę 365.984,50 zł tj. 5,03%.

Poniżej przedstawiono dwa wykresy obrazujące analizowane dane.

Wykres nr II. 5. przedstawiający strukturę wydatków poniesionych w 2010 roku na realizację zadań statutowych ze wskazaniem poszczególnych rozdziałów klasyfikacji budżetowej oraz *Wykres nr II. 6.* przedstawiający strukturę wydatków poniesionych w 2010 roku na realizację zadań statutowych ze wskazaniem poszczególnych zadań.

Wykres nr II. 5.

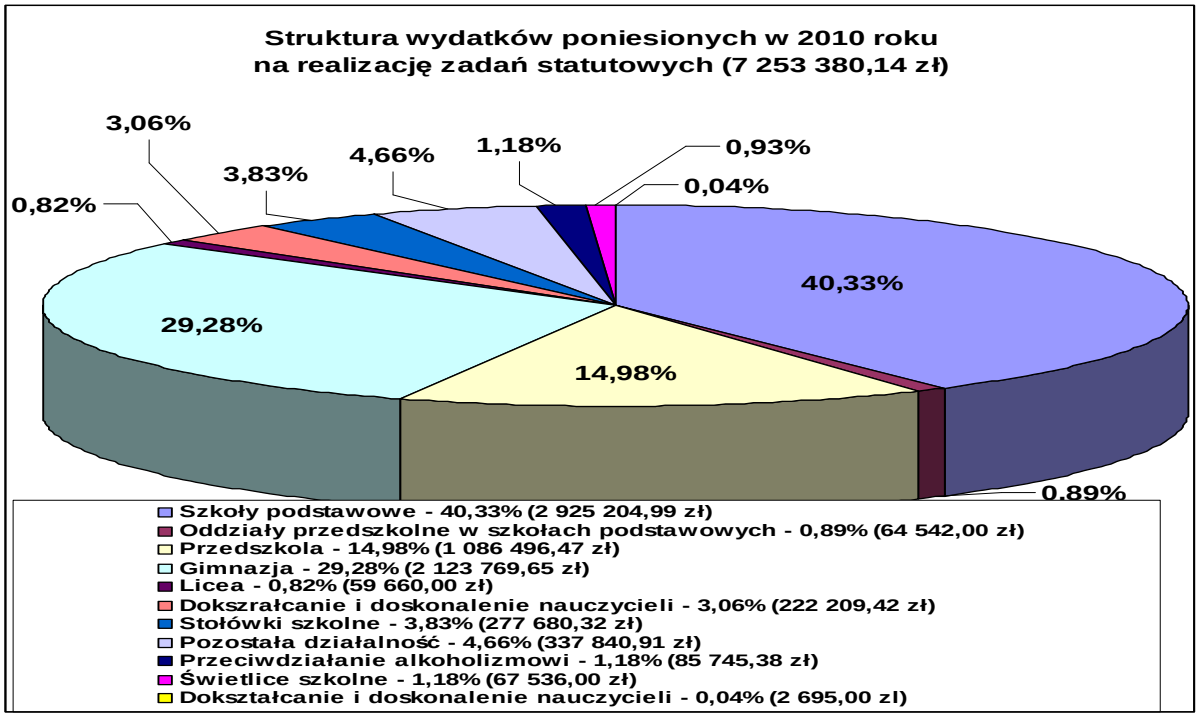

Wykres nr II. 6.

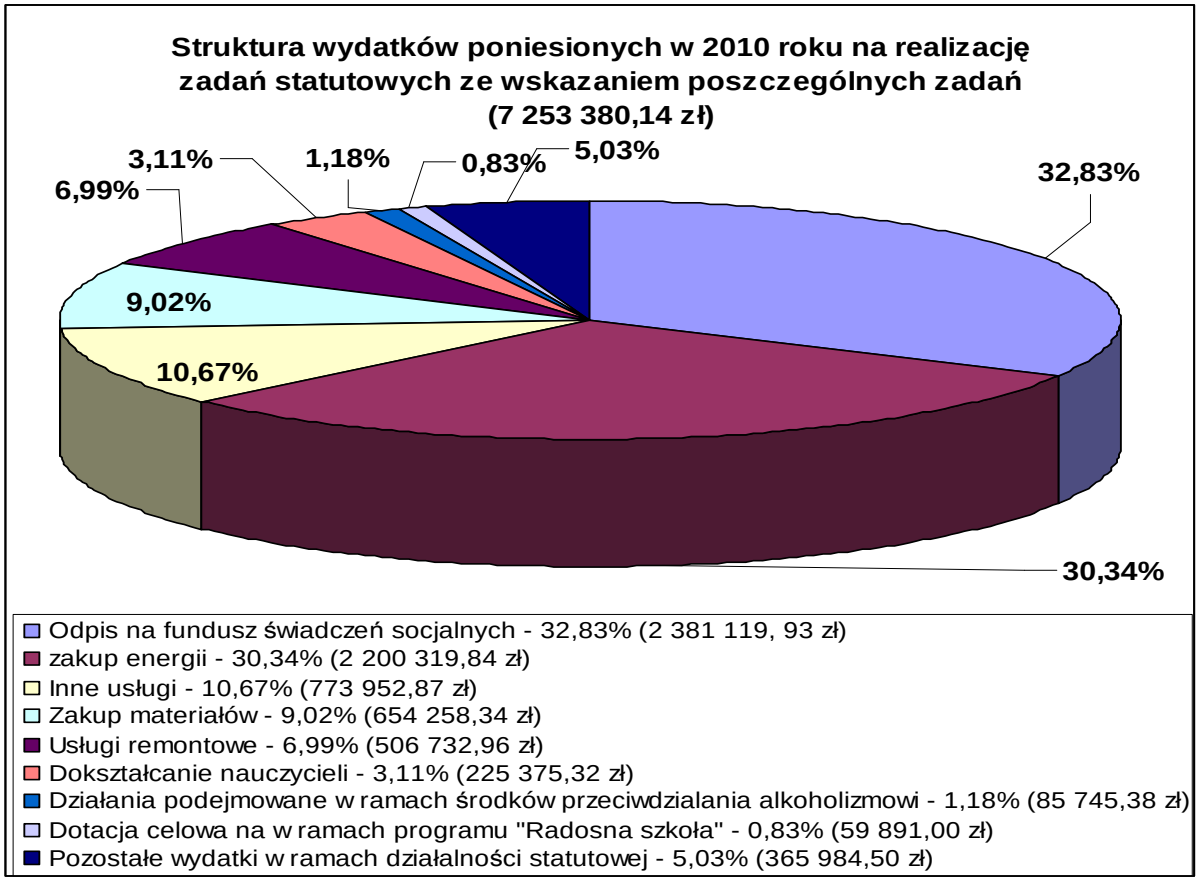

II.5. Wydatki poniesione w 2010 roku na świadczenia na rzecz osób fizycznych

Wydatki bieżące obejmują także świadczenia na rzecz osób fizycznych, w ramach których finansowane były w roku ubiegłym wydatki osobowe nie zaliczane do wynagrodzeń, nagrody o szczególnym charakterze nie zaliczane do wynagrodzeń, stypendia i zasiłki szkolne, oraz inne formy pomocy dla uczniów (zakup podręczników).

W roku ubiegłym Samorząd Miasta Bełchatowa przeznaczył na świadczenia na rzecz osób fizycznych kwotę 695.574,23 zł w tym:

-rozdział 80101 - Szkoły podstawowe	-	78.543,95
-rozdział 80103 - Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	-	2.042,71
-rozdział 80104 - Przedszkola	-	23.210,84
-rozdział 80110 - Gimnazja	-	69.954,04
-rozdział 80120 - Licea	-	1.063,09
-rozdział 80146 - Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli	-	73,00
-rozdział 80148 - Stołówki szkolne	-	12.449,75
-rozdział 80195 - Pozostała działalność	-	18.660,00
-rozdział 85401 - Świetlice szkolne	-	2.517,42
-rozdział 85415 - Pomoc materialna dla uczniów	-	487.059,43

Pomoc materialna dla uczniów obejmowała stypendia i zasiłki szkolne dla uczniów, na które Miasto Bełchatów otrzymało dotację celową w wysokości 370.788,02 zł co stanowi (53,31%) wszystkich wydatków w tej grupie. Oprócz dotacji celowej na to zadanie przeznaczono 94.032,50 zł (13,52%) jako wkład własny miasta.

Ponadto w tej grupie wykazano dotację celową na zakup podręczników w wysokości 22.238,91 zł, tj. 3,20% puli wydatków poniesionych na świadczenia na rzecz osób fizycznych.

Jak już wspomniano, w grupie wydatków na świadczenia na rzecz osób fizycznych finansowano wydatki osobowe nie zaliczanych do wynagrodzeń, do których m.in. zaliczono pomoc zdrowotną dla nauczycieli na kwotę 50.440,00 zł (7,25%), zakup odzieży ochronnej i roboczej na kwotę 26.754,30 zł (3,85%), odprawę pośmiertną w wysokości 9.003,00 zł (1,29%), odszkodowanie dla pracownika na kwotę 8.000,00 zł (1,15%). Ponadto wypłacono Nagrody Kuratora Oświaty przyznane z okazji Dnia Edukacji Narodowej w wysokości 18.660,00 zł tj. 2,68 % wszystkich wydatków w tej grupie.

Inne wydatki realizowane w tej grupie typu: ekwiwalent za pranie odzieży, środki do spożycia oraz środki czystości wydawane pracownikom stanowiły kwotę 95.657,50 zł tj. 13,75% puli wydatków w tej grupie.

Poniżej przedstawiono dwa wykresy obrazujące analizowane dane.

Wykres nr II. 7. przedstawiający strukturę wydatków poniesionych w 2010 roku na świadczenia na rzecz osób fizycznych ze wskazaniem poszczególnych rozdziałów klasyfikacji budżetowej oraz *Wykres nr II. 8.* przedstawiający strukturę wydatków poniesionych w 2010 roku na świadczenia na rzecz osób fizycznych ze wskazaniem poszczególnych zadań.

Wykres nr II. 7.

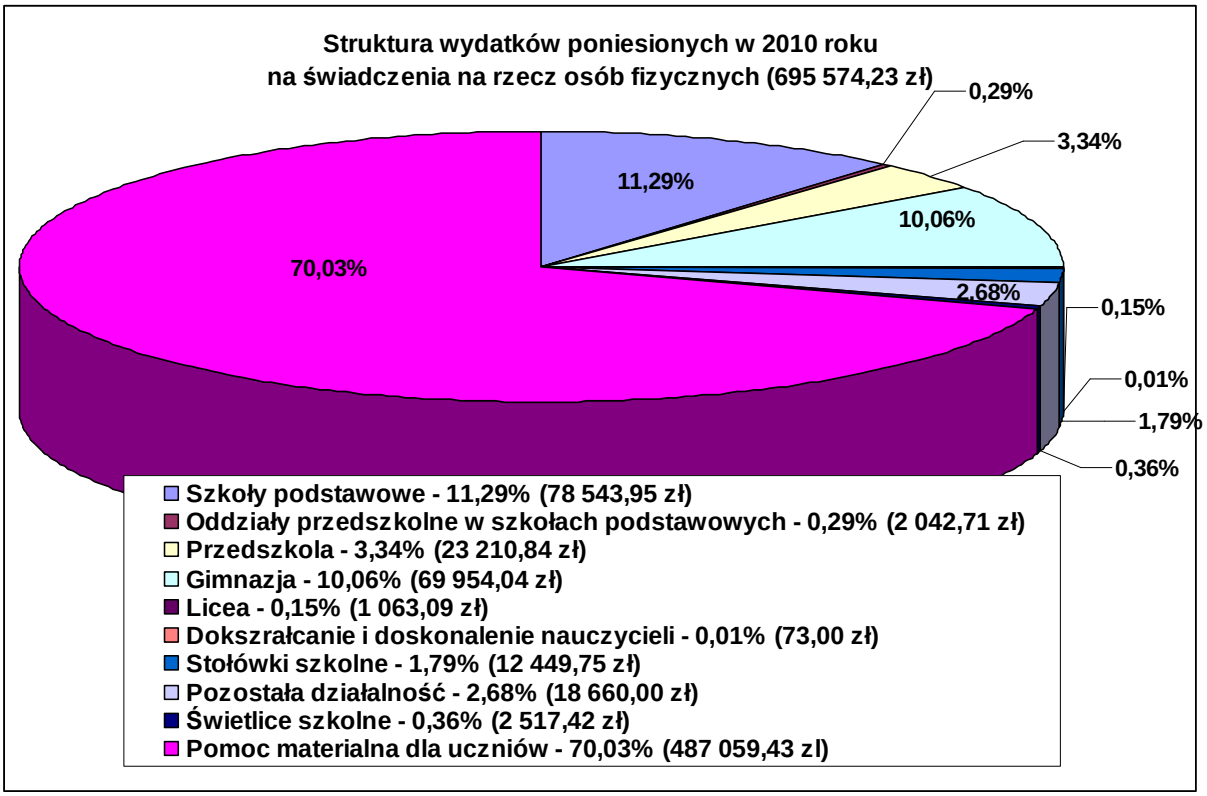

Wykres nr II. 8.

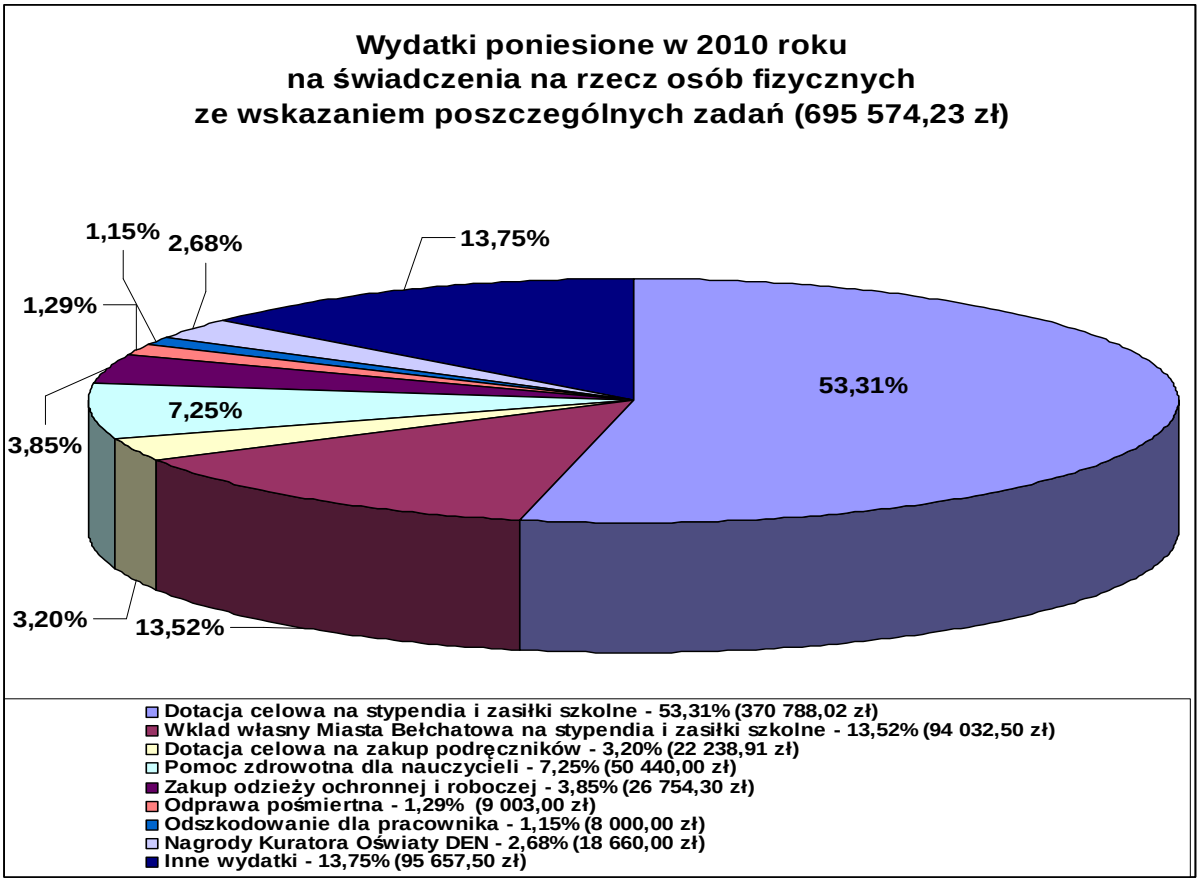

II.6. Wydatki poniesione w 2010 roku tytułem dotacji na zadania bieżące

Do wydatków bieżących zalicza się także dotacje na zadania bieżące. W roku ubiegłym, z budżetu Miasta Bełchatowa przekazano dotację dla następujących podmiotów:

-Przedszkola Niepublicznego Akademia Przedszkolaka JABŁUSZKO, w wysokości 193.909,75 zł (dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty);

-Gimnazjum dla Dorosłych na kwotę 35.593,00 zł (dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty);

-Publiczne Gimnazjum Nr 7 prowadzone przez Bełchatowskie Społeczne Towarzystwo Oświatowe w wysokości 338.169,00 zł (dotacja podmiotowa z budżetu dla publicznej jednostki systemu oświaty prowadzonej przez osobę prawną inną niż j.s.t. lub osobę fizyczną).

Dotacje podmiotowe przekazano ogółem w wysokości 567.671,75 zł zgodnie z poniższą klasyfikacją budżetową:

-rozdział 80104 - Przedszkola - 193.909,75

-rozdział 80110 - Gimnazja - 373.762,00

Wykres nr II. 9. przedstawia strukturę wydatków poniesionych w 2010 roku tytułem udzielonych przez Miasto Bełchatów dotacji na zadania bieżące ze wskazaniem poszczególnych zadań.

Wykres nr II. 9.

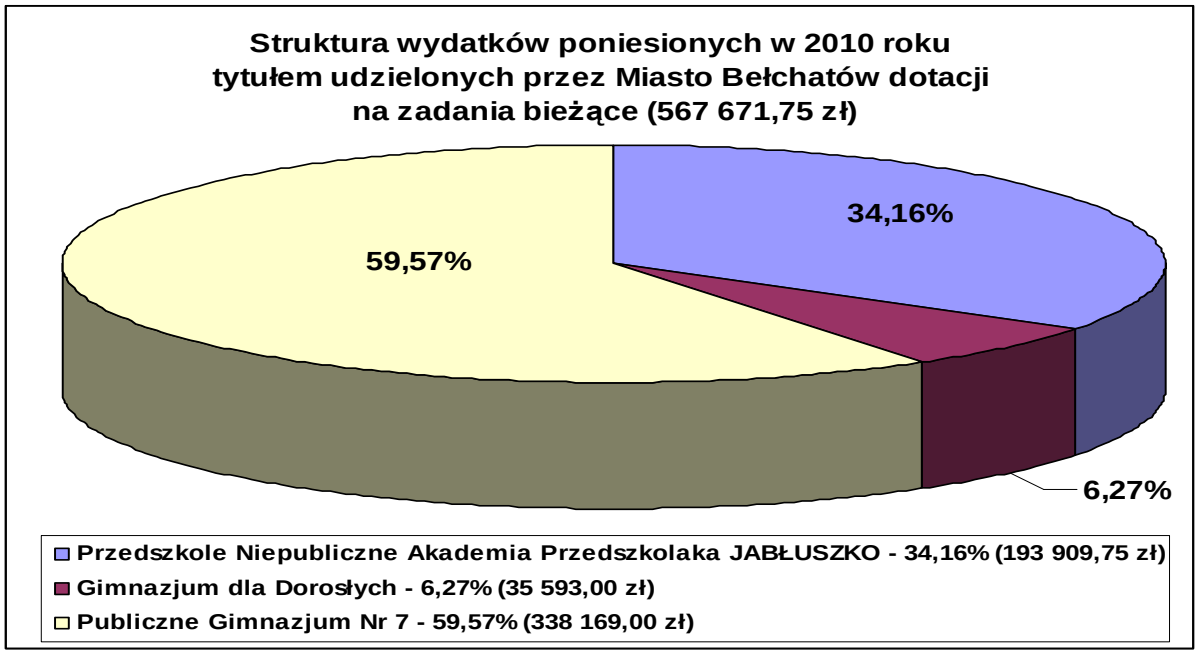

II.7. Wydatki poniesione w 2010 roku na programy finansowane z udziałem funduszy europejskich

Kolejną grupę wydatków bieżących realizowanych w oświacie stanowiły wydatki poniesione na programy finansowane z udziałem funduszy europejskich na kwotę 1.708.973,72 zł w tym:

-rozdział 80101 - Szkoły podstawowe - 1.528.457,06
-rozdział 80110 - Gimnazja - 172.516,66

Przy czym w ramach powyższej kwoty 8.000,00 zł stanowiło zakup inwestycyjny w Szkole Podstawowej Nr 4 na programy finansowane z udziałem środków europejskich. Zakupiono komputer oraz ksero do obsługi programu.

Powyższe środki pozyskano z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na realizację następujących programów:

- „Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów niepełnosprawnych i uczniów zagrożonych wykluczeniem społecznym uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjalnych w Bełchatowie" na kwotę 649.720,98 zł
  Projekt realizowany przez Szkołę Podstawową Nr 1.
- „Chcę wiedzieć więcej - kompleksowy projekt rozwijania i kształcenia kompetencji kluczowych w Szkole Podstawowej Nr 1 i Szkole Podstawowej Nr 5" na kwotę 361.660,48 zł
  Projekt realizowany przez Szkołę Podstawową Nr 1.
- „Program zajęć pozalekcyjnych dla uczniów Szkoły Podstawowej Nr 4 w Bełchatowie - Czwórka na medal" na kwotę 525.075,60 zł
  Projekt realizowany przez Szkołę Podstawową Nr 4.
- „Jestem dobry - chcę być lepszy - kompleksowy program wyrównywania szans edukacyjnych i interaktywnej edukacji młodzieży poprzez udział w dodatkowych zajęciach specjalistycznych i kółkach zainteresowań" na kwotę 172.516,66 zł
  Projekt realizowany przez Publiczne Gimnazjum Nr 1.

II.8. Wydatki poniesione w 2010 roku na inwestycje oraz zakupy inwestycyjne

Inwestycje i zakupy inwestycyjne klasyfikuje się w grupie wydatków majątkowych. Na inwestycje i zakupy inwestycyjne, w roku ubiegłym Miasto Bełchatów przeznaczyło kwotę ogółem 33.421.847,99 zł. W ramach tejże kwoty inwestycje i zakupy inwestycyjne w zakresie zadań oświatowych stanowiły kwotę 4.454.075,77 zł. Dysponentem tych środków był Wydział Inwestycji (za wyjątkiem kwoty 24.500,00 zł przeznaczonej na zakupy inwestycyjne w szkołach i przedszkolach).

Poniżej przedstawiono klasyfikację wydatków majątkowych przeznaczonych w ubiegłym roku na zadania oświatowe tj. kwoty 4.454.075,77 zł:

-rozdział 80101 - Szkoły podstawowe - 1.825.947,68
-rozdział 80104 - Przedszkola - 1.529.599,32
-rozdział 80110 - Gimnazja - 1.093.728,77
-rozdział 80148 - Stołówki szkolne - 4.800,00

Poniżej w *Tabeli Nr II. 5.* przedstawiono szczegółowy podział tej kwoty z wyodrębnieniem jej dysponentów oraz poszczególnych zadań.

Tabela nr II. 5.

Dysponent	Inwestycje	Kwota
Wydział Inwestycji	Termomodernizacja SP Nr 3, 4 i 5	1.788.817,22
Wydział Inwestycji	Przystosowanie SP Nr 13 i PG Nr 5 do nauczania dzieci i młodzieży niepełnosprawnych	207.200,00
Wydział Inwestycji	Termomodernizacja Przedszkoli Nr 1, 4 i 6 wraz z projektami termomodernizacji przedszkoli Nr 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	1.529.599,32
Wydział Inwestycji	Termomodernizacja PG Nr 4	903.959,23
Ogółem Inwestycje		**4.429.575,77**
	Zakupy inwestycyjne	
SP Nr 3	Zakup szafy chłodniczej	5.700,00
SP Nr 3	Zakup zmywarki	6.000,00
SP Nr 4	Zakup komputera i ksero do obsługi programu unijnego	8.000,00*
PS Nr 6	Zakup szafy na naczynia kuchenne	4.800,00
Ogółem zakupy inwestycyjne		**24.500,00**
OGÓŁEM Inwestycje i zakupy inwestycyjne		**4.454.075,77**

*8.000,00 zł - zakup inwestycyjny w SP Nr 4 na programy finansowane z udziałem środków europejskich. Zadanie opisano powyżej przy analizie programów finansowanych z udziałem funduszy europejskich.

II.9. Wydatki oświatowe na tle wszystkich wydatków Miasta Bełchatowa poniesionych w 2010 roku

Wymienione powyżej grupy wydatków oświatowych realizowanych w 2010 roku obejmują łącznie kwotę 58.941.932,14 zł. Oświata w tym ujęciu stanowi 37,47% wszystkich wydatków Miasta Bełchatowa, które w roku ubiegłym wykonano na kwotę 157.296.631,57 zł (98.354.699,43 zł to pozostałe wydatki miasta, w proporcji do wydatków oświatowych stanowi to 62,53%)

Wyodrębniając z wydatków oświatowych środki na programy finansowane z funduszy europejskich, należy wskazać na następujące proporcje budżetu oświaty w zestawieniu z budżetem Miasta: wydatki bieżące oraz wydatki majątkowe realizowane w oświacie w kwocie 57.232.958,42 zł, to 36,38% wszystkich wydatków Miasta poniesionych w roku 2010, programy finansowane ze środków funduszy europejskich obejmowały kwotę 1.708.973,72 zł (1,09%) a pozostałe wydatki Miasta Bełchatowa poniesione w roku 2010 w kwocie 98.354.699,43 zł pochłonęły 62,53% całości budżetu Miasta Bełchatowa.

Poniżej przedstawiono *Wykres nr II. 10.* obrazujący wykazane proporcje wydatków oświatowych do wszystkich wydatków Miasta Bełchatowa poniesionych w roku ubiegłym.

Wykres nr II. 10.

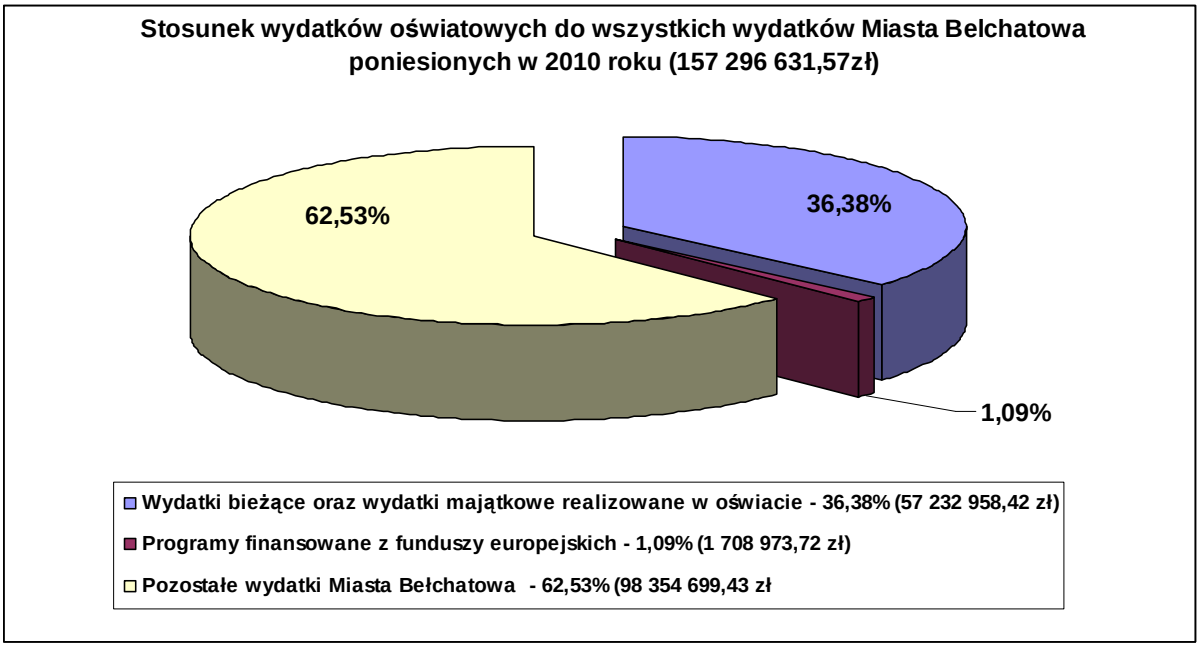

Analizując strukturę wydatków oświatowych poniesionych w 2010 roku należy wskazać, iż wydatki bieżące stanowiły tutaj kwotę 54.487.856,37 zł, to jest 92,44%, a wydatki majątkowe 7,56%, to jest kwotę 4.454.075,77 zł (w tym 8.000,00 zł zakup inwestycyjny finansowany z funduszu europejskiego) ogółu wydatków oświatowych.

Wyodrębniając poszczególne grupy wydatków, zaznaczyć należy iż największą ich część obejmowały wynagrodzenia nauczycieli i składki od nich naliczane w kwocie 35.337.096,39 zł stanowi to 59,95% całości wydatków oświatowych. Drugą co do wielkości grupą wydatków były wynagrodzenia administracji i obsługi realizowane na kwotę 8.593.138,15 zł (14,58%,). Kolejna grupa pod względem wielkości wydatkowanych środków to wydatki związane z realizacją zadań statutowych w wysokości 7.253.380,14 zł (12,31%). Następna grupa to inwestycje i zakupy inwestycyjne 4.454.075,77 zł (7,56%). Na programy finansowane z funduszy europejskich wydatkowano 1.700.973,72 zł, co stanowiło 2,88% „puli" wydatków oświatowych.

Na inne wydatki, obejmujące w sumie 2,72 % całości wydatków oświatowych składały się: świadczenia na rzecz osób fizycznych na kwotę 695.574,23 zł (1,18%), dotacje na zadania bieżące 567.671,75 zł (0,96%) oraz pozostałe wynagrodzenia 340.021,99 zł (0,58%).
Dla zobrazowania struktury samych wydatków oświatowych przedstawiono poniżej *Wykres nr II. 11.* prezentujący omówione grupy wydatków.

Wykres nr II. 11.

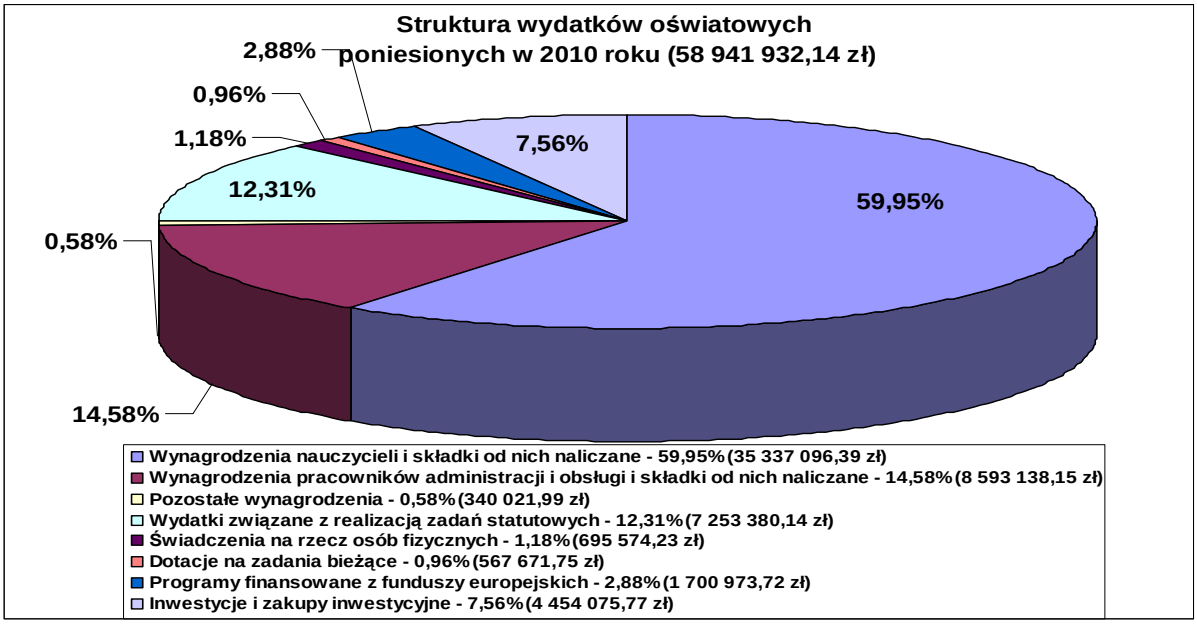

II.10. Wydatki ponoszone na kształcenie ucznia w szkołach prowadzonych przez Samorząd Miasta Bełchatowa

Udział poszczególnych szkół w wydatkach oświatowych roku 2010 obrazuje *Wykres nr II. 12.* Widoczne jest tutaj znaczne zróżnicowanie - budżet PG Nr 3 stanowił w 2010 roku 11,01% całego budżetu, którym dysponowały szkoły (4.726.486,33 zł), natomiast budżet SP Nr 5 stanowił 2,99% (1.282.948,32 zł) budżetu szkół ogółem. Średnio poszczególne budżety pozostałych szkół w roku ubiegłym kształtowały się w granicach ok. 3,3 mln zł.

Wykres nr II. 12.

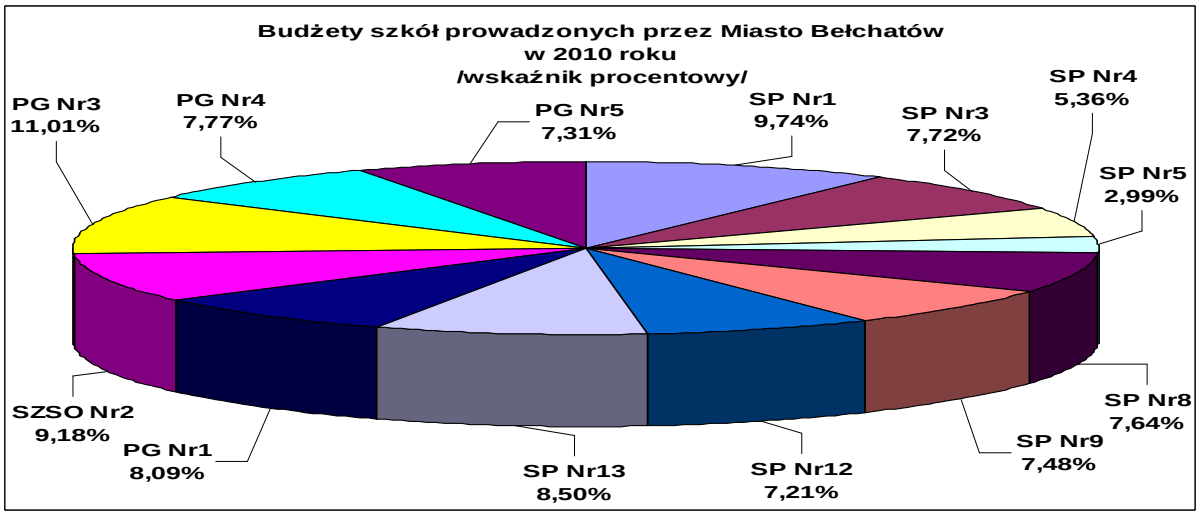

Zestawiając poszczególne budżety szkół, pomniejszone o wydatki na oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, które w całości finansowane są ze środków budżetu miasta, z kwotą subwencji oświatowej przyznanej w roku 2010 dla Miasta Bełchatowa podkreślić należy, iż w większości szkół udział środków z budżetu miasta, w budżecie szkoły przewyższał 30% udziału. Wyjątek stanowi Szkoła Podstawowa Nr 1, gdzie środki przyznane w roku ubiegłym w ramach subwencji oświatowej praktycznie w całości pokryły wydatki szkoły. Budżet SP Nr 1 obejmował bowiem kwotę 4.023.642,90 zł, podczas, gdy subwencja oświatowa przyznana szkole wynosiła 3.998.092,60 zł. Miasto „dołożyło" więc 25.550,30 zł do subwencji tj. 0,63%. Korzystnie, w stosunku do innych szkół, kształtuje się również udział budżetu miasta w stosunku do kwoty przyznanej subwencji w Publicznym Gimnazjum Nr 1 (20,26%), Publicznym Gimnazjum Nr 5 (23,52%), Samorządowym Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 2 (26,32%) oraz w Szkole Podstawowej Nr 8 (27,64%). Również udział miasta w budżecie Publicznego Gimnazjum Nr 3 w proporcji 29,84% nie przekracza 30%. W innej sytuacji znajduje się Szkoła Podstawowa Nr 12, której budżet kształtował się na poziomie 2.973.953,70 zł, podczas kiedy subwencja oświatowa przekazana dla szkoły wynosiła 1.690.490,40 zł. Taka konstrukcja budżetu spowodowała, iż Miasto Bełchatów partycypowało w kosztach wygenerowanych przez tą szkołę na poziomie 43,16% tj. w kwocie 1.283.463,30 zł. W budżecie Publicznego Gimnazjum Nr 4 środki miasta stanowiły w roku ubiegłym 42,15%, w budżecie Szkoły Podstawowej Nr 13 środki miasta to 37,72%, w budżecie Szkoły Podstawowej Nr 9 miasto partycypowało w wydatkach na poziomie 37,44%, w Szkole Podstawowej Nr 5 udział miasta to 35,77%, w Szkole Podstawowej Nr 4 był to udział 34,41% a w budżecie Szkoły Podstawowej Nr 3 udział miasta wynosił 31,55%.

Uśredniając powyższe dane wskazać należy iż w 2010 roku subwencja oświatowa wynosiła 70%, budżetów szkół a środki z budżetu Miasta 30%. Przy czym pod hasłem „środki z budżetu miasta" rozumieć również należy środki z dotacji celowych oraz środki przekazane Miastu przez Gminę Bełchatów w związku z finansowaniem przez Gminę nauczania uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Bełchatów w gimnazjach prowadzonych przez Miasto Bełchatów.

Dla zobrazowania niniejszych zależności poniżej przedstawiono *Wykresy od nr II.13. do nr II.16.* dotyczące relacji pomiędzy kwotą subwencji oświatowej a środkami z budżetu Miasta Bełchatowa składającymi się na budżety poszczególnych szkołach podstawowych, gimnazjów oraz Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 2.

Wykres nr II. 13.

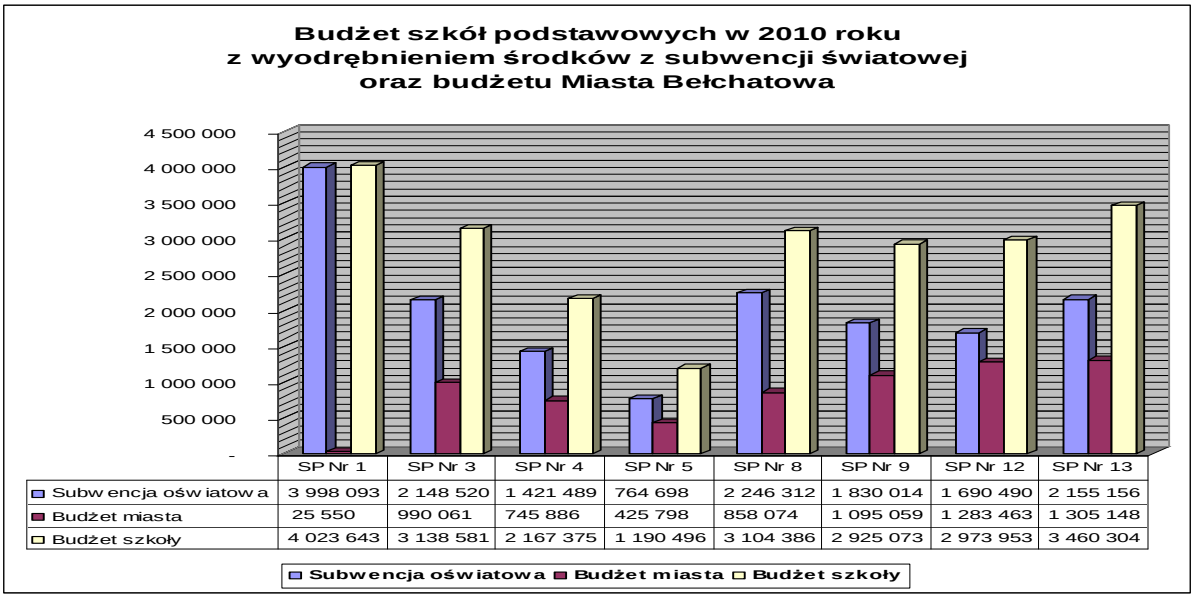

	SP Nr 1	SP Nr 3	SP Nr 4	SP Nr 5	SP Nr 8	SP Nr 9	SP Nr 12	SP Nr 13
Subwencja oświatowa	3 998 093	2 148 520	1 421 489	764 698	2 246 312	1 830 014	1 690 490	2 155 156
Budżet miasta	25 550	990 061	745 886	425 798	858 074	1 095 059	1 283 463	1 305 148
Budżet szkoły	4 023 643	3 138 581	2 167 375	1 190 496	3 104 386	2 925 073	2 973 953	3 460 304

Wykres nr II. 14.

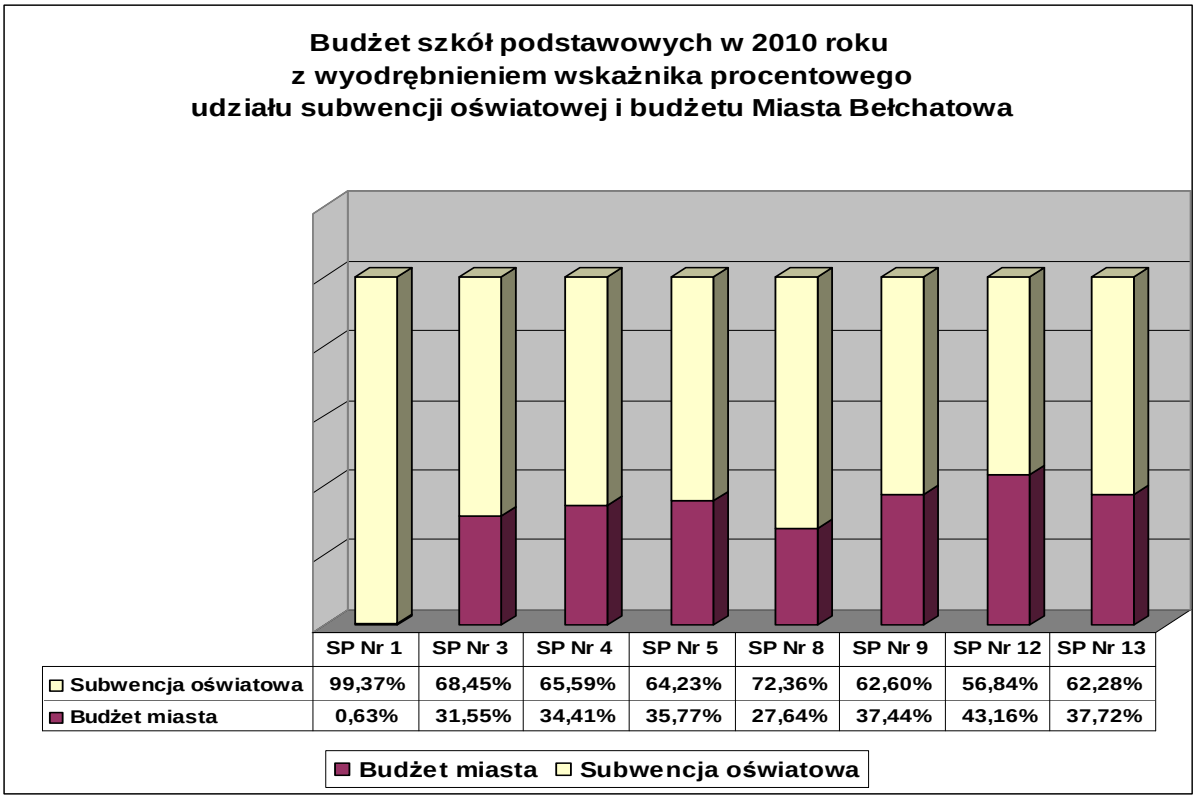

	SP Nr 1	SP Nr 3	SP Nr 4	SP Nr 5	SP Nr 8	SP Nr 9	SP Nr 12	SP Nr 13
Subwencja oświatowa	99,37%	68,45%	65,59%	64,23%	72,36%	62,60%	56,84%	62,28%
Budżet miasta	0,63%	31,55%	34,41%	35,77%	27,64%	37,44%	43,16%	37,72%

Wykres nr II. 15.

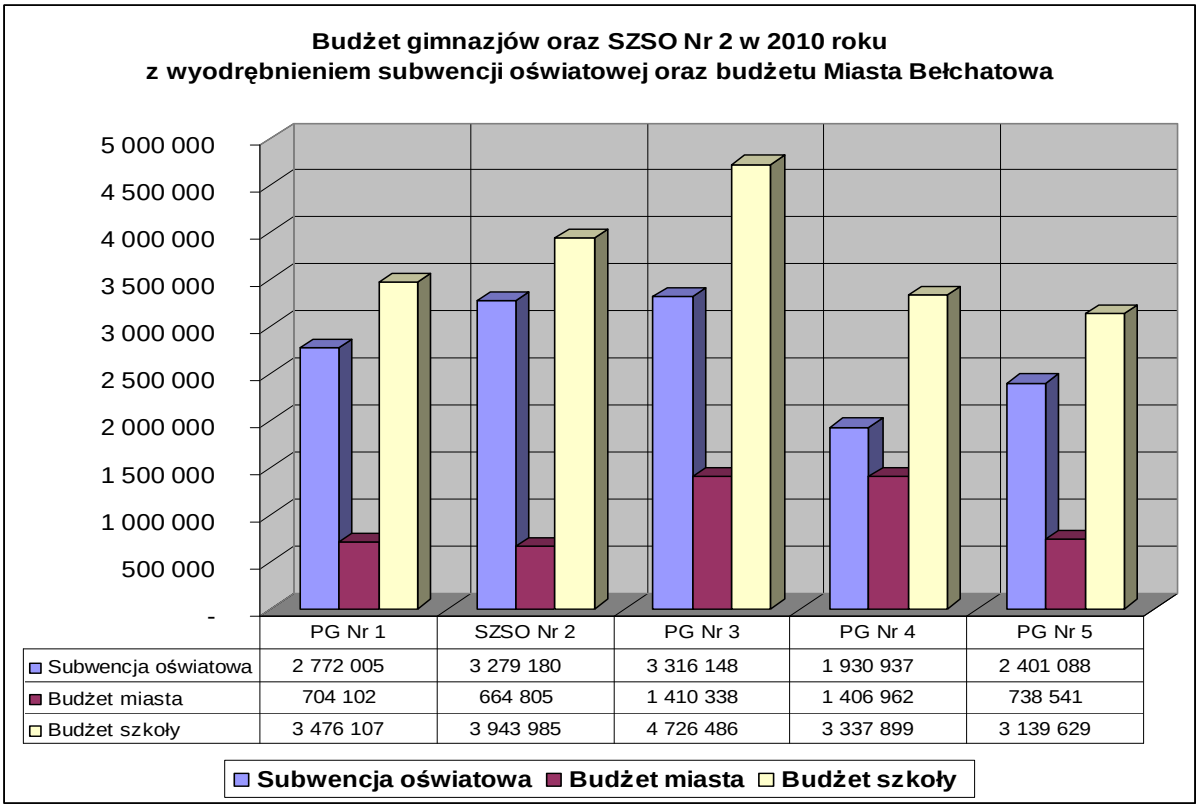

	PG Nr 1	SZSO Nr 2	PG Nr 3	PG Nr 4	PG Nr 5
Subwencja oświatowa	2 772 005	3 279 180	3 316 148	1 930 937	2 401 088
Budżet miasta	704 102	664 805	1 410 338	1 406 962	738 541
Budżet szkoły	3 476 107	3 943 985	4 726 486	3 337 899	3 139 629

Wykres nr II. 16.

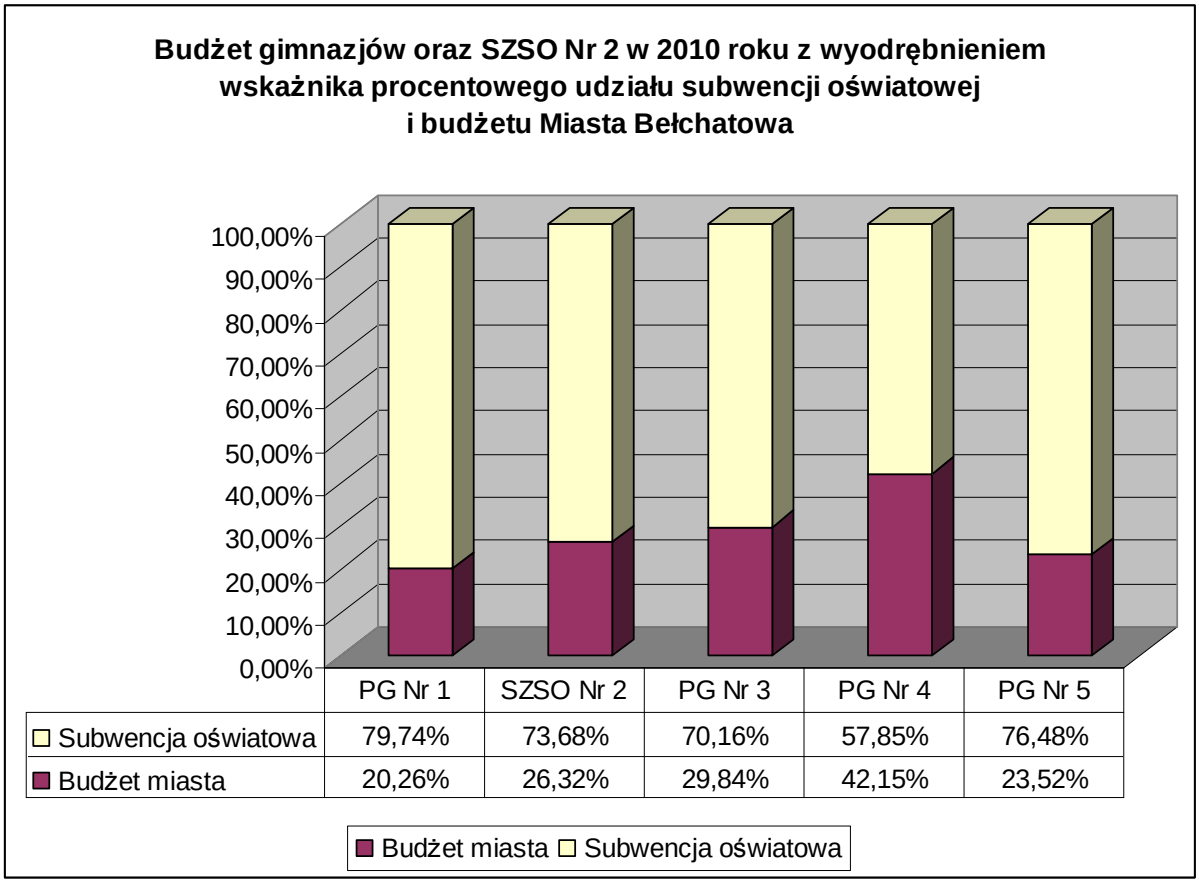

	PG Nr 1	SZSO Nr 2	PG Nr 3	PG Nr 4	PG Nr 5
Subwencja oświatowa	79,74%	73,68%	70,16%	57,85%	76,48%
Budżet miasta	20,26%	26,32%	29,84%	42,15%	23,52%

Analizując wydatki Miasta Bełchatowa poniesione na utrzymania ucznia w szkołach, podkreślić należy, iż finansowane są ono z dwóch podstawowych źródeł: subwencji oświatowej oraz środków własnych budżetu miasta.

Od roku 2003 udział środków własnych Miasta Bełchatowa w finansowaniu zadań oświatowych, wzrósł z 15,55% do 28,60% w 2010 roku. Przy czym od roku 2005 ma miejsce pewna stabilizacja finansowania tychże zadań polegająca na kształtowaniu budżetu oświaty w taki sposób, że subwencja oświatowa stanowi od 70% do 72% zaś budżet miasta to 25% do 29% ogólnej „puli" wydatków na oświatę (bez wydatków majątkowych).

Porównując rok 2009 do roku 2008, widoczny był wzrost procentowy udziału Miasta Bełchatowa w finansowaniu szkół o 15,64% (1.572.973,00 zł) w stosunku do roku poprzedniego, przy jednoczesnym niewspółmiernym wzroście subwencji oświatowej przyznanej dla Miasta Bełchatowa w 2009 roku w porównaniu do subwencji z roku 2008 o 2,01% (585.019,00 zł).

Odnosząc wielkość środków z budżetu miasta przeznaczonych na wydatki bieżące w oświacie w roku 2010 do wielkości tych środków z roku 2009 wskazać należy, iż wzrost procentowy udziału Miasta Bełchatowa w finansowaniu szkół był nieco mniejszy niż w relacji roku 2009 do 2008, wynosił bowiem 8,22% (956.235,00 zł). Również subwencja oświatowa przyznana dla Miasta Bełchatowa w 2010 roku w porównaniu do subwencji z roku 2009 wykazuje korzystniejszy, niż w relacji z roku poprzedniego, wzrost. Wynosi on bowiem 3,41%, co spowodowało, iż subwencja oświatowa w roku ubiegłym była wyższa o 1.011.861,00 zł od subwencji z roku 2009.

Finansowanie zadań oświatowych w szkołach na przestrzeni lat 2003-2010 pokazuje *Załącznik nr II. 1.* Graficznie sytuację tę przedstawia *Wykres nr II. 17.* zamieszczony poniżej.

Wykres nr II. 17.

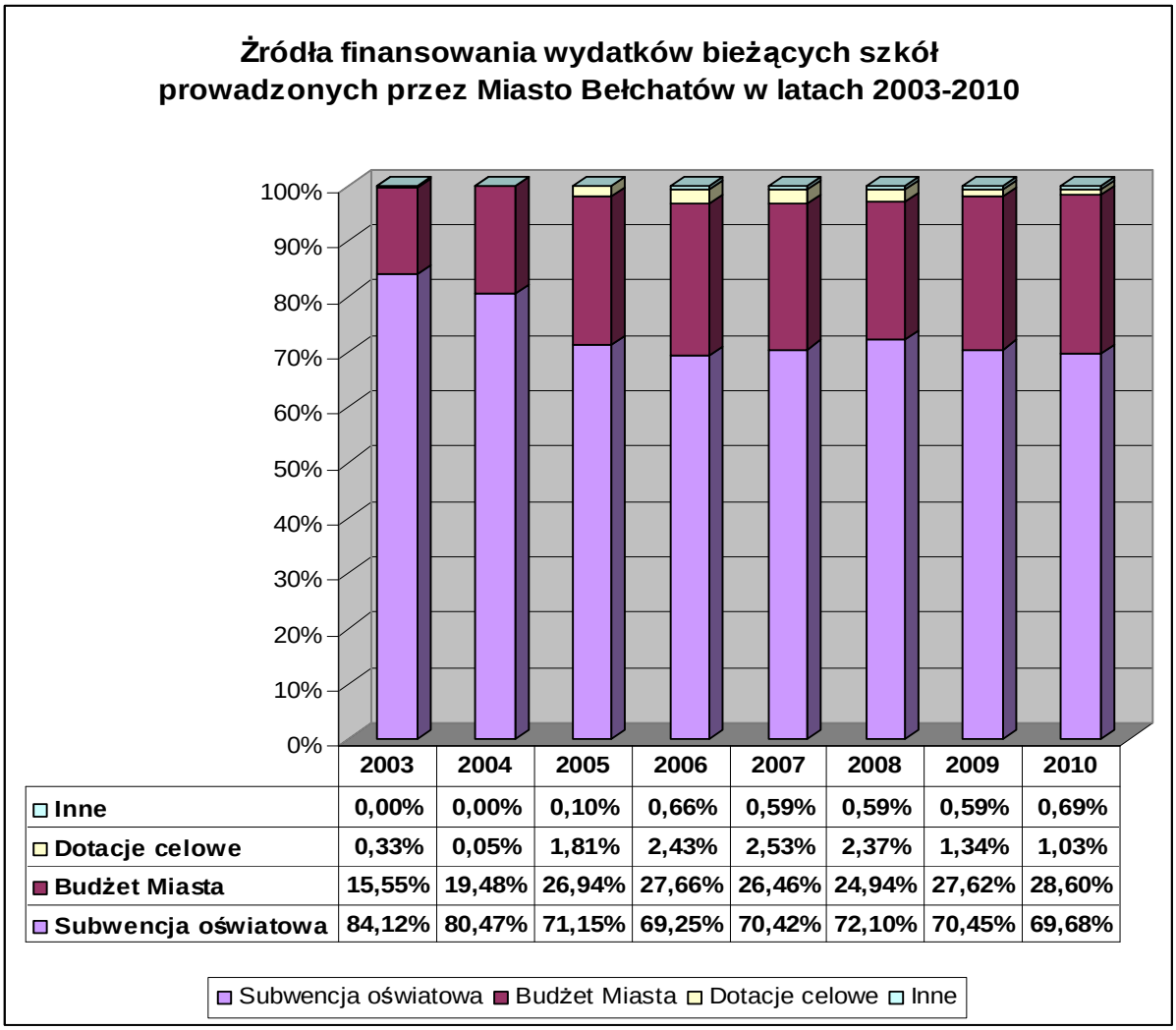

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Inne	0,00%	0,00%	0,10%	0,66%	0,59%	0,59%	0,59%	0,69%
Dotacje celowe	0,33%	0,05%	1,81%	2,43%	2,53%	2,37%	1,34%	1,03%
Budżet Miasta	15,55%	19,48%	26,94%	27,66%	26,46%	24,94%	27,62%	28,60%
Subwencja oświatowa	84,12%	80,47%	71,15%	69,25%	70,42%	72,10%	70,45%	69,68%

Przedstawione powyżej relacje subwencji oświatowej do środków z budżetu Miasta Bełchatowa przekładają się bezpośrednio na dynamikę wzrostu wydatków na utrzymanie ucznia w szkołach w kolejnych latach. Zauważyć należy, iż w roku ubiegłym wzrost ten był najniższy od notowanego w 2004 roku i stanowił 8,29% o 532,00 zł więcej niż koszt utrzymania ucznia w roku 2009. Dla porównania w roku 2009 koszt utrzymania ucznia był wyższy od kosztów z roku 2008 o 11,17% tj. o kwotę 674,00 zł Dynamika wzrostu subwencji oświatowej przypadającej na jednego ucznia w 2010 roku w proporcji 7,17% (332,00 zł) utrzymała się na poziomie wzrostu zbliżonym do roku 2009 (w stosunku do roku 2008), kiedy to wskaźnik wzrostu wynosił 8,03% (344,00 zł).
Dla zobrazowania tej problematyki, poniżej przedstawiono tabelaryczne /*Tabela nr II. 6./* zestawienie obejmujące wydatki poniesione na utrzymanie 1 ucznia oraz wysokość subwencji oświatowej w przeliczeniu na 1 ucznia od 2004 roku do 2010 roku w zakresie wydatków bieżących realizowanych w szkołach, dla których Miasto Bełchatów jest organem prowadzącym oraz graficznie */Wykres nr II. 18./* udział środków z budżetu miasta w finansowaniu 1 ucznia w latach 2001-2010.

Wydatki poniesione na utrzymanie 1 ucznia w latach 2004-2010
w szkołach prowadzonych przez Miasto Bełchatów
wraz ze wskaźnikiem wzrostu tychże wydatków

Tabela nr II. 6.

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Wydatki poniesione na utrzymanie 1 ucznia	3.553,00	3.995,00	4.400,00	4.955,00	5.743,00	6.417,00	6.949,00
Wzrost w stosunku do roku poprzedniego	**8,26%**	**12,44%**	**10,14%**	**12,61%**	**15,90%**	**11,17%**	**8,29%**
Subwencja oświatowa w przeliczeniu na 1 ucznia	2.900,00	2.924,00	3.157,00	3.626,00	4.283,00	4.627,00	4.959,00
Wzrost w stosunku do roku poprzedniego	**4,24%**	**0,83%**	**7,97%**	**14,85%**	**18,12%**	**8,03%**	**7,17%**
Udział budżetu miasta w finansowaniu 1 ucznia	**653,00** **18,38%**	**1.071,00** **26,81%**	**1.243,00** **28,25%**	**1.329,00** **26,82%**	**1.460,00** **25,42%**	**1.790,00** **27,89%**	**1.990,00** **28,64%**

Wykres nr II. 18.

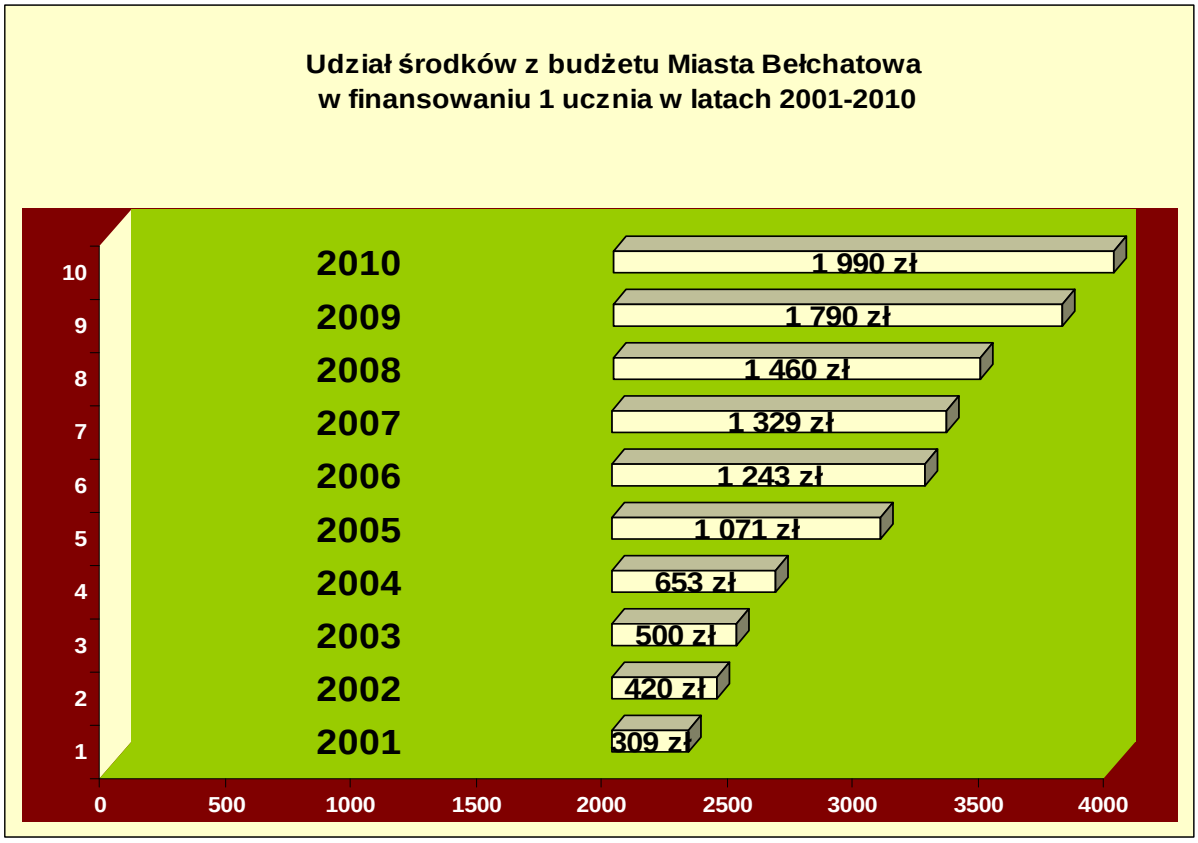

Prowadzona na przestrzeni kilku lat analiza wydatków z tytułu kształcenia ucznia w poszczególnych szkołach, pokazuje znaczną dysproporcję pomiędzy jednostkami.
Dla zobrazowania rozbieżności pomiędzy poszczególnymi szkołami w zakresie utrzymania ucznia poniżej przedstawiono *Wykres nr II. 19.* wskazujący na wydatki poniesione na jednego ucznia w szkołach prowadzonych przez Miasto Bełchatów w 2010 roku oraz *Wykres nr II.20.*, który z kolei przedstawia wydatki poniesione przez Miasto Bełchatów na 1 ucznia w szkole w perspektywie kilkuletniej obejmującej okres lat 2007-2010.

Wykres nr II. 19.

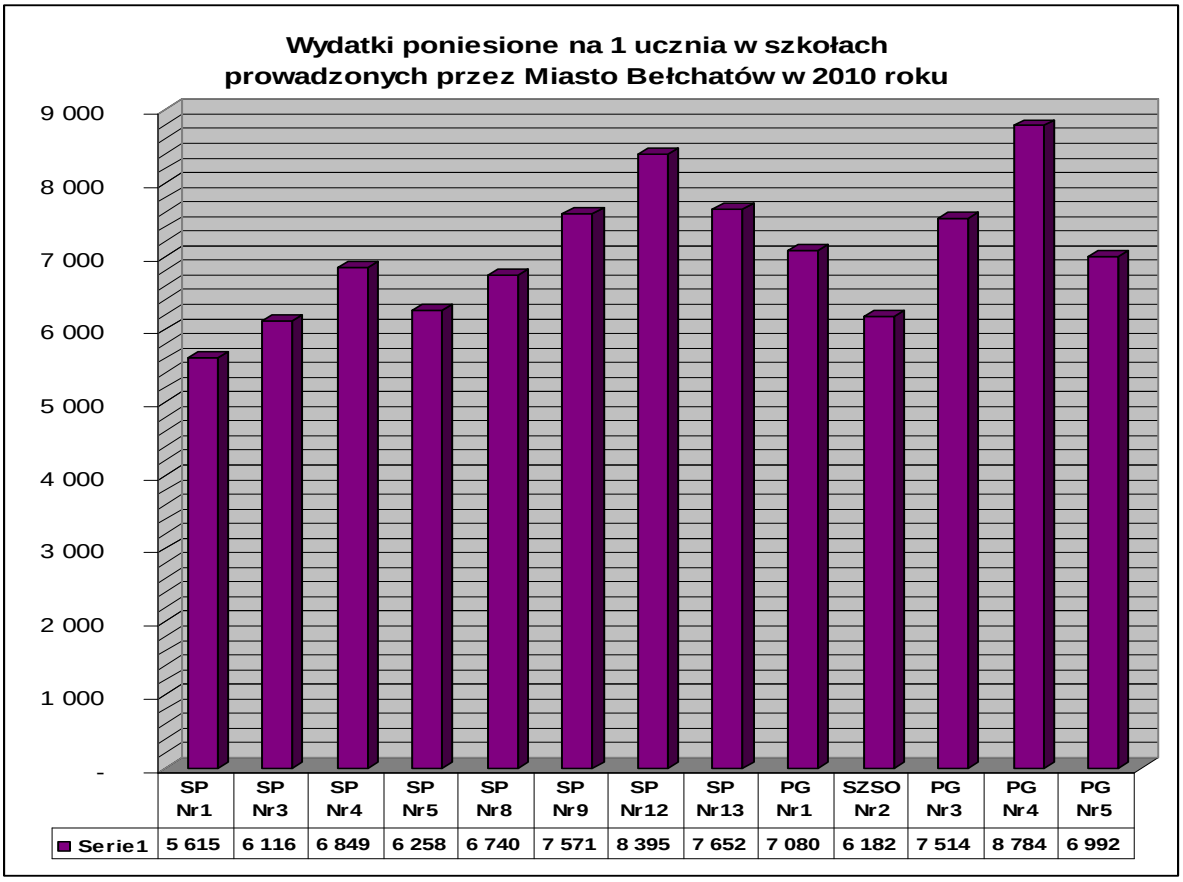

Wykres nr II. 20.

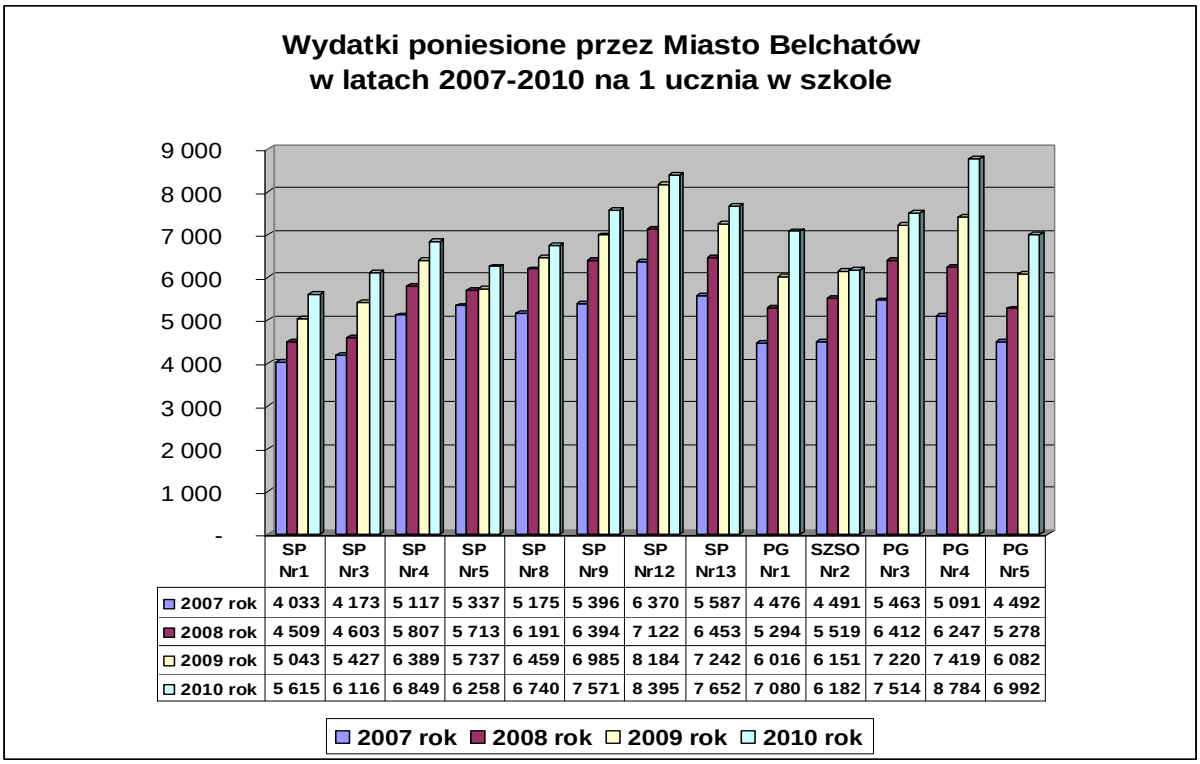

Jak wynika z dokonanych analiz do szkół, w których na przestrzeni ostatnich kilku lat notowany jest największy koszt utrzymania jednego ucznia zaliczyć należy Publiczne Gimnazjum Nr 4 i Szkołę Podstawową Nr 12 (powyżej 8.000,00 zł). Tendencja większych, niż w pozostałych szkołach, kosztów kształcenia ucznia dotyczy również Szkoły Podstawowej Nr 13, Szkoły Podstawowej Nr 9, Publicznego Gimnazjum Nr 3 oraz Publicznego Gimnazjum Nr 1 (przedział pomiędzy 7.000,00 zł a 8.000,00 zł)

Wpływ na to ma przede wszystkim czynnik demograficzny, który determinuje liczebność klas. Wzrost kosztów dotyczy również tych placówek, gdzie występują ze znacznym nasileniem wydatki z tytułu urlopów dla poratowania zdrowia, odpraw emerytalnych, nauczania indywidualnego, bądź też nauczyciele podnoszą swój stopień awansu zawodowego. Nie bez znaczenia dla kosztów kształcenia ucznia jest też powierzchnia szkoły oraz dodatkowe zadania, które jednostka wykonuje (dodatkowe zakupy, wynagrodzenie pracowników związków zawodowych, doradcy metodycznego, trenerów środowiskowych na boisku „Orlik" itp.). Ponadto wydatki szkół ulegają zwiększeniu z tytułu prowadzenia stołówek szkolnych czy wykonywanych w danym roku remontów.

II.11. Wydatki z tytułu utrzymania dziecka w przedszkolach prowadzonych przez Samorząd Miasta Bełchatowa

Strukturę procentową budżetów poszczególnych przedszkoli w 2010 roku obrazuje *Wykres nr II. 21*. Największy budżet w ubiegłym roku posiadało Przedszkole Samorządowe Nr 5 w kwocie 1.914.660,00 zł w proporcji 22,61% ogólnych środków przeznaczonych na przedszkola oraz Integracyjne Przedszkole Samorządowe Nr 3 w wysokości 11.198.737,00 zł co stanowiło 14,15% budżetu przedszkoli ogółem. Natomiast najmniejszy budżet posiadało Przedszkole Samorządowe Nr 8, był to budżet w wysokości 717.101,00 zł tj. 8,47% „puli" środków na przedszkola.

Wykres nr II. 21.

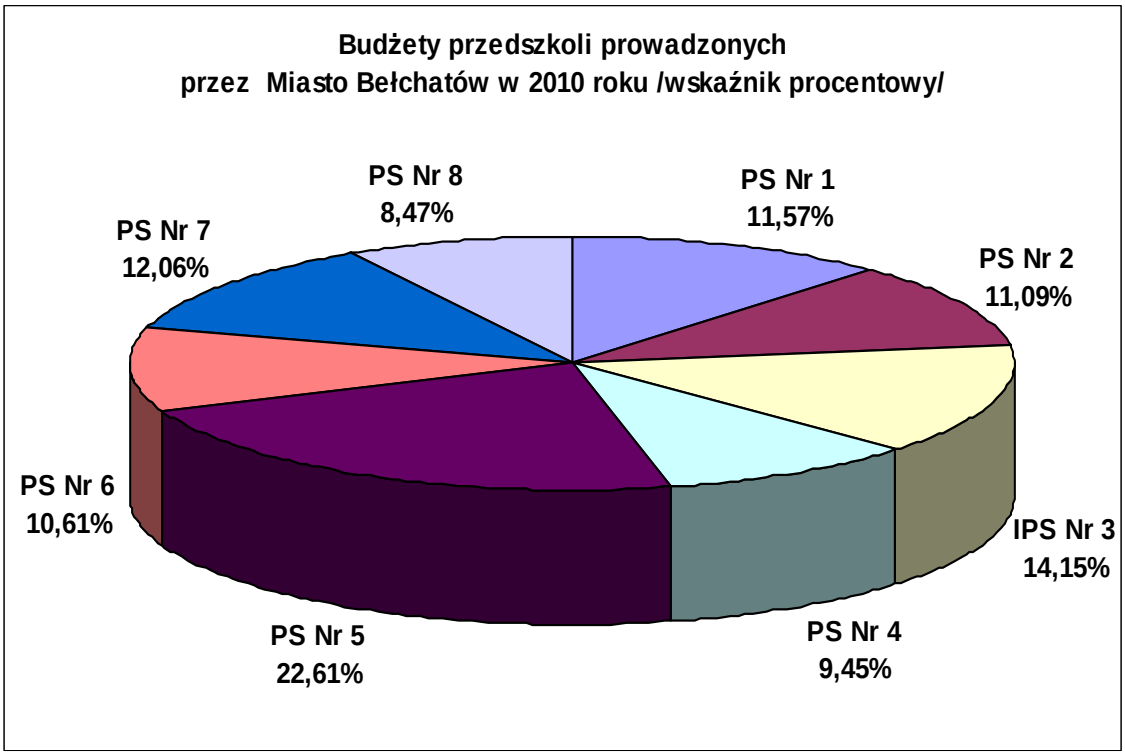

W roku 2010 środki finansowe w rozdziale 80104 Przedszkola obejmowały: środki z budżetu Miasta Bełchatowa w kwocie 8.339.026,27 zł, odpłatność rodziców za świadczenia w zakresie przekraczającym realizację podstawy programowej w wysokości 1.361.393,38 zł oraz środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi dla Przedszkola Samorządowego Nr 2, Przedszkola Samorządowego Nr 5 oraz Przedszkola Samorządowego Nr 8 w wysokości 83.516,30 zł.

Głównym dochodem budżetu Miasta Bełchatowa z tytułu prowadzenia przedszkoli jest odpłatność rodziców za świadczenia w zakresie przekraczającym realizację podstawy programowej.

Jak przedstawiono na *Wykresie nr II. 22.* w roku 2010 dochody miasta z tego tytułu stanowiły 1.361.393,38 zł i były niższe od dochodów osiągniętych w roku 2009 o kwotę 263.879,04 zł tj. o 16,24%. Podczas, gdy w roku 2009 dochody miasta w związku z odpłatnością rodziców były wyższe w stosunku do roku 2008 o kwotę 207.053,42 zł tj. o 14,60%. Podobnie sytuacja wyglądała w latach poprzednich.

Wykres nr II. 22.

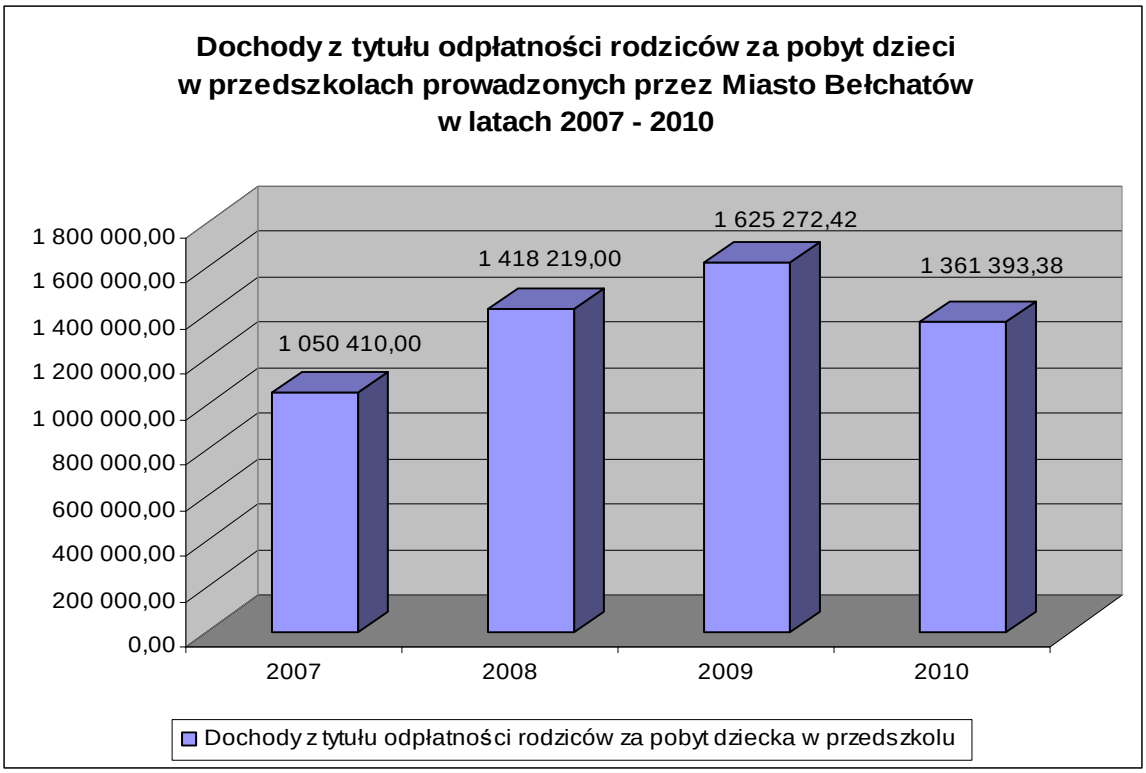

Na zmniejszenie dochodów Miasta Bełchatowa z tytułu odpłatności rodziców za pobyt dziecka w przedszkolu w roku 2010, w stosunku do roku poprzedniego, wpływ miało skrócenie czasu przebywania dzieci w przedszkolach średnio o 1-2 godziny.

Taka sytuacja jest skutkiem zmiany (wprowadzonej od 1 września 2009 roku) zasad pozyskiwania od rodziców opłaty za pobyt dziecka w przedszkolu. Obowiązującą bowiem od 2000 roku miesięczną opłatę stałą w wysokości 13% minimalnego wynagrodzenia za pracę, zastąpiono na podstawie *uchwały Nr XXXVI/251/09 Rady Miejskiej w Bełchatowie z dnia 26 marca 2009 roku w sprawie ustalenia wysokości opłat za świadczenia prowadzonych przez Miasto Bełchatów przedszkoli publicznych* odpłatnością za świadczenia przekraczające podstawę programową wychowania przedszkolnego w wysokości 0,20% minimalnego wynagrodzenia za pracę.

W roku ubiegłym 0,20% minimalnego wynagrodzenia za pracę (1.317,00 zł) stanowiło 2,63 zł za 1 godzinę, zaś w roku bieżącym, przy minimalnym wynagrodzeniu za pracę w wysokości 1.386,00 zł, odpłatność za 1 godzinę świadczeń przekraczających podstawę programową wychowania przedszkolnego stanowi kwotę 2,77 zł.

Z kolei analizując wkład poszczególnych przedszkoli w kwotę dochodu miasta z tytułu odpłatności rodziców za pobyt dziecka w przedszkolu wskazać należy, iż największy udział w kwocie dochodu Miasta Bełchatowa z tytułu roku ubiegłym miało PS Nr 5 (325.841,27 zł). Ponieważ przedszkole to w 11 grupach, sprawowało średnio miesięcznie opiekę nad 249 dziećmi. Natomiast najmniejszy wpływ, podobnie jak w latach ubiegłych, nastąpił z IPS Nr 3 (113.500,63 zł). Miało to związek z obecnością w tym przedszkolu 15 dzieci realizujących, w ramach podstawy programowej, pięciogodzinny czas zajęć.

Kolejną grupę dochodów budżetu miasta, związaną z prowadzeniem przedszkoli, stanowią dotacje z Gminy Bełchatów oraz środki pozyskane z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.
W roku 2010 pozyskano środki w kwocie 83.516,30 zł z WFOŚIGW na zadania ekologiczne realizowane w PS Nr 2 (31.997,46 zł), PS Nr 5 (25.558,84 zł) oraz PS Nr 8 (25.960,00 zł).

Z prowadzonych analiz wydatków ponoszonych przez Miasto Bełchatów na utrzymanie dziecka w bełchatowskich przedszkolach wynika, iż na przestrzeni ostatnich lat jest on w miarę stabilny i nie ulega tak znacznym tendencjom wzrostowym jak koszt utrzymania ucznia w bełchatowskich szkołach.
Taka sytuacja jest niewątpliwie wynikiem stabilizującej się sytuacji demograficznej w przedszkolach, gdzie obserwuje się wzrost liczby dzieci, w przeciwieństwie do sytuacji szkół, w których ciągle ma miejsce tendencja spadkowa liczby uczniów.

W *Tabeli nr II. 7.* przedstawiono zestawienie wydatków z tytułu utrzymania jednego dziecka w przedszkolach w latach 2007-2010 z wyodrębnieniem źródeł finansowania tychże wydatków tj. budżetu miasta, odpłatności rodziców za żywienie, zajęć dodatkowych, oraz środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
Dla zobrazowania przedmiotowych danych poniżej zamieszczono *Wykres nr II. 23.*, który graficznie przedstawia omawianą problematykę.

Wydatki na utrzymanie 1 dziecka
w przedszkolach prowadzonych przez Miasto Bełchatów latach 2007-2010
z wyodrębnieniem odpłatności rodziców

Tabela nr II. 7.

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010
Środki z budżetu miasta	5.976,00	5.125,00	5.726,00	6.122,00
Środki z WFOŚiGW	51,00	128,00	45,00	94,00
Żywienie oraz zajęcia dodatkowe	1.035,00	1.271,00	1.221,00	1.291,00
Ogółem wydatki na utrzymania dziecka w przedszkolu	**7.062,00**	**6.524,00**	**6.992,00**	**7.507,00**
Wzrost w stosunku do roku poprzedniego	**+156,00** 2,26%	**-538,00** 92,38%	**+468,00** 7,17%	**+515,00** 7,37%
Odpłatność rodziców	**1.335,00**	**1.395,00**	**1.477,00**	**1.196,00**

Wykres nr II. 23.

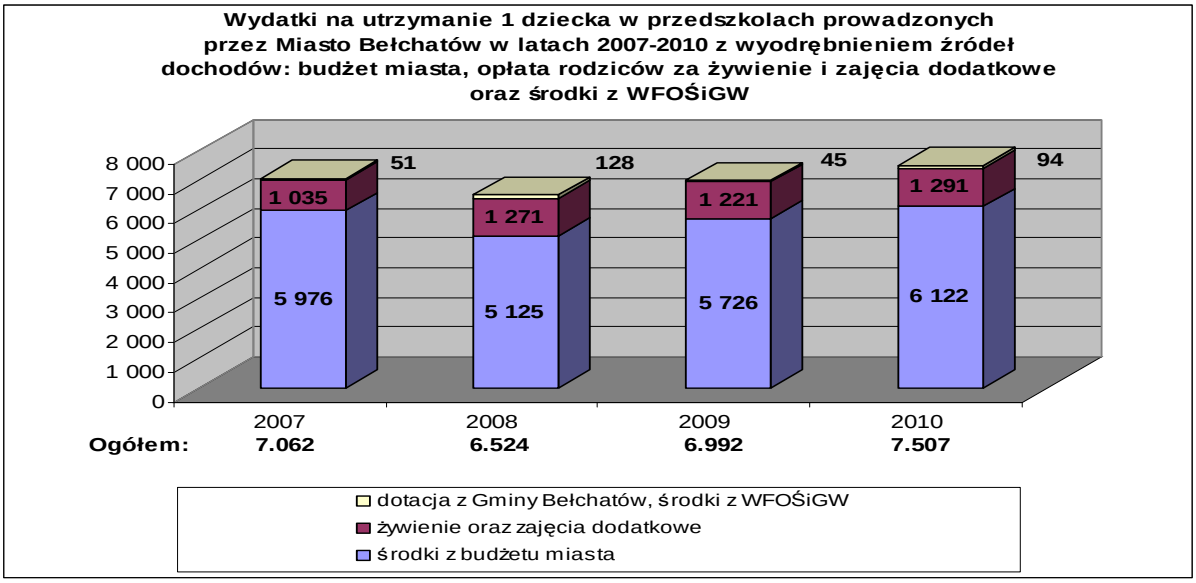

Tak jak pokazano w *Tabeli nr II. 7.* wydatki z tytułu utrzymania dziecka w przedszkolach zwiększyły się w roku 2010 w stosunku do roku 2009 o 515,00 zł (7,37%). Wpływ na to miał niewątpliwie wzrost wynagrodzeń nauczycieli. Większe były również wydatki na zakup pomocy naukowych i dydaktycznych oraz książek. Zakupy powyższe były realizowane w ramach środków pozyskanych na zadania ekologiczne z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi. W przedszkolach w roku ubiegłym, prowadzone były również następujące usługi remontowe: malowanie pomieszczeń na kwotę 52.892,22 zł, w ramach tej kwoty finansowano prace w PS Nr 2, PS Nr 4, PS Nr 5 i PS Nr 6. Finansowano także montaż żaluzji i rolet w wysokości 12.384,46 zł (PS Nr 1 i PS Nr 4), modyfikację instalacji elektrycznej na kwotę 10.136,50 zł (PS Nr 4 i PS Nr 7), wymianę płytek PCV na kwotę 3.287,29 zł (PS Nr 6 i PS Nr 8) oraz cyklinowanie i malowanie oraz naprawę parkietów w wysokości 7.071,93 zł (PS Nr 1 i PS Nr 8).
Wzrost wydatków na utrzymanie dziecka w przedszkolu w 2010 roku o 7,37% porównywalny był do sytuacji z roku 2009 (w stosunku do roku 2008), gdzie wydatki z tytułu utrzymania dziecka wzrosły o 468,00 zł tj. 7,17%. Taka sytuacja świadczy o pewnej stabilności, odnoszącej się do wielkości środków przeznaczanych corocznie na wydatki ponoszone tytułem utrzymania dziecka w przedszkolu.

Poniżej przedstawiono koszt utrzymania dziecka w poszczególnych przedszkolach w roku 2010 z wyodrębnieniem źródeł finansowania *(Wykres nr II. 24).*

Wykres nr II. 24.

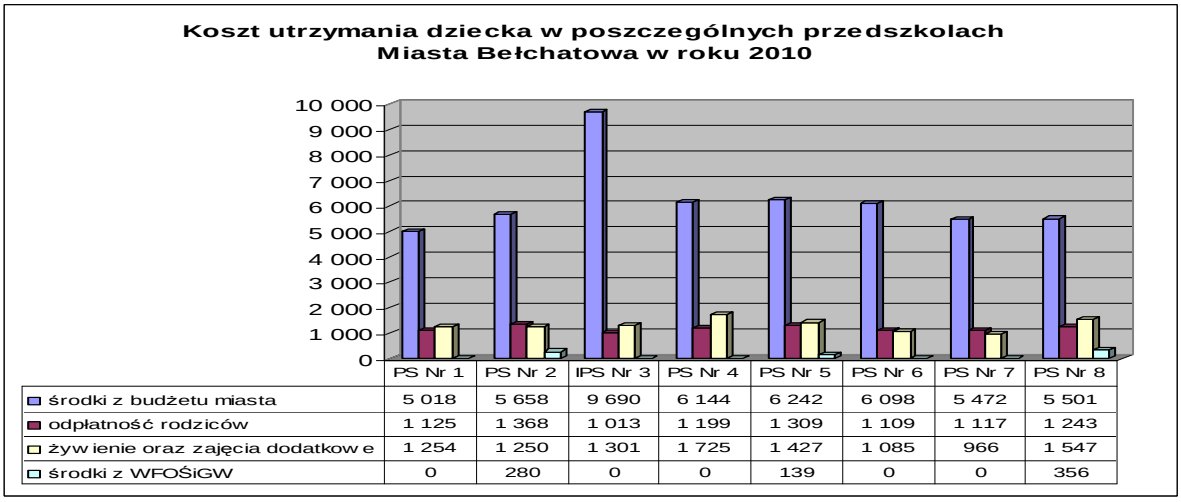

	PS Nr 1	PS Nr 2	IPS Nr 3	PS Nr 4	PS Nr 5	PS Nr 6	PS Nr 7	PS Nr 8
środki z budżetu miasta	5 018	5 658	9 690	6 144	6 242	6 098	5 472	5 501
odpłatność rodziców	1 125	1 368	1 013	1 199	1 309	1 109	1 117	1 243
żywienie oraz zajęcia dodatkowe	1 254	1 250	1 301	1 725	1 427	1 085	966	1 547
środki z WFOŚiGW	0	280	0	0	139	0	0	356

Jak wykazano na prezentowanym wykresie, najwyższy koszt utrzymania dziecka występuje w Integracyjnym Przedszkolu Samorządowym Nr 3. Ma to związek ze specyfiką tego przedszkola. Jest to bowiem przedszkole integracyjne, w konsekwencji czego zwiększone jest zatrudnienie nauczycieli raz personelu obsługowego (15 nauczycieli, 11 pracowników obsługowych na 5 oddziałów przedszkolnych). Ponadto Przedszkole to zatrudnia, w formie umowy-zlecenia, specjalistów z zakresu: logopedii, pedagogiki, rehabilitacji i psychologii.

Wyższy od pozostałych jest również koszt utrzymania dziecka w Przedszkolu Samorządowym Nr 5, wynikający z faktu zatrudniania w tej placówce 5 pracowników Komórki Finansowo-Księgowej obsługi przedszkoli. W pozostałych przedszkolach koszt utrzymania dziecka kształtuje się na zbliżonym poziomie i waha się od 5.018,00 zł w PS Nr 1 do 6.098,00 zł w PS Nr 6.

III. Podsumowanie.

Tegoroczny „Raport o stanie oświaty w mieście – perspektywy na najbliższe lata” stanowi piąty z kolei, od 2004 roku, kompleksowy zbiór informacji o realizowaniu przez Miasto Bełchatów zadań z zakresu edukacji publicznej. Raport ten, podobnie jak poprzednie, potwierdza, że gmina Miasto Bełchatów realizuje przypisane jej zadania oświatowe w sposób bardzo odpowiedzialny i rzetelny, konsekwentnie dążąc do osiągnięcia celów określonych przez Radę Miejską w Bełchatowie w „Strategii rozwoju Miasta Bełchatowa na lata 2009-2015”, które stanowią kontynuację celów określonych we wcześniejszej strategii. Osiągnięciu wskazanego w „Strategii” celu strategicznego „Wysoka jakość życia w mieście” służy m.in. cel główny „Wysoka jakość kształcenia” i cele operacyjne : „Poprawa warunków edukacji oraz wychowania dzieci i młodzieży”, „Dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy” oraz „Zapewnienie dostępu do edukacji na wszystkich jej szczeblach uczniom niepełnosprawnym”.

Systematyczne działania Władz Miasta Bełchatowa przyczyniły się do stworzenia dla dzieci bardzo dobrych warunków wychowania, kształcenia i opieki w Bełchatowie, co potwierdza fakt, że:

- Miasto posiada dobrze rozwiniętą, w sposób ciągły modernizowaną, sieć szkół i przedszkoli,
- nauczanie, wychowanie i opiekę zapewnia wysoko wykwalifikowana, doświadczona kadra pedagogiczna,
- zajęcia odbywają się w mało licznych oddziałach,
- wprowadzając innowacje pedagogiczne szkoły i przedszkola przedstawiają zróżnicowaną ofertę edukacyjną,
- uczniowie mają zapewniony dostęp do szerokopasmowego Internetu w pracowniach komputerowych i bibliotecznych centrach multimedialnych,
- Miasto kompleksowo zaspokaja potrzeby uczniów o specjalnych wymaganiach edukacyjnych,
- Dyrektorzy pozyskują środki zewnętrzne na realizację zajęć pozalekcyjnych i doposażenie szkół.

Osiągnięcie powyższych atutów przyczyniło się do ukształtowania bardzo silnej pozycji szkół i przedszkoli Miasta w lokalnym sektorze usług edukacyjnych, ale również spowodowało znaczny, ze strony Miasta, wzrost nakładów finansowych, co potwierdzają dane zawarte w rozdziale II. Przypomnieć należy, że w celu zabezpieczenia potrzeb wynikających z bieżącego funkcjonowania szkół w 2010 roku Miasto Bełchatów dołożyło do subwencji oświatowej 10 634 507,71 zł. Łącznie z subwencją oświatową wydatki bieżące (bez oddziałów przedszkolnych) szkół opiewały na kwotę 41 298 368,71 zł.

Zauważyć jednak należy, że wśród wydatków bieżących związanych z funkcjonowaniem szkół 86,27 % w roku 2010 stanowiły wydatki na wynagrodzenia i pochodne nauczycieli. W latach poprzednich udział tych wydatków w ogóle bieżących wydatków oświatowych był jeszcze większy i wynosił w 2009 r. – 89,47 %, a w 2008 r. – 89,05 %. W sytuacji, gdy poziom wynagrodzenia nauczycieli wymagany do osiągnięcia w danym roku kalendarzowym, ustalany jest poprzez treści określone w ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela i corocznej ustawie budżetowej, działania samorządu zmierzające do obniżenia tych wydatków mogą polegać jedynie na ograniczaniu zatrudnienia i akceptowaniu zatrudnienia nauczycieli w wymiarze 1,5 etatu bez troski o zapewnienie nauczycielom możliwości uzupełniania etatu w innej szkole czy zatrudniania w trybie art. 19 Karty Nauczyciela. Działania takie przyniosłyby Miastu poważne oszczędności w postaci niewypłacania jednorazowego dodatku uzupełniającego (za rok 2010 jest to kwota 1.034.220,27 zł) ale spowodowałyby redukcję zatrudnienia o 25%.

Dla uczniów ograniczanie zatrudnienia oznaczałoby naukę w bardziej licznych oddziałach, co może spowodować utrudniony dostęp do pomocy psychologiczno – pedagogicznej. Pamiętać należy, że szkoły i przedszkola Miasta jako jednostki publiczne mają m.in. obowiązek spełniania wymogów MEN w zakresie wymiaru godzin nauczania, programów i treści nauczania, pomocy psychologiczno – pedagogicznej czy też specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów.

Zestawienie przeciętnej liczebności oddziałów, kosztów utrzymania ucznia oraz danych o sposobie finansowania szkół jednoznacznie wskazuje, że Miasto Bełchatów najmniej ponad subwencję oświatową, bo tylko 25.550,00 zł, dokładało w SP 1, gdzie liczebność oddziału typowego wynosiła 26,60 (a od września 2010 roku 26,26 uczniów), koszt utrzymania ucznia 5.615,00 zł, a subwencja na ucznia dla Miasta Bełchatów 4.602, 01 zł

W minionych latach przeciętna liczebność oddziałów typowych wahała się w granicach 27,67 – 27,2- 26,7. Omawiając koszt utrzymania ucznia w SP 1 pamiętać należy, ze SP 1 nie prowadzi stołówki i nie ponosi kosztów przygotowania posiłków. Posiłki zapewnia firma zewnętrzna. Nauczyciele dyplomowani w tej szkole stanowią „tylko" 58% ogółu zatrudnionych, uprawnieni sporadycznie korzystają z urlopów dla poratowania zdrowia, dyrektor aktywnie poszukuje środków zewnętrznych na zajęcia służące zaspakajaniu indywidualnych potrzeb uczniów, a subwencja wyliczona dla SP 1 – dzięki obecności uczniów niepełnosprawnych – jest wyższa niż dla innych szkół. Wydaje się, że funkcjonowanie SP 1 może stanowić wyznacznik dla przyszłych działań pozostałych jednostek. Szkoła Podstawowa nr 3 była drugą najtańszą w 2010 roku szkołą prowadzoną przez Miasto. Szkoła ta nie posiada klas integracyjnych, prowadzi stołówkę, nauczyciele dyplomowani stanowią 81% ogółu zatrudnionych a przeciętna liczebność oddziału wynosiła 24,5 – 25,3. Wydatki bieżące tej szkoły w 2010 roku (po odjęciu kosztów remontu parteru budynku) mogłyby być zrównoważone subwencją oświatową gdyby oddziały w SP 3 liczyły średnio po 33 uczniów. Przy takiej jednak przeciętnej liczebności w szkołach podstawowych byłyby 93 oddziały a nie 138, czyli o 45 oddziałów mniej, tj więcej niż miały łącznie SP 5, SP 12 i SP 13.

Kontynuacja dotychczasowych działań wiąże się nieuchronnie z dużym finansowym zaangażowaniem Miasta w bieżące utrzymanie szkół.

Bełchatów, 2011-03-29

Załącznik nr II. 1.

Finansowanie wydatków bieżących szkól, dla których organem prowadzącym jest Miasto Bełchatów na przestrzeni lat 2003-2010

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003 r.	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
Subwencja oświatowa	**28.119.220**	**27.035.730**	**25.169.933**	**25.146.111**	**26.676.169**	**29.066,981**	**29.652.000**	**30.663.861**
Wskaźnik procentowy subwencji oświatowej w stosunku do roku poprzedniego	**107,36%**	**96,15%**	**93,10%**	**99,91%**	**105,63%**	**108,96%**	**102,01%**	**103,41%**
Dotacje celowe z budżetu państwa	**108.302**	**15.068**	**640.260**	**881.738**	**955.741**	**956.571**	**562.694**	**453.930**
Inne	**-**	**-**	**34.700**	**238.930**	**222.504**	**236.773**	**248.737**	**302.584**
Udział gminy w finansowaniu oświaty	**5.199.763**	**6.544.711**	**9.530.144**	**10.041.647**	**10.026.506**	**10.054.746**	**11.627.719**	**12.583.954**
w tym:								
-Dokształcanie nauczycieli	193.720	155.006	180.937	177.915	198.636	216.462	242.796	242.361
-Nagrody Prezydenta Miasta Bełchatowa z okazji Dnia Edukacji Narodowej	36.144	36.144	45.180	47.936	57.816	58.158	54.544	84.650
-Odpis na ZFŚSocj. dla nauczycieli	dotacja celowa	99.173	132.000	159.000	212.324	218.347	223.983	261.688,00
-Odziały klas „0”	755.498	727.873	680.916	664.996	723.176	807.049	1.099.235	1.338.836
-Jednorazowy dodatek uzupełniający + składki ZUS i FP	-	-	-	-	-	-	911.409	1.075.798
-Pozostałe wydatki budżetowe z zakresu oświaty w tym: dopłaty do wynagrodzeń nauczycieli z powodu zbyt małej subwencji oświatowej	4.214.401	5.526.515	8.491.111	8.991.800	8.834.554	8.754.730	9.095.752	9.580.621
Ogółem:	**33.427.285**	**33.595.509**	**35.375.037**	**36.308.426**	**37.880.920**	**40.315.071**	**42.091.150**	**44.004.329**
Wskaźnik procentowy budżetu udziału Miasta Bełchatowa w finansowaniu oświaty /szkoły/	**15,55%**	**19,48%**	**26,94%**	**27,66%**	**26,46%**	**24,94%**	**27,62%**	**28,60%**

Opracowała: Grażyna Bartnik